

Analiza transferjev za invalide

Izvedba:

Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
Skrbnica projekta na IRSSV: mag. Barbara Kobal
Sodelavke: Polona Dremelj, univ. dipl. soc.
Mateja Nagode, univ. dipl. soc.
Simona Smolej, dipl. soc. del.

Naročnik:

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Direktorat za invalide
Skrbnik projekta na MDDSZ: mag. Cveto Uršič

Ljubljana, april 2006

KAZALO

Povzetek	2
Uvod	3
1. Socialno varstvo	8
2. Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje	14
3. Vzgoja in izobraževanje	26
4. Zaposlovanje	52
5. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje	69
6. Olajšave in oprostitve	95
7. Vojni invalidi	112
8. Sredstva fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji – FIHO	127
9. Programi socialnega varstva, namenjeni invalidom	131
10. Sklep	135
Viri	138

Povzetek

Namen analize je bil, da na enem mestu zberemo vse socialne transferje in ostale pravice invalidov, jih na kratko opišemo in izpostavimo finančni vidik zagotavljanja le-teh. Socialne transferje in druge pravice za invalide smo povezali v sklope o socialni varnosti, zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, vzgoji in izobraževanju, zaposlovanju, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, olajšavah in oprostitvah ter v sklop, ki se nanaša na vojne invalide. V analizi smo na kratko opisali tudi financiranje fundacije FIHO ter socialnovarstvene programe, ki jih sofinancira Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Ključne besede

Invalidi, zakonodaja v RS, pravice, materialne / nematerialne storitve, finančni vidik

UVOD

Za potrebe priprave nove zakonodaje s področja invalidskega varstva, je bilo potrebno pripraviti analizo socialnih transferjev za invalide oziroma pregled izvajanja ukrepov socialne politike za populacijo invalidov (poudarek na materialnih pravicah invalidov). Pregled transferjev in ostalih pravic smo pripravili po naslednjih področjih, kot sledijo iz Vodnika po pravicah invalidov (2003):

- socialna varnost,
- zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje,
- vzgoja in izobraževanje,
- zaposlovanje,
- pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- olajšave in oprostitve in
- vojni invalidi.

Transferje in druge pravice smo poskušali klasificirati na podlagi naslednjih parametrov:

- ime pravice,
- zakonska podlaga ,
- vsebina pravice,
- upravičenci,
- število upravičencev,
- obseg finančnih sredstev in
- vir finančnih sredstev.

Analizi smo, v skladu z dogovorom z naročnikom, dodali tudi poglavje o sredstvih Fundacije invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO) za leto 2006 ter nekaj informacij o dopolnilnih programih socialnega varstva, ki jih je v letu 2005 (so) financiralo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Zbiranje informacij in oblikovanje poročila je potekalo na naslednji način: najprej smo na podlagi Vodnika po pravicah invalidov (2003) naredili nabor pravic in

transferjev, ki smo jih nato aktualizirali na podlagi veljavnih zakonov in podzakonskih aktov. Na ta način je bilo oblikovano prvo fazno poročilo, na katerega so dali pripombe strokovnjaki z Ministrstva za delo družino in socialne zadeve – Direktorata za invalide. Poročilo smo dopolnili, pripombe na drugo fazno poročilo pa so dali še strokovnjaki z Ministrstva za delo družino in socialne zadeve – Direktorata za socialne zadeve, Direktorata za družino in Oddelka za vojne invalide.

Ker želeni podatki niso dostopni preko spletnih mest in tiskanih virov, smo se, v sodelovanju z Direktoratom za invalide, za posredovanje informacije o številu upravičencev in finančnih virih za zagotavljanje pravic in transferjev obrnili še na nekatere institucije, in sicer (po abecednem redu):

- Javni zavod Arnes,
- Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve - Direktorat za družino
- Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve - Direktorat za socialne zadeve,
- Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve - Sektor za vojne invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja,
- Ministrstvo za finance - Davčno uprava RS,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za promet - Direkcija RS za ceste,
- Ministrstvo za šolstvo in šport,
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo,
- Pošto Slovenije,
- RTV Slovenija,
- Slovensko odškodninsko družbo d.o.o.,
- Stanovanjski sklad RS,
- Študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani (ŠOU),
- Telekom Slovenije,
- Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije,
- Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije in
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Institucije so se večinoma (razen Ministrstva za delo družino in socialne zadeve - Direktorata za socialne zadeve, Ministrstva za delo družino in socialne zadeve -

Direktorata za družino, Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstva za okolje in prostor in Slovenske odškodninske družbe d.o.o., katerih informacije še pričakujemo) na naše prošnje odzvale in nam posredovale vsaj del zelenih informacij ali pa nam, v primeru Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, povedali, da Zavod ne razpolaga niti s podatki o številu upravičencev niti o obsegu finančnih sredstev, namenjenih invalidom (niti po posameznih upravičencih niti sumarno za vse invalide), saj invalidi nimajo posebnega statusa zavarovane osebe v sistemu zdravstvenega zavarovanja, niti ne predstavljajo posebne kategorije zavarovancev kot npr. zaposleni, upokojenci, ipd. (vir: dopis Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije z dne 20.3.2006).

Informacije smo zbirali tudi naključno bodisi iz spletnih mest bodisi iz pisnih virov, npr. v poglavju o vzgoji in izobraževanju smo nekaj podatkov dobili iz dela dr. Božidarja Opare (2005): Vloga in naloga vrtcev in šol pri vzgoji in izobraževanju otrok s posebnimi potrebami, nekaj pa iz dela dr. Darje Zaviršek in Špele Urh (2005): Pravice oseb z intelektualnimi ovirami. Dostopnost izobraževanja in zaposlovanja.

Analiza je sestavljena iz treh večjih sklopov.

Prvi sklop sestavljajo tabele (z nekaterimi uvodnimi pojasnili) v sedmih poglavjih, ki sledijo uvodno predstavljenemu scenosledu: ime pravice, zakonska podlaga, vsebina pravice, upravičenci, število upravičencev, obseg finančnih sredstev in vir finančnih sredstev. Vsako izmed sedmih poglavij (poglavja o socialni varnosti, zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, vzgoji in izobraževanju, zaposlovanju, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, olajšavah in oprostitev ter poglavje o vojnih invalidih) je sestavljeno iz dveh tabel, od katerih je prva sestavljena iz transferjev, druga pa iz drugih pravic invalidov. Kjer je bilo potrebno, smo poglavje začeli z uvodnimi pojasnili.

Drugi del sestavlja poglavje o sredstvih FIHO, namenjenih invalidskim organizacijam ter poglavje o socialnovarstvenih programih, namenjenih invalidom, ki ji (so)financira ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Tretji sklop pa predstavljajo Priloge, v kateri so transferji in pravice, opredeljeni v prvem sklopu, predstavljeni na krajši način, in sicer: pravica, zakonska podlaga, upravičenci in finančni vidik. Tudi v prilogi vsako 'poglavje' (socialna varnost, zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, vzgoja in izobraževanje, zaposlovanje, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, olajšave in oprostitve, vojni invalidi) tvorita dve tabeli: v prvi so zbrani transferji z določenega področja, v drugi pa ostale pravice invalidov. Tako smo predstavili transferje in pravice na 'daljši' in 'krajši' način.

Čisto na koncu pa smo dodali vse dopise (pripombe in podatke), ki smo jih prejeli s strani zaprosenih.

1. SOCIALNO VARSTVO

Tabela 1.1: Socialni transferji za invalide na področju socialnega varstva

1.	<p>VRSTA PRAVICE: POVEČANJE DENARNE SOCIALNE POMOČI ZA DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 31.a člen ZSV (Ur.l. RS, št. 54/1992 (56/1992 - popr.), 42/1994 Odl.US: U-I-137/93-24, 1/1999-ZNIDC, 41/1999, 60/1999 Odl.US: U-I-273/98, 36/2000-ZPDZC, 54/2000-ZUOPP, 26/2001, 110/2002-ZIRD, 2/2004 (7/2004 - popr.)), Sklep o zneskih dodatka za pomoč in postrežbo (Uradni list RS 106/2005)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Povečanje denarne socialne pomoči za dodatek za pomoč in postrežbo.</p> <p>UPRAVIČENCI: Upravičenci do denarne socialne pomoči, ki so zaradi starosti, bolezni ali invalidnosti nezmožni za delo in jim je za opravljanje osnovnih življenjskih potreb nujna pomoč druge osebe in ne prejemaajo dodatka za tujo nego in pomoč po drugih predpisih.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Višina dodatka za pomoč in postrežbo, ki bi upravičencu pripadal, če bi bil do njega upravičen po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.</p> <ul style="list-style-type: none">- Za najtežje prizadete upravičence znaša dodatek za pomoč in postrežbo od 1.10.2005 86.288,26 SIT oz. 358,79 EUR.- Dodatek za pomoč in postrežbo za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb od 1.10.2005 znaša 60.401,78 SIT oz. 251,15 EUR.- Dodatek za pomoč in postrežbo za opravljanje večine osnovnih življenjskih potreb od 1.10.2005 znaša 30.200,98 SIT oz. 125,58 EUR. <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
2.	<p>VRSTA PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA STORITEV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 100. člen ZSV (Ur.l. RS, št. 54/1992 (56/1992 - popr.), 42/1994 Odl.US: U-I-137/93-24, 1/1999-ZNIDC, 41/1999, 60/1999 Odl.US: U-I-273/98, 36/2000-ZPDZC, 54/2000-ZUOPP, 26/2001, 110/2002-ZIRD, 2/2004 (7/2004 - popr.))</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Oprostitev plačila vseh storitev razen storitev institucionalnega varstva.</p> <p>UPRAVIČENCI: Prejemniki trajne denarne socialne pomoči in prejemniki nadomestila za invalidnost po ZDVDTP.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ, organi lokalne samouprave</p>

3.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO NADOMESTILA ZA INVALIDNOST</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (ZDVDTP) (Ur.l. SRS, št. 41/1983), Sklep o valorizaciji nadomestila za invalidnost in določitvi višine dodatka za tujo nego in pomoč (Ur. l. RS 48/2005)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Denarno nadomestilo za invalidnost.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi ob dopolnjenem 18. letom starosti oz. z dnem ugotovitve invalidnosti, če je bila ugotovljena kasneje.</p> <p>Upravičenci do pokojnine (pok. in invalid. zavarovanje, invalidnina-vojaški invalidi, civilni invalidi vojne), imajo pravico do razlike med zneskom pokojnine oz. invalidnine in zneskom nadomestila.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Nadomestilo znaša 35 % povprečnega mesečnega čistega dohodka na zaposlenega v RS (v letu 2005 nadomestilo znaša od 1.4. dalje 58.871,05 SIT oz. 244,79 EUR)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
4.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO DODATKA ZA TUJO NEGO IN POMOČ</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: ZDVDTP (Ur.l. SRS, št. 41/1983), Sklep o valorizaciji nadomestila za invalidnost in določitvi višine dodatka za tujo nego in pomoč</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Invalid, ki mu je za osnovne življenjske potrebe neogibna stalna pomoč in postrežba drugega, ima poleg nadomestila pravico do dodatka za tujo nego in pomoč, če takega dodatka ne prejema že po kakšnem drugem predpisu.</p> <p>UPRAVIČENCI: Osebe po 1. členu ZDVDTP</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>Pomoč za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb: dodatek znaša najmanj 20 % in največ 30 % čistega OD.</p> <p>Pomoč za opravljanje večine osnovnih življenjskih potreb: dodatek znaša najmanj 10 % in največ 20 % čistega OD.</p> <p>V letu 2005:</p> <ul style="list-style-type: none"> – za invalidne osebe, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb 33.640,60 SIT oz. 139,88 EUR. – za invalidne osebe, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb 16.820,30 SIT oz. 69,94 EUR. <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
5.	<p>VRSTA PRAVICE: DODATEK ZA NEGO OTROKA, KI POTREBUJE POSEBNO NEGO IN VARSTVO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 80-83. člen ZSDP (Ur.l. RS, št. 97/2001, 76/2003, 56/2005 Odl.US: U-I-137/03-23, 111/2005 Odl.US: U-I-31/04-14)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Denarni dodatek za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo in je namenjen kritju povečanih življenjskih stroškov, ki jih ima družina zaradi nege in varstva takega otroka.</p> <p>UPRAVIČENCI: Eden od staršev ali druga oseba, če ima otrok stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>V letu 2005 je dodatek znašal</p> <ul style="list-style-type: none"> – 20.590 SIT oz. 85,61 EUR in – 41.180 SIT oz. 171,23 EUR za otroke s težko motnjo v duševnem razvoju in za težko gibalno ovirane otroke. <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>

6.	<p>VRSTA PRAVICE: DELNO PLAČILO ZA IZGUBLJENI DOHODEK</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 84-87. člen ZSDP (Ur.l. RS, št. 97/2001, 76/2003, 56/2005 Odl.US: U-I-137/03-23, 111/2005 Odl.US: U-I-31/04-14)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Osebni prejemek, ki ga prejme eden od staršev, kadar prekine delovno razmerje ali začne delati krajši delovni čas zaradi nege in varstva otroka s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno oviranega otroka.</p> <p>UPRAVIČENCI: Eden od staršev, če imata otrok in eden od staršev stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in sta državljana Republike Slovenije.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Mesečna višina delnega plačila za izgubljeni dohodek je minimalna plača. Če eden od staršev dela s krajšim delovnim časom, mu pripada sorazmerni del delnega plačila za izgubljeni dohodek.</p> <p>Znesek minimalne plače je od 1.8.2004 do 1.8.2005 znašal 117.500 SIT oz. 488,57 EUR (bruto), od 1.8.2005 pa 122.600 SIT oz. 509,77 EUR (bruto).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
7.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA GLUHE OSEBE DO TOLMAČA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika (Ur.l. RS, št. 96/02), Pravilnik o izkaznici in vavčerju za uveljavljanje pravice do tolmača za slovenski znakovni jezik (Ur. l. RS, št. 67/03), Tarifa za tolmače slovenskega znakovnega jezika (Ur. l. RS, št. 21/04).</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica gluhih oseb do uporabe slovenskega znakovnega jezika kot jezika sporazumevanja (v postopkih pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javne službe in v vseh drugih življenjskih situacijah, v katerih bi gluhi osebi gluhotna pomenila oviro pri zadovoljevanju njenih potreb), pravica gluhih oseb do informiranja v njim prilagojenih tehnikah ter pravica do tolmača za znakovni jezik.</p> <p>UPRAVIČENCI: Gluhe osebe (osebe, ki so povsem brez sluha) oziroma osebe, ki zaradi otežkočenega sporazumevanja uporabljajo znakovni jezik kot svoj naravni jezik.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>V letu 2005 so bile izdane 102 izkaznice (z izkaznico gluha oseba izkaže pravico do uporabe slovenskega znakovnega jezika).</p> <p>Od junija 2004 do 20.2.2006 je bilo izdanih 769 izkaznic.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>MDDSZ v letu 2005:</p> <ul style="list-style-type: none"> – storitve tolmačenja: 40,8 mio SIT – izdelava izkaznic in vavčerjev: 6,3 mio SIT – storitve strokovnih komisij v postopku uveljavljanja pravic: 450.000 SIT – financiranje Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik: 15,9 mio SIT <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ, državni organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javne službe</p>

8.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO DRUŽINSKEGA POMOČNIKA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 18a-r. člen ZSV (Ur.l. RS, št. 54/1992 (56/1992 - popr.), 42/1994 Odl.US: U-I-137/93-24, 1/1999-ZNIDC, 41/1999, 60/1999 Odl.US: U-I-273/98, 36/2000-ZPDZC, 54/2000-ZUOPP, 26/2001, 110/2002-ZIRD, 2/2004 (7/2004 - popr.))</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb.</p> <p>UPRAVIČENCI: Polnoletne osebe s težko motnjo v duševnem razvoju ali polnoletne težko gibalno ovirane osebe, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Družinski pomočnik ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini minimalne plače oziroma sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek v primeru dela s krajšim delovnim časom od polnega. Delno plačilo za izgubljeni dohodek se usklajuje z rastjo minimalne plače. Znesek minimalne plače je od 1.8.2004 do 1.8.2005 znašal 117.500 SIT oz. 488,57 EUR (bruto), od 1.8.2005 pa 122.600 SIT oz. 509,77 EUR (bruto).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
----	--

Tabela 1.2: Druge pravice invalidov na področju socialnega varstva

1.	<p>VRSTA PRAVICE: POMOČ DRUŽINI NA DOMU, SOCIALNA OSKRBA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 15. člen ZSV (Ur.l. RS, št. 54/1992 (56/1992 - popr.), 42/1994 Odl.US: U-I-137/93-24, 1/1999-ZNIDC, 41/1999, 60/1999 Odl.US: U-I-273/98, 36/2000-ZPDZC, 54/2000-ZUOPP, 26/2001, 110/2002-ZIRD, 2/2004 (7/2004 - popr.)), 5. člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Ur.l. RS, št. 52/1995, 2/1998, 61/1998, 19/1999 (28/1999 - popr.), 127/2003, 125/2004, 120/2005 Odl.US: U-I-192/05-29)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko socialna oskrba na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo. Gre za različne oblike organizirane praktične pomoči in uslug.</p> <p>UPRAVIČENCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osebe stare nad 65. let, ki so zaradi starosti nesposobne za samostojno življenje. – Osebe s statusom invalida, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu. – Druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij. – Kronično bolne in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida. – Hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva. <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
----	---

2.	<p>VRSTA PRAVICE: INSTITUCIONALNO VARSTVO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 16. člen ZSV (Ur.l. RS, št. 54/1992 (56/1992 - popr.), 42/1994 Odl.US: U-I-137/93-24, 1/1999-ZNIDC, 41/1999, 60/1999 Odl.US: U-I-273/98, 36/2000-ZPDZC, 54/2000-ZUOPP, 26/2001, 110/2002-ZIRD, 2/2004 (7/2004 - popr.)), 7. člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Ur.l. RS, št. 52/1995, 2/1998, 61/1998, 19/1999 (28/1999 - popr.), 127/2003, 125/2004, 120/2005 Odl.US: U-I-192/05-29)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Institucionalno varstvo je oblika obravnave v zavodu, drugi družini ali drugi organizirani obliki, ki upravičencu nadomešča, dopolnjuje ali zagotavlja funkcijo doma ali lastne družine. Obsega osnovno oskrbo in socialno oskrbo ter zdravstveno varstvo.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci, mladostniki in odrasle osebe do 26. leta starosti, ki so usmerjene v posebni program vzgoje in izobraževanja (z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ali z več motnjami v duševnem razvoju). Otroci in mladostniki do 18. leta starosti, prikrajšani za normalno družinsko življenje. Odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami in motnjami v gibanju. Osebe starejše od 65 let s starostnimi in zdravstvenimi težavami, z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
3.	<p>VRSTA PRAVICE: VODENJE, VARSTVO IN ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 17. člen ZSV (Ur.l. RS, št. 54/1992 (56/1992 - popr.), 42/1994 Odl.US: U-I-137/93-24, 1/1999-ZNIDC, 41/1999, 60/1999 Odl.US: U-I-273/98, 36/2000-ZPDZC, 54/2000-ZUOPP, 26/2001, 110/2002-ZIRD, 2/2004 (7/2004 - popr.)), 8. člen Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Ur.l. RS, št. 52/1995, 2/1998, 61/1998, 19/1999 (28/1999 - popr.), 127/2003, 125/2004, 120/2005 Odl.US: U-I-192/05-29)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji je organizirana oblika varstva, ki odraslim invalidnim osebam v skladu z njihovimi sposobnostmi daje možnost aktivnega vključevanja v družbeno življenje in delovno okolje ter opravljanja dela.</p> <p>UPRAVIČENCI: Odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju (osebe z lažjo, z zmerno, s težjo in težko motnjo v duševnem razvoju) in odrasle osebe z več motnjami.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>

4.	<p>VRSTA PRAVICE: STARŠEVSKI DOPUST-PODALJŠANJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih-ZSDP (Ur.l. RS, št. 97/2001, 76/2003, 56/2005 Odl.US: U-I-137/03-23, 111/2005 Odl.US: U-I-31/04-14)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Ob rojstvu otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo (opredeljen v 10. odstavku 3. člena ZSDP), se dopust za nego in varstvo otroka podaljša za dodatnih 90 dni.</p> <p>Če je motnja v telesnem ali duševnem razvoju oz. dolgotrajna hujša bolezen otroka ugotovljena potem, ko sta se starša že vrnila na delo, po poteku dopusta za nego in varstvo otroka, otrok pa še ni dopolnil starosti osemnajst mesecev, ima eden od staršev pravico do dopusta za nego in varstvo otroka 90 dni od dneva priznanja pravice.</p> <p>UPRAVIČENCI: Starši ali druge osebe, ki imajo pravico do starševskega dopusta.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
5.	<p>VRSTA PRAVICE: STARŠEVSKI DOPUST-HKRATNO IZRABLJANJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 31. člen ZSDP (Ur.l. RS, št. 97/2001, 76/2003, 56/2005 Odl.US: U-I-137/03-23, 111/2005 Odl.US: U-I-31/04-14)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Oba starša lahko hkrati izrabljata dopust za nego in varstvo otroka v obliki polne odsotnosti z dela za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo ali za otroka v družini, v kateri starša že ob rojstvu otroka varujeta in negujeta otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo.</p> <p>UPRAVIČENCI: Starši ali druge osebe, ki imajo pravico do starševskega dopusta.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>
6.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA STARŠEV DO KRAJŠEGA DELOVNEGA ČASA ZARADI STARŠEVSTVA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 48. člen ZSDP (Ur.l. RS, št. 97/2001, 76/2003, 56/2005 Odl.US: U-I-137/03-23, 111/2005 Odl.US: U-I-31/04-14)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do krajšega delovnega časa zaradi nege in varstva težje gibalno oviranega otroka ali zmerno ali težje duševno prizadetega otroka.</p> <p>UPRAVIČENCI: Eden od staršev.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>

2. ZDRAVSTVENO VARSTVO IN ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

Za izvajanje večine pravic s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja zagotavlja sredstva Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Vendar pa Zavod ne razpolaga s podatki o obsegu finančnih sredstev, plačanih invalidom (niti po posameznih upravičencih niti sumarno za vse invalide). Invalidi nimajo posebnega statusa zavarovane osebe v sistemu zdravstvenega zavarovanja, niti ne predstavljajo posebne kategorije zavarovancev kot npr. zaposleni, upokojenci, ipd. (vir: dopis Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije z dne 20.3.2006). Zato poglavje ne vsebuje informacij o obsegu finančnih sredstev.

Tabela 2.1.: Socialni transferji za invalide na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja

1.	VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO ZDRAVSTVENIH STORITEV (plačilo v celoti) ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur.l. RS, 20/2004): 23.člen VSEBINA PRAVICE: Med drugimi zdravstvenimi storitvami tudi: zdravljenje in rehabilitacija otrok, učencev in študentov, ki se redno šolajo, ter otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, zdravljenje in rehabilitacija malignih bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih bolezni, paraplegije, tetraplegije, cerebralne paralize, epilepsije, hemofilije, duševnih bolezni, razvitih oblik sladkorne bolezni, multiple skleroze in psoriaze, zdravila na recept iz pozitivne in vmesne liste za otroke, učence, dijake, vajence in študente ter otroke z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. UPRAVIČENCI: Obvezno zavarovane osebe, med njimi otroci in mladostniki z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje
----	---

2.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO NUJNEGA ZDRAVLJENJA BREZ DOPLAČILA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur.l. RS, 20/2004): 25.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Nujno zdravljenje obsega neodložljive zdravstvene storitve oživljanja, ohranitve življenja in preprečitve poslabšanja zdravstvenega stanja obolelega ali poškodovanega. Nujnost zdravljenja presoja osebni zdravnik oziroma pristojna zdravniška komisija v skladu s splošnim aktom Zavoda. Upravičencem je zagotovljeno plačilo naslednjih storitev: storitev v zvezi s presaditvijo organov in z drugimi najzahtevnejšimi operativnimi posegi ne glede na razlog, zdravljenja v tujini, storitev v zvezi z intenzivno terapijo, radioterapijo, dializo in drugimi nujnimi najzahtevnejšimi diagnostičnimi, terapevtskimi in rehabilitacijskimi posegi; storitve v zvezi z zagotavljanjem in zdravljenjem zmanjšane plodnosti in umetno oploditvijo, sterilizacijo in umetno prekinitvijo nosečnosti; specialističnoambulantne, bolnišnične in zdraviliške storitve kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja, razen za poškodbe izven dela, nemedicinski del oskrbe v bolnišnici in zdravilišču v okviru nadaljevanja bolnišničnega zdravljenja, razen za poškodbe izven dela, storitve v osnovni zdravstveni dejavnosti, ki niso zajete v pravicah do celotnega plačila, ter zdravljenje zobnih in ustnih bolezni, ortopedske, ortotične, slušne in druge pripomočke; Specialističnoambulantne, bolnišnične in zdraviliške storitve kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja in nemedicinski del oskrbe v bolnišnici in zdravilišču kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja, ortopedske, ortotične in druge pripomočke v zvezi z zdravljenjem poškodb izven dela, zdravila s pozitivne liste za vse druge primere.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi in druge osebe, ki jim je priznana pomoč druge osebe za opravljanje večine ali vseh življenjskih funkcij po posebnih predpisih; invalidi, ki imajo najmanj 70% telesno okvaro po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zavarovanci, ki prejemajo nadomestilo po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih odraslih oseb, če niso zavarovani iz drugega naslova.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
3.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICE DO PLAČILA ZDRAVSTVENIH STORITEV VOJNIM INVALIDOM</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur.l. RS, 20/2004): 24.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Zagotovitev plačila zdravstvenih storitev.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zagotavlja se plačilo zdravstvenih storitev v celoti vojaškim invalidom in civilnim invalidom vojne, s tem da razliko nad ravnijo obveznega zavarovanja zagotavlja Republika Slovenija iz proračuna.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Razliko v ceni krije državni proračun.</p>

4.	<p>VRSTA PRAVICE: NADOMESTILO PLAČE MED ZAČASNO ZADRŽANOSTJO OD DELA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur.l. RS, 20/2004): 29.-33.člen; Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 137.-138.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovanci imajo pravico do nadomestila plače med začasno zadržanostjo od dela med drugim tudi zaradi nege ožjega družinskega člana, s katerim zavarovanec živi v skupnem gospodinjstvu. V posameznem primeru traja največ do 7 delovnih dni, za starejšega zmerno, težje ali težko duševno in telesno prizadetega otroka pa do 15 delovnih dni. Kadar to terja zdravstveno stanje ožjega družinskega člana, lahko pristojna zdravniška komisija izjemoma podaljša trajanje pravice do nadomestila, vendar največ do 30 dni.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Nadomestilo plače znaša 80 % osnove v primeru nege ožjega družinskega člana ter 100 % od osnove, če gre za vojaške invalide in civilne invalide vojne. Osnova je zavarovančeva povprečna mesečna plača in nadomestila, ki so bila izplačana v preteklem koledarskem letu. Zavarovancu, ki ni imel plače, se osnova izračuna iz mesečnih plač in nadomestil v obdobju v katerem je delal.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
----	--

5.	<p>VRSTA PRAVICE: POVRAČILO POTNIH STROŠKOV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur.l. RS, 20/2004): 39.-44.člen; Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 153.-156.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Zavarovane osebe imajo pri uresničevanju pravic do zdravstvenih storitev pravico do povračila potnih stroškov, ki obsega prevozne stroške in stroške prehrane in nastanitve med potovanjem ali bivanjem v drugem kraju.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe, če: morajo potovati v zdravstveni zavod v drug kraj, ker v kraju zaposlitve ali stalnega prebivališča ni ustreznega zdravstvenega zavoda; jih osebni zdravnik, zdravstveni zavod ali zdravniška komisija napoti ali pokliče v kraj zunaj stalnega prebivališča ali kraja zaposlitve.Zavarovana oseba ima pravico do povračila stroškov prehrane, če je odsotna od doma več kot 12 ur.Pravico do povračila potnih stroškov ima tudi spremljevalec zavarovane osebe. Za težko duševno ter telesno prizadete otroke in mladostnike se šteje, da potrebujejo spremljevalca.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>Povračilo prevoznih stroškov pripada zavarovanim osebam za najkrajšo razdaljo do najbližjega zdravstvenega zavoda po ceni javnega prevoza. Zavod določi znesek, do katerega se ti stroški ne povrnejo. Če ni javnega prevoza, se odobri ustrezen prevoz ali se povrnejo stroški v višini, ki jo določi zavod. Povračila za stroške prehrane in nastanitve v drugem kraju v državi se priznajo v višini, ki jo določi zavod. Če je spremljevalec zdravnik ali drug zdravstveni delavec, velja za povračilo potnih in drugih stroškov ureditev te pravice v zdravstvenem zavodu, v katerem dela zdravnik ali drug zdravstveni delavec. Plačilo teh potnih stroškov bremeni materialne stroške zdravstvenega zavoda.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: delodajalec oziroma Zavod za zdravstveno zavarovanje.</p>
6.	<p>VRSTA PRAVICE: NADOMESTILO ZA STROŠKE PREHRANE IN NASTANITVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005):152-155. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Če ostane otrok s starši dalj časa na pregledu ali zdravljenju, so starši upravičeni do nadomestila za stroške prehrane in nastanitve.</p> <p>UPRAVIČENCI: Starši otrok do 15. leta in starejši s težjo, težko duševno in telesno prizadetostjo.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>

7.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO STORITEV PREVENTIVNE ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 27.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravice do storitev preventivne zdravstvene dejavnosti.</p> <p>UPRAVIČENCI: Preventivne storitve, ki jih zavarovane osebe uveljavljajo pri izvajalcih osnovne dejavnosti so med drugim tudi: pri dojenčkih in predšolskih otrocih do šestega leta starosti (8 patronažnih obiskov v družini z dojenčkom v starosti do enega leta, dva dodatna patronažna obiska pri dojenčkih slepih in invalidnih mater do 12. meseca otrokove starosti in po en obisk v 2. in 3. letu starosti), pri šolskih otrocih, mladini in študentih (dva patronažna obiska na leto pri slepih in slabovidnih z dodatnimi motnjami v starosti od 7 do 25 let, ki so v domači oskrbi in se ne šolajo), pri zavarovanih osebah, starih 25 let in več (dva patronažna obiska na leto pri kronično bolnih osebah in težkih invalidih, ki so osameli in socialno ogroženi ter pri osebah z motnjami v razvoju)</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
8.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO OSNOVNE PREVENTIVNE ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 26.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravice do storitev osnovne zdravstvene dejavnosti.</p> <p>UPRAVIČENCI: Pravice zavarovanih oseb do storitev osnovne zdravstvene dejavnosti med drugim obsegajo tudi zdravniške kurativne preglede in preiskave ter zdravstveno nego, z namenom, da bi odkrili, preprečili ali zdravili bolezni ter poškodbe in medicinsko rehabilitacijo zbolelih, poškodovanih in oseb z motnjami v razvoju. V odkrivanje bolezni štejejo kurativni pregledi, storitve diagnostike, ki jih določi zdravnik, presejalni testi in programirana zdravstvena vzgoja; zdravljenje na domu zbolelih in poškodovanih ter oseb z motnjami v razvoju; zdravstveno nego na njihovem domu, v domovih za starejše, v posebnih socialno-varstvenih zavodih in zavodih za usposabljanje.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>

9.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO BIVANJA ENEGA OD STARŠEV V BOLNIŠNICI OB BOLNEM OTROKU</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 26.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do bivanja v bolnišnici ob bolnem otroku. Dolžina usposabljanja je odvisna od programa, vendar traja lahko v posameznem primeru največ 30 dni - stroški za prehrano niso povrnjeni.. Pri otrocih s kroničnimi boleznimi ali okvarami ima eden od staršev v času usposabljanja za poznejšo rehabilitacijo otroka na domu pravico do bivanja v bolnišnici, vendar največ 14 dni v posameznem primeru.</p> <p>UPRAVIČENCI: Pri otrocih s težjo okvaro oziroma poškodbo možganov ali hrbtenjače, pri katerih je potrebno usposabljanje staršev za poznejšo rehabilitacijo na domu, ima eden od staršev pravico do bivanja v bolnišnici.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Osebni zdravnik izda napotnico, v kateri določi trajanje bivanja v bolnišnici. V tem času ima ta od staršev tudi pravico do odsotnosti z dela, izplačilo nadomestila pa bremeni ZZZS. Stroške bivanja krije ZZZS v višini 70 % cene nemedicinskega oskrbnega dne, določenega s pogodbo med Zavodom in bolnišnico.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje.</p>
10.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO MEDICINSKO-TEHNIČNIH PRIPOMOČKOV (IN SERVISIRANJA LE-TEH)</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 65.-97.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Zavarovani osebi so zagotovljeni medicinsko-tehnični pripomočki, potrebni za zdravljenje in medicinsko rehabilitacijo. Zavod podrobneje opredeli bolezni in stanja zavarovanih oseb, pri katerih jim je zagotovljen posamezni medicinsko-tehnični pripomoček. Odločitve o tem sprejme upravni odbor zavoda. Med medicinsko-tehnične pripomočke ne štejejo pripomočki, ki se vgrajujejo v telo ali se uporabljajo v času zdravljenja v bolnišnici oziroma pri zdravstveni negi in usposabljanju v domovih za starejše, posebnih socialnovarstvenih zavodih in zavodih za usposabljanje. Zavodi v teh primerih zagotavljajo pripomočke v okviru materialnih stroškov, razen medicinsko-tehničnih pripomočkov, ki morajo biti individualno prilagojeni. Medicinsko-tehnični pripomočki so praviloma individualna pravica zavarovane osebe in postanejo njena last, razen v primerih , da gre za izposojajo ali psa vodiča.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovanci.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: ZZZS je v letu 2004 za medicinsko tehnične pripomočke namenil 3.319.702 tisoč SIT.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p> <p>Predpisovanje: zdravnik specialist, za zahtevnejše pripomočke morajo dobiti soglasje Zavoda za zdravstveno varstvo Slovenije, za zelo drage pa je treba dobiti mnenje zdravniške komisije.</p>

11.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PROTEZ, ORTOZ (OPORNIC) IN ORTOPEDSKIH ČEVLJEV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 67.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe, med drugimi tudi invalidi.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Zavod krije stroške izdelave oziroma prilagoditve čevljev v višini nad povprečno ceno enega para čevljev, ki so na razpolago na slovenskem trgu. Ceno povprečnega čevlja, ki jo določi upravni odbor, krije zavarovana oseba sama.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
12.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VOZIČKOV IN DRUGIH PRIPOMOČKOV ZA GIBANJE, STOJO IN SEDENJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 72.-78.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe, med drugimi tudi slepe in gluhe osebe, motorično prizadeti otroci.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
13.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PRIPOMOČKOV ZA VID</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 78.-84.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe, med njimi slepe in slabovidne osebe.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
14.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PRIPOMOČKOV ZA SLUH IN GOVOR</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 85.-88.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe, med njimi gluhe osebe.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>

15.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PSA VODIČA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 94.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovana oseba ima pravico do psa vodiča, če gre za slepo osebo po definiciji slepote (3-5 skupina) z ustreznimi psihofizičnimi lastnostmi in primernimi bivalnimi pogoji. To pravico ima praviloma največ enkrat na šest let ob ustrezni strokovni oceni sposobnosti psa za opravljanje funkcije vodiča.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Zavod zagotovi šolanega psa vodiča v uporabo, ne pa tudi sredstev za vzdrževanje psa. V primeru, da slepa oseba po svoji krivdi izgubi psa, ni upravičena do drugega najmanj do izteka 6 let od pridobitve.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
16.	<p>VRSTA PRAVICE: NUJNO ZDRAVLJENJE BREZ DOPLAČILA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 101.-104.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Za storitve iz 2., 3. in 4. točke 23. člena zakona¹ obstaja pravica do nujnega zdravljenja brez doplačila.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe, če gre za: invalide in druge osebe, ki jim je priznana pomoč druge osebe za opravljanje večine ali vseh življenjskih funkcij po predpisih pokojninskega in invalidskega zavarovanja; invalide z najmanj 70% telesno okvaro po predpisih pokojninskega in invalidskega zavarovanja; zavarovane osebe, stare 75 in več let; zavarovane osebe, ki izpolnjujejo dohodkovni pogoj za pridobitev dajatev po predpisih o socialnem varstvu.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>

¹ Najmanj 95% vrednosti: storitev v zvezi s presaditvijo organov in z drugimi najzahtevnejšimi operativnimi posegi ne glede na razlog, zdravljenja v tujini, storitev v zvezi z intenzivno terapijo, radioterapijo, dializo in drugimi nujnimi najzahtevnejšimi diagnostičnimi, terapevtskimi in rehabilitacijskimi posegi;

najmanj 85% vrednosti za: storitve v zvezi z zagotavljanjem in zdravljenjem zmanjšane plodnosti in umetno oploditvijo, sterilizacijo in umetno prekinitvijo nosečnosti; specialističnoambulantne, bolnišnične in zdraviliške storitve kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja, razen za poškodbe izven dela, nemedicinski del oskrbe v bolnišnici in zdravilišču v okviru nadaljevanja bolnišničnega zdravljenja, razen za poškodbe izven dela, storitve v osnovni zdravstveni dejavnosti, ki niso zajete v 1. točki, ter zdravljenje zobnih in ustnih bolezni, ortopedske, ortotične, slušne in druge pripomočke, razen v primerih iz 1. in 4. točke tega odstavka;

najmanj 75% vrednosti za: specialističnoambulantne, bolnišnične in zdraviliške storitve kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja in nemedicinski del oskrbe v bolnišnici in zdravilišču kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja, ortopedske, ortotične in druge pripomočke v zvezi z zdravljenjem poškodb izven dela, zdravila s pozitivne liste za vse druge primere

17.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO ZDRAVILIŠKEGA ZDRAVLJENJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 43-49. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Zavarovani osebi so zagotovljene storitve zahtevnejše medicinske rehabilitacije, ki se izvajajo s souporabo naravnih zdravilnih sredstev v naravnih zdraviliščih.</p> <p>Zdraviliško zdravljenje traja praviloma 14 dni. Izjemoma sme imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija predlagati daljše zdravljenje ali ga na predlog zdravilišča podaljšati do 28 dni, če je s tem pričakovati občutno boljši uspeh rehabilitacije. Zdraviliško zdravljenje se izvaja v določenem trajanju brez prekinitev. Če prekinitev zahteva zavarovana oseba, izgubi pravico do nadaljevanja zdraviliškega zdravljenja. Zdraviliško zdravljenje otrok traja praviloma 21 dni. Zavarovana oseba lahko uveljavlja pravico do zdraviliškega zdravljenja zaradi iste bolezni oziroma enakega stanja največ enkrat na dve leti, otroci pa največ enkrat letno.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe z različnimi bolezenskimi stanji, na primer bolezni gibalnega sistema.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
18.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO OBNOVITVENE REHABILITACIJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 50.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Poteka v primernejših in ugodnejših razmerah po posebnih programih, prilagojenih posamezni vrsti invalidnosti. Programi potekajo po predhodnem dogovoru in odobritvi ZZZS z izvajalci obnovitvene rehabilitacije. Obnovitveno rehabilitacijo organizirajo v dogovoru z ZZZS posamezne invalidske organizacije, društva, inštituti in klinike</p> <p>Pravica do obnovitvene rehabilitacije se lahko uveljavlja vsaki dve leti, kraj določi organizator, traja pa največ 14 dni.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe, invalidi (osebe z mišičnimi in živčno-mišičnimi boleznimi, s paraplegijo, cerebralno paralizo, z najtežjo obliko generalizirane psoriaze, multiplo sklerozo in paralizikom ob določeni funkcionalni okvari)</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Udeleženci rehabilitacije imajo zagotovljeno sofinaciranje fizioterapije in stroške bivanja, ki ga s pogodbo določita zavod in organizator skupinske rehabilitacije. V tem programu zavod določi število dni skupinske rehabilitacije in sredstva za njeno izvajanje v posameznem letu.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>

19.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO UDELEŽBE V ORGANIZIRANIH SKUPINAH ZA USPOSABLJANJE ZA OBVLADOVANJE BOLEZNI OTROK IN MLADOSTNIKOV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 51.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Gre za pravico do udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje za obvladovanje bolezni otrok in mladostnikov. Upravičencem je zagotovljena udeležba na organiziranih skupinskih usposabljanjih za obvladovanje bolezni oziroma stanja, ki jih strokovno vodijo ustrezne klinike, inštituti ali drugi zdravstveni zavodi.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci in mladostniki s cerebralno paralizo, drugimi težjimi in trajnimi telesnimi okvarami ali kroničnimi boleznimi (za otroke z juvenilnim revmatoidnim artitizmom, sladkorno boleznijo, fenilketonurijo in celiakijo) ter njihovi starši. Otroci in mladostniki, ki so med letom v oskrbi v ustreznih zdravstvenih, vzgojnih ali socialno-varstvenih zavodih oziroma v zavodih za usposabljanje, ne morejo uveljavljati pravice po tem členu.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Zavod sofinancira potrebne zdravstvene storitve, stroške terapevtskih delovnih skupin ter stroške bivanja. Izjemoma se takšnega usposabljanja lahko udeleži eden izmed staršev otroka oziroma mladostnika, če bo ta po končanem usposabljanju skrbel za izvajanje rehabilitacije otroka na domu. V tem primeru zavod sofinancira stroške bivanja enemu izmed staršev na enak način kot za otroka oziroma mladostnika. Usposabljanje traja največ 14 dni na leto.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
20.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO LETOVANJA V ZDRAVSTVENI KOLONIJI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 52. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Otroku, ki je bil večkrat hospitaliziran ali je pogosteje bolan, ZZDR sofinancira letovanje v organizirani in strokovno vodeni zdravstveni koloniji. Zavod določi letni program za letovanje iz prejšnjega odstavka, v katerem opredeli število udeležencev in višino sredstev, ki jih nameni za sofinanciranje dela stroškov letovanja. Zavod sklene pogodbe o sofinanciranju z organizatorji zdravstvenih letovanj, ki izberejo udeležence na podlagi predlogov osebnih zdravnikov otrok.</p> <p>Predlog za to obliko letovanja da osebni zdravnik otroka ali mladostnika na podlagi zdravstvene dokumentacije. Organizator letovanja izbere otroke, prednost imajo tisti iz socialno ogroženih družin. Pravica se tako kot obnovitvena rehabilitacija uveljavlja vsaki dve leti in lahko traja od 7 do 14 dni.</p> <p>Starši otrok in mladostnikov, ki so pogosteje bolni ali večji del leta preživijo v bolnišnici, lahko na predlog osebnega zdravnika uveljavljajo delno kritje stroškov v organizirani obliki zdravstvene kolonije.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci, ki so večkrat hospitalizirani ali pogosteje bolni ter (delno) njihovi starši</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije</p>

21.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO POGREBNINE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 148-152.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do vračila pogrebnine.</p> <p>UPRAVIČENCI: Pravico ima oseba, ki je oskrbela pogreb zavarovanca, ki je prejemal invalidnino po predpisih o vojaških invalidih in civilnih invalidih vojne, o varstvu vojnih veteranov, žrtev vojnega nasilja in udeležencev drugih vojn oziroma prejemnika republiške priznavalnine, če ni bil zavarovan po drugi osnovi; prejemnika nadomestila po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih odraslih oseb in drugo.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Višina pogrebnine znaša 80% povprečne cene nujnih stroškov pogreba v Republiki Sloveniji (trenutno znaša ta znesek 121.527,00 SIT oziroma 507,12 €), ki jih določi upravni odbor zavoda, vendar ne več kot znašajo dejanski stroški. Na tej podlagi zavod ugotovi višino pogrebnine najmanj enkrat na leto. Vsebino storitev in višino nujnih stroškov pogreba določi upravni odbor zavoda. ZZZS je v letu 2004 plačilu pogrebnin skupaj namenil 2.144.531 tisoč SIT.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
-----	---

Tabela 2.2.: Druge pravice invalidov na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja

1.	<p>VRSTA PRAVICE: NAPOTITEV NA INVALIDSKO KOMISIJO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur.l. RS, 20/2004): 34.člen; Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 246.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Uveljavljanje pravic do nadomestila plače.</p> <p>UPRAVIČENCI: Osebni zdravnik oziroma imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija sta dolžna napotiti zavarovanca na invalidsko komisijo, če ocenita, da ni pričakovati izboljšanja zdravstvenega stanja, ki bi mu omogočilo tudi povrnitev njegove delovne zmožnosti. To morata storiti tudi, če je zavarovanec zadržan od dela zaradi bolezni ali poškodbe neprekinjeno eno leto poln delovni čas, ali delovni čas, krajši od polnega.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
2.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO SPREMSTVA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur.l. RS, 20/2004): 43.člen; Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 61.člen - 63.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do spremstva oziroma spremljevalca.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovana oseba, ki je napotena k izvajalcu izven kraja prebivališča, ima pravico do spremstva na poti, če zaradi svojega zdravstvenega stanja ali drugih razlogov ni sposobna sama potovati. Zavarovano osebo spremlja zdravstveni delavec, če bi ji bilo treba med potjo zagotoviti medicinsko pomoč, v drugih primerih pa druga oseba. Težje ali težko duševno in telesno prizadeti otrok in mladostnik ima pravico do spremstva na vsakem potovanju na zdravljenje do izvajalca do 18. leta starosti.</p> <p>Spremstva ni mogoče odrediti med bolnišničnim ali zdraviliškim zdravljenjem. Izjemoma se med zdraviliškim zdravljenjem odobri spremstvo slepi zavarovani osebi. V tem primeru ima spremljevalec pravico do pokritja stroškov nastanitve in prehrane največ v višini cene nemedicinskega (hotelskega) dela oskrbnega dne zdravilišča. Pravico do povračila potnih stroškov ima tudi spremljevalec zavarovane osebe, če tako odloči osebni zdravnik ali zdravniška komisija.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Če je spremljevalec zdravnik ali drug zdravstveni delavec, velja za povračilo potnih in drugih stroškov ureditev te pravice v zdravstvenem zavodu, v katerem dela zdravnik ali drug zdravstveni delavec. Plačilo teh potnih stroškov bremeni materialne stroške zdravstvenega zavoda.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje.</p>

3. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Otroci s posebnimi potrebami so otroci, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje in izobraževanja z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe vzgoje in izobraževanja oziroma posebne programe vzgoje in izobraževanja. Otroci s posebnimi potrebami so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci, gluhi in naglušni otroci, otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter otroci z motnjami vedenja in osebnosti (Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, Ur.l. RS 54/2000).

Usmerjanje otrok s posebnimi potrebami ureja *Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami* (Ur.l. RS 54/2000: 2., 5., 14., 20., 23., 24. člen) in Pravilnik o postopku usmerjanja otrok s posebnimi potrebami (Ur.l. RS 54/2003, 93/2004). Na podlagi strokovnega mnenja komisije določijo program vzgoje in izobraževanja, v katerega se otrok usmerja, in obseg in način izvajanja dodatne strokovne pomoči. Določijo se tudi vrtec in šola, kamor bo hodil otrok, morebitno zmanjšanje števila otrok v oddelku ter kadrovske, prostorske, materialne in druge razmere.

Pristojna šolska uprava si mora pred izdajo odločbe o usmeritvi v program vzgoje in izobraževanja pridobiti strokovno mnenje, ki ga pripravi komisija za usmerjanje prve stopnje. Komisija izdelava strokovno mnenje na podlagi lastnih ugotovitev, razgovora s starši otroka ter na podlagi pedagoške, specialno-pedagoške, socialne, psihološke, medicinske in druge dokumentacije, ki jo pridobi od ustreznih inštitucij. Komisija se mora pred pripravo strokovnega mnenja posvetovati s strokovnimi delavci vrtca, šole oziroma zavoda, v katerega je otrok v času usmerjanja vključen in s strokovnimi delavci vrtca, šole oziroma zavoda, v katerega naj bi bil otrok usmerjen, in z drugimi ustreznimi inštitucijami.

Kriteriji za opredelitev otrok, ki potrebujejo nego in varstvo, sestava, delo in plačilo zdravniških komisij, ki dajejo mnenja centrom za socialno delo v postopkih za uveljavitev pravic za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo po *Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih* (Ur.l. RS 97/2001, 142/2004) na prvi

stopnji oziroma ministrstvu, pristojnemu za varstvo družine v pritožbenih postopkih ter predpisuje obrazce mnenj pa opredeljuje *Pravilnik o kriterijih za uveljavljanje pravic za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo* (Ur.l. RS 105/2002, 107/2004).

Tabela 3.1.: Usmerjeni otroci s posebnimi potrebami na dan 1.4.2005 glede na vrsto in stopnjo primanjkljajev, ovir oziroma motenj v predšolski vzgoji in osnovnem šolanju.

vrsta primanjkljajev, ovir oziroma motenj	Vrtci	Osnovne šole	OŠ s prilag. programom	Drugi posebni zavodi	Socialno varstv. zavodi
Lažja motnja v duševnem razvoju	108	0	756	42	1
Zmerna motnja v duševnem razvoju	103	0	329	29	31
Težja motnja v duševnem razvoju	23	0	39	7	31
Težka motnja v duševnem razvoju	22	0	42	12	41
Slepi in slabovidni	10	60	3	49	6
Gluhi in naglušni	46	180	24	125	0
Govorno-jezikovne motnje	151	549	110	89	7
Gibalno ovirani	190	353	127	158	45
Dolgotrajno bolni	47	283	57	11	3
Primanjkljaji na posameznih področjih učenja	3	1.999	8	23	1
Motnje vedenja in osebnosti	1	135	32	321	5
Mejne intelektualne sposobnosti	110	1.317	271	39	0
Skupaj	814	4.876	1.744	905	131

Vir: Podatki Ministrstva za šolstvo v: Opara (2005: 32)

Opomba: Podatki zajemajo le tiste otroke s posebnimi potrebami, ki imajo odločbo o usmeritvi. Starejši, ki se vključevali po prejšnjem sistemu (z odločbami o razvrščanju) niso zajeti.

Tabela 3.2.: Število dijakov, usmerjenih v posamezne srednješolske izobraževalne programe, glede vrsto primanjkljajev, ovir oziroma motenj (stanje november 2004).

vrsta primanjkljajev, ovir oziroma motenj	Nižje poklicno izobraž.	Srednje poklicno izobraž.	Srednje strok. izobraž.	Gimnazije	Poklicno-tehnično izobraž.	Skupaj
Motnje v duševnem razvoju	258	43	4	-	-	332
Gluhi in naglušni	5	26	21	11	-	63
Govorno-jezikovne motnje	1	19	4	1	1	17
Slepi in slabovidni	1	14	9	13	1	38
Gibalno ovirani	-	12	18	24	-	54
Motnje vedenja in osebnosti	1	2	-	-	-	3
Dolgotrajno bolni	17	13	5	1	-	36
Primanjkljaji na pos. področjih učenja	10	47	13	9	1	80
Več motenj	3	18	21	8	2	52
Skupaj	323	185	95	67	5	675

Vir: Podatki Ministrstva za šolstvo v: Opara (2005: 34, 35)

Opomba: Podatki zajemajo le tiste otroke s posebnimi potrebami, ki imajo odločbo o usmeritvi. Starejši, ki se vključevali po prejšnjem sistemu (z odločbami o razvrščanju) niso zajeti.

Tabela 3.3.: Socialni transferji za invalide na področju vzgoje in izobraževanja

1.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO ZDRAVILIŠKEGA ZDRAVLJENJA <i>Pravica je na splošno opisana že v drugem poglavju (pravica 17), na tem mestu pa je izpostavljen tisti del, ki se nanaša na otroke in mladino.</i></p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 45. in 43-49. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Zdravljenje v otroškem zdravilišču je pravica, ki zajema nastanitev in predpisane zdravstvene storitve. Pravica se lahko uveljavlja enkrat letno.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovane osebe z različnimi bolezenskimi stanji, na primer boleznimi gibalnega sistema. Posebej pa otroci in mladostniki s težjimi kroničnimi obolenji dihal, pogostimi alergijami, otroci z anemijami in otroci po težjih operacijah.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije².</p>
----	---

² Za izvajanje večine pravic s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja zagotavlja sredstva Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Vendar pa Zavod ne razpolaga s podatki o obsegu finančnih sredstev, plačanih invalidom (niti po posameznih upravičencih niti sumarno za vse invalide). Invalidi nimajo posebnega statusa zavarovane osebe v sistemu zdravstvenega zavarovanja, niti ne predstavljajo posebne kategorije zavarovancev kot npr. zaposleni, upokojeanci, ipd. (vir: dopis Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije z dne 20.3.2006). Zato tisti deli poglavja, ki se nanašajo na pravice s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, ne vsebujejo informacij o številu upravičencev in finančnem obsegu zagotavljanja izvajanja pravic.

2.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO OBNOVITVENE REHABILITACIJE</p> <p><i>Pravica je na splošno opisana že v drugem poglavju (pravica 18), na tem mestu pa je izpostavljen tisti del, ki se nanaša na otroke in mladino.</i></p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 50.- 52. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Poteka v primernejših in ugodnejših razmerah po posebnih programih, prilagojenih posamezni vrsti invalidnosti. Programi potekajo po predhodnem dogovoru in odobritvi ZZZS z izvajalci obnovitvene rehabilitacije. Obnovitveno rehabilitacijo organizirajo v dogovoru z ZZZS posamezne invalidske organizacije, društva, inštituti in klinike.</p> <p>Pravica do obnovitvene rehabilitacije se lahko uveljavlja vsaki dve leti, kraj določi organizator, traja pa največ 14 dni.</p> <p>UPRAVIČENCI: otroci s posebnimi potrebami in težjimi kroničnimi obolenji (težja kostno-mišična obolenja, revmatizem, sladkorna bolezen, fenilketonurija, cerebralna paraliza). Obnovitvene rehabilitacije se lahko udeleži eden izmed staršev, vendar le, če bo imel otroka doma in ne v zavodski oskrbi</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Udeleženci rehabilitacije imajo zagotovljeno sofinanciranje fizioterapije in stroške bivanja, ki ga s pogodbo določita zavod in organizator skupinske rehabilitacije. V tem programu zavod določi število dni skupinske rehabilitacije in sredstva za njeno izvajanje v posameznem letu.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.</p>
3.	<p>PRAVICA DO UDELEŽBE V ORGANIZIRANIH SKUPINAH ZA USPOSABLJANJE ZA OBVLADOVANJE BOLEZNI OTROK IN MLADOSTNIKOV</p> <p><i>Pravica je opisana že v drugem poglavju (pravica 19).</i></p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 51. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Gre za pravico do udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje za obvladovanje bolezni otrok in mladostnikov. Upravičencem je zagotovljena udeležba na organiziranih skupinskih usposabljanjih za obvladovanje bolezni oziroma stanja, ki jih strokovno vodijo ustrezne klinike, inštituti ali drugi zdravstveni zavodi.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci in mladostniki s cerebralno paralizo, drugimi težjimi in trajnimi telesnimi okvarami ali kroničnimi boleznimi (za otroke z juvenilnim revmatoidnim artitisom, sladkorno boleznijo, fenilketonurijo in celiakijo) ter njihovi starši. Otroci in mladostniki, ki so med letom v oskrbi v ustreznih zdravstvenih, vzgojnih ali socialno-varstvenih zavodih oziroma v zavodih za usposabljanje, ne morejo uveljavljati pravice po tem členu.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Zavod sofinancira potrebne zdravstvene storitve, stroške terapevtskih delovnih skupin ter stroške bivanja. Izjemoma se takšnega usposabljanja lahko udeleži eden izmed staršev otroka oziroma mladostnika, če bo ta po končanem usposabljanju skrbel za izvajanje rehabilitacije otroka na domu. V tem primeru zavod sofinancira stroške bivanja enemu izmed staršev na enak način kot za otroka oziroma mladostnika. Usposabljanje traja največ 14 dni na leto.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.</p>

4.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO LETOVANJA V ZDRAVSTVENI KOLONIJI <i>Pravica je opisana že v drugem poglavju (pravica 20).</i> ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 52. člen VSEBINA PRAVICE: Otroku, ki je bil večkrat hospitaliziran ali je pogosteje bolan, ZZDR sofinacira letovanje v organizirani in strokovno vodeni zdravstveni koloniji. Zavod določi letni program za letovanje iz prejšnjega odstavka, v katerem opredeli število udeležencev in višino sredstev, ki jih nameni za sofinanciranje dela stroškov letovanja. Zavod sklene pogodbe o sofinanciranju z organizatorji zdravstvenih letovanj, ki izberejo udeležence na podlagi predlogov osebnih zdravnikov otrok. Predlog za to obliko letovanja da osebni zdravnik otroka ali mladostnika na podlagi zdravstvene dokumentacije. Organizator letovanja izbere otroke, prednost imajo tisti iz socialno ogroženih družin. Pravica se tako kot obnovitvena rehabilitacija uveljavlja vsaki dve leti in lahko traja od 7 do 14 dni. Starši otrok in mladostnikov, ki so pogosteje bolni ali večji del leta preživijo v bolnišnici, lahko na predlog osebnega zdravnika uveljavljajo delno kritje stroškov v organizirani obliki zdravstvene kolonije. UPRAVIČENCI: Otroci, ki so večkrat hospitalizirani ali pogosteje bolni ter (delno) njihovi starši ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije</p>
5.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO MEDICINSKO-TEHNIČNIH PRIPOMOČKOV (IN SERVISIRANJA LE-TEH) <i>Pravica je na splošno opisana že v drugem poglavju (pravica 10), na tem mestu pa je izpostavljen tisti del, ki se nanaša na otroke in mladino.</i> ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 65. do 97. člen VSEBINA PRAVICE: Glede na vrsto posebne potrebe in starost imajo pravico do povračila stroškov za standardne ortopedske pripomočke. Za ceno nadstandardnih pripomočkov je potrebno doplačilo staršev. Pravica do pripomočkov v nekaterih primerih vključuje tudi stroške rednega servisiranja in vzdrževanja npr. invalidskih vozičkov, vendar ne v primerih, ko je okvara nastala zaradi nepravilnega ravnanja uporabnika. UPRAVIČENCI: Zavarovanci in tako tudi otroci in mladostniki s posebnimi potrebami ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Predpisovanje: zdravnik specialist, za zahtevnejše pripomočke morajo dobiti soglasje Zavoda za zdravstveno varstvo Slovenije, za zelo drage pa je treba dobiti mnenje zdravniške komisije.</p>

6.	<p>VRSTA PRAVICE: NADOMESTILO PLAČE ZARADI NEGE OTROKA MED ZAČASNO ZADRŽANOSTJO OD DELA</p> <p><i>Pravica je na splošno opisana že v drugem poglavju (pravica 4), na tem mestu pa je izpostavljen tisti del, ki se nanaša na otroke in mladino.</i></p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Ur.l. RS, 20/2004): 29.-33.člen; Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 137., 138. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: nadomestilo plače za delovne dni v določenih primerih: do 15 dni oz. 30 dni v posebnih primerih</p> <p>UPRAVIČENCI: Starši otrok z zmerno, težjo in težko duševno in telesno prizadetostjo: 80% povprečne mesečne plače³ oz. povprečne osnove za plačilo prispevkov v preteklem letu.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Nadomestilo plače znaša 80 % osnove v primeru nege ožjega družinskega člana ter 100 % od osnove, če gre za vojaške invalide in civilne invalide vojne. Osnova je zavarovančeva povprečna mesečna plača in nadomestila, ki so bila izplačana v preteklem koledarskem letu. Zavarovancu, ki ni imel plače, se osnova izračuna iz mesečnih plač in nadomestil v obdobju v katerem je delal.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.</p>
7.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO POVRAČILA POTNIH STROŠKOV</p> <p><i>Pravica je na splošno opisana že v drugem poglavju (pravica 5), na tem mestu pa je izpostavljen tisti del, ki se nanaša na otroke in mladino.</i></p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 107.člen in 108.člen; Sklep o povračilu potnih stroškov; Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 152.–155. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravico do povračila potnih stroškov uveljavljajo starši, če so napoteni k zdravniku ali v zdravstveno ustanovo v drug kraj, kot je kraj, v katerem so zaposleni, ali če v kraju bivanja ni ustreznega zdravnika oziroma strokovnjaka. Tudi v primeru, če jih zdravnik, zdravstvena komisija ali komisija za razvrščanje povabi v drug kraj, kot je kraj, v katerem stalno prebivajo. Če zdravnik odloči, lahko pravico uveljavlja tudi spremljevalec otroka.</p> <p>UPRAVIČENCI: Starši otrok do 15. leta in starejši s težjo, težko duševno in telesno prizadetostjo, spremljevalci.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Zneske povračila določi Zavod za zdravstveno zavarovanje. Za predšolskega otroka znaša povračilo za nastanitev in prehrano polovico zneska, ki je priznana starejšemu otroku.</p> <p>Starši s potrjeno napotnico zdravnika uveljavljajo povračilo potnih stroškov in stroškov za prehrano in nastanitev na območni enoti Zavoda RS za zdravstveno zavarovanje.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>

³ V Sloveniji je leta 2005 povprečna mesečna bruto plača znašala 277.279,00 SIT oz. cca. 1.155,00 EUR povprečna mesečna neto plača pa 176.311,00 SIT oz. cca. 735,00 EUR. Vir. SURS.

8.	<p>VRSTA PRAVICE: NADOMESTILO ZA STROŠKE PREHRANE IN NASTANITVE <i>Pravica je opisana že v drugem poglavju (pravica 6).</i> ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005):152-155. člen VSEBINA PRAVICE: Če ostane otrok s starši dalj časa na pregledu ali zdravljenju, so starši upravičeni do nadomestila za stroške prehrane in nastanitve. UPRAVIČENCI: Starši otrok do 15. leta in starejši s težjo, težko duševno in telesno prizadetostjo. ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
9.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO BIVANJA ENEGA OD STARŠEV V BOLNIŠNICI OB BOLNEM OTROKU <i>Pravica je na splošno opisana že v drugem poglavju (pravica 9), na tem mestu pa je izpostavljen tisti del, ki se nanaša na otroke in mladino.</i> ZAKONSKA PODLAGA: Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Ur.l.RS, št. 79/94, 73/95, 39/ 96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 44/2005): 26.člen VSEBINA PRAVICE: Pravica do bivanja v bolnišnici ob bolnem otroku. Dolžina usposabljanja je odvisna od programa, vendar traja lahko v posameznem primeru največ 30 dni - stroški za prehrano niso povrnjeni.. Pri otrocih s kroničnimi boleznimi ali okvarami ima eden od staršev v času usposabljanja za poznejšo rehabilitacijo otroka na domu pravico do bivanja v bolnišnici, vendar največ 14 dni v posameznem primeru. UPRAVIČENCI: Pri otrocih s težjo okvaro oziroma poškodbo možganov ali hrbtenjače, pri katerih je potrebno usposabljanje staršev za poznejšo rehabilitacijo na domu, ima eden od staršev pravico do bivanja v bolnišnici. ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Osebni zdravnik izda napotnico, v kateri določi trajanje bivanja v bolnišnici. V tem času ima ta od staršev tudi pravico do odsotnosti z dela, izplačilo nadomestila pa bremeni ZZZS. Stroške bivanja krije ZZZS v višini 70 % cene nemedicinskega oskrbnega dne, določenega s pogodbo med Zavodom in bolnišnico. VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje.</p>

10.	<p>VRSTA PRAVICE: BREZPLAČNI PREVOZ ZA OTROKE S POSEBNIMI POTREBAMI IN NJIHOVEGA OBVEZNEGA SPREMLJEVALCA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 15. člen; Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 56. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Učenci s posebnimi potrebami so upravičeni do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njihovega bivališča od osnovne šole, če je tako določeno v odločbi o usmeritvi. Če učencu ni mogoče zagotoviti prevoza, ima pravico do brezplačne oskrbe v kraju izobraževanja in pravico do brezplačnega prevoza domov ob pouka prostih dnevih. Osnovna šola mora učencem, ki morajo čakati na organiziran prevoz, zagotoviti varstvo.</p> <p>Komisija za usmerjanje lahko predlaga dodelitev spremljevalca gibalno oviranemu otroku za zagotavljanje fizične pomoči, ki ima, če spremlja otroka s posebnimi potrebami, prav tako pravico do brezplačnega prevoza.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami in njihovi obvezni spremljevalci.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: V šolskem letu 2004/2005 so bila v ta namen zagotovljena sredstva v višini 108.599.342 SIT (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Sredstva za zagotovitev pravice do brezplačnega prevoza se za posameznega otroka in njegovega obveznega spremljevalca zagotavljajo iz državnega proračuna (Ministrstvo za šolstvo in šport).</p>
11.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO BREZPLAČNEGA PREVOZA DO ŠOLE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96 in 33/97): 56. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: O načinu prevoza se osnovna šola dogovori s starši in lokalno skupnostjo.</p>

12.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO ŠTIPENDIJE (ugodnejši pogoji za pridobitev le-te)</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Ur.l. RS, št. 5/1991 (17/1991, 2/1994 - popr.), 12/1992, 12/1993-ZUPDN93, 71/1993, 38/1994, 80/1997 Odl.US: U-I-343/94, 69/1998, 67/2002, 2/2004-ZDSS-1 (10/2004 - popr.), 63/2004-ZZRZI); Pravilnik o štipendiranju (Ur.l.RS, št. 48/1999, 43/2000, 15/2003, 40/2003): 4., 12. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p><i>a. Ugotavljanje dohodka na družinskega člana za pridobitev štipendije</i></p> <p>Pri ugotavljanju pogojev za pridobitev štipendije se dohodek na družinskega člana izračuna iz vsote vseh bruto dohodkov, ugotovljenih v odločbah o odmeri dohodnine družinskih članov kandidatove družine kot tudi neobdavčljivi dohodki, razen (med drugim):</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodatka za pomoč in postrežbo; - prejemkov za oskrbo v tuji oziroma rejniški družini; - prejemkov od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo in jih ne pridobijo na podlagi delovnega razmerja oziroma pogodbe o delu, itd. <p><i>b. Upoštevanje posebnih družinskih ali osebnih stanj za pridobitev štipendije</i></p> <p>V primeru kandidata ali družinskega člana s posebnimi potrebami zaradi težje ali težke duševne ali telesne okvare, se prišteje še en družinski član razen, če je v institucionalnem varstvu in mu je najmanj 80 % stroškov oskrbe zagotovljeno iz sredstev proračuna RS.</p> <p>UPRAVIČENCI: Dijaki, študentje s posebnimi potrebami – kandidati za republiške in Zoisove štipendije.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
-----	--

13.	<p>VRSTA PRAVICE: ZVIŠANJE ŠTIPENDIJE ZA ŠTIPENDISTE S POSEBNIMI POTREBAMI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Ur.l. RS, št. 5/1991 (17/1991, 2/1994 - popr.), 12/1992, 12/1993-ZUPDN93, 71/1993, 38/1994, 80/1997 Odl.US: U-I-343/94, 69/1998, 67/2002, 2/2004-ZDSS-1 (10/2004 - popr.), 63/2004-ZZRZI); Pravilnik o štipendiranju (Ur.l.RS, št. 48/1999, 43/2000, 15/2003, 40/2003): 16. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Do štipendije niso upravičeni dijaki s posebnimi potrebami, ki imajo v času študija zagotovljeno oskrbo (npr. bivajo v zavodu in študirajo), če so v delovnem razmerju, če so prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje ter če so lastniki ali solastniki podjetja. Za brezplačno oskrbo se šteje, če je dijaku ali študentu zagotovljenih 80 % stroškov oskrbe.</p> <p>Štipendistom s posebnimi potrebami s težjo funkcijsko prizadetostjo se lahko določi višja štipendija, vendar največ do 20 % zajamčene plače⁴.</p> <p>Štipendist, ki prekine izobraževanje ali ga ne dokonča v roku zaradi objektivnih razlogov (med katere je uvrščena tudi invalidnost), je lahko na podlagi mnenja strokovne komisije delno ali v celoti oproščen vračila štipendije.</p> <p>UPRAVIČENCI: Dijaki v srednjih šolah, študenti višjih strokovnih šol in fakultet – kandidati za republiške in Zoisove štipendije.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Republiški zavod za zaposlovanje</p>
-----	--

⁴ V skladu z Zakonom o izvajanju dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004-2005 (Ur.l.RS, št. 70/2004) znaša od 1. avgusta 2005 v Sloveniji:

- minimalna plača 122.600,00 tolarjev (bruto) 509,77 EUR (bruto).
- zajamčena plača pa 55.853,00 tolarjev (bruto) oz. cca. 233 EUR

Od avgusta 2004 do avgusta 2005 so v skladu z zakonom veljali naslednji zneski:

- minimalna plača 117.500,00 tolarjev (bruto) oz. 488,57 EUR (bruto),
- zajamčena plača pa 54.385,00 tolarjev (bruto) oz. cca. 227 EUR

Zajamčeni osebnih dohodek je osnova za določanje nekaterih prejemkov na področju zaposlovanja, kot so štipendije in denarna pomoč brezposelnim, minimalna plača pa predstavlja minimalni znesek za izplačilo plač (Vir: <http://www.gov.si/mddsiz>)

14.	<p>VRSTA PRAVICE: DODATEK ZA IZOBRAŽEVANJE IZVEN STALNEGA PREBIVALIŠČA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Ur.l. RS, št. 5/1991 (17/1991, 2/1994 - popr.), 12/1992, 12/1993-ZUPDN93, 71/1993, 38/1994, 80/1997 Odl.US: U-I-343/94, 69/1998, 67/2002, 2/2004-ZDSS-1 (10/2004 - popr.), 63/2004-ZZRZI); Pravilnik o štipendiranju (Ur.l.RS, št. 48/1999, 43/2000, 15/2003, 40/2003): 17. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Za tiste študente, ki bivajo zunaj domačega kraja, se lahko štipendija poveča do 40 % zajamčene plače. Za stroške prevoza pripada kandidatom, ki študirajo zunaj domačega kraja, še največ 30 % zajamčene plače. Štipendist, ki prejema dodatek za bivanje zunaj kraja stalnega prebivališča, ne more prejemati dodatka za stroške prevoza. Dodatek k štipendiji ne pripada štipendistu v institucionalnem varstvu, kateremu je zagotovljeno najmanj 80 % stroškov oskrbe iz sredstev državnega proračuna, razen rejencu ali otroku brez staršev.</p> <p>UPRAVIČENCI: Dijaki v srednjih šolah, študenti višjih strokovnih šol in fakultet.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
15.	<p>VRSTA PRAVICE: SUBVENCije ZA BIVANJE V ŠTUDENTSKEM DOMU ZA SPREMLJEVALCA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o visokem šolstvu (Ur.l. RS, št. 67/1993, 39/1995 Odl.US: U-I-22/94-15, 18/1998 Odl.US: U-I-34/98, 35/1998 Odl.US: U-I-243/95-13, 99/1999, 64/2001, 100/2003, 63/2004) 73.b. člen; Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov (Ur.l. RS, št. 22/01): 12. člen.</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Študenti s posebnimi potrebami imajo možnost uveljavljati pravico do bivanja spremljevalca v študentskem domu. V tem primeru morajo prošnji za sprejem v študentski dom priložiti pisno dokazilo o upravičenosti do spremljevalca.</p> <p>UPRAVIČENCI: Študenti s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo</p>

16.	<p>VRSTA PRAVICE: ŠTUDENTSKA PREHRANA – PRAVICA DO DODATNIH BONOV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o subvencioniranju študentske prehrane (Ur.l. RS, št. 85/2002): 8. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Študentje s posebnimi potrebami zaradi težke oziroma težje funkcionalne prizadetosti, in nekateri drugi študenti imajo pravico do 5 dodatnih subvencioniranih obrokov mesečno.</p> <p>UPRAVIČENCI: Študentje s posebnimi potrebami zaradi težke oziroma težje funkcionalne prizadetosti.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Od oktobra 2004 do aprila 2006 je ŠOU evidentiral 38 potrdil o statusu študentov s posebnimi potrebami: v obdobju 18 mesecev je dodatne bone v zvezi z statusom invalidnosti koristilo skupno 38 registriranih študentk in študentov v obsegu skupno od 19 bonov (julij 2005) do največ 90 bonov mesečno (februar 2006). (Vir: dopis ŠOU, z dne 19.4.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: V obdobju 18 mesecev so vsi upravičeni skupaj kupili 974 dodatnih bonov. Skupna vrednost dodatne subvencije je v 18 mesecih znašala 528.082,00 SIT. V koledarskem letu 2005 je skupna vrednost subvencije iz tega naslova znašala 332.218,00 SIT (Vir: dopis ŠOU, z dne 19.4.2006).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.</p>
-----	--

Tabela 3.4.: Druge pravice invalidov na področju vzgoje in izobraževanja

1.	<p>VRSTA PRAVICE: USMERJANJE OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 2., 5., 14., 20., 23., 24. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Na podlagi strokovnega mnenja komisije določijo program vzgoje in izobraževanja, v katerega se otrok usmerja, in obseg in način izvajanja dodatne strokovne pomoči. Določijo se tudi vrtec in šola, kamor bo hodil otrok, morebitno zmanjšanje števila otrok v oddelku ter kadrovske, prostorske, materialne in druge razmere.</p> <p>Pristojna šolska uprava si mora pred izdajo odločbe o usmeritvi v program vzgoje in izobraževanja pridobiti strokovno mnenje, ki ga pripravi komisija za usmerjanje prve stopnje. Komisija izdela strokovno mnenje na podlagi lastnih ugotovitev, razgovora s starši otroka ter na podlagi pedagoške, specialno-pedagoške, socialne, psihološke, medicinske in druge dokumentacije, ki jo pridobi od ustreznih inštitucij. Komisija se mora pred pripravo strokovnega mnenja posvetovati s strokovnimi delavci vrtca, šole oziroma zavoda, v katerega je otrok v času usmerjanja vključen in s strokovnimi delavci vrtca, šole oziroma zavoda, v katerega naj bi bil otrok usmerjen, in z drugimi ustreznimi inštitucijami.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Letno komisije za usmerjanje usmerijo okrog 800 oseb (Vir: Zaviršek, Urh 2005: 52). Na dan 1.4. 2005 je bilo usmerjenih 9.145 otrok in mladostnikov⁵, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 814 otrok v programe predšolske vzgoje, - 4.876 otrok v osnovne šole, - 1.744 otrok v osnovne šole s prilagojenim programom, - 905 otrok v programe socialnovarstvenih zavodov, - 131 otrok v programe drugih posebnih zavodov in - 675 mladostnikov v srednješolske programe⁶ (Vir: MŠŠ v Opara 2005: 32-35) <p>(Za podrobnejše informacije glej Tabela 3.1. in Tabela 3.2.)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: V letu 2005 je bilo za delo komisij za usmerjanje 1. in 2. stopnje porabljenih 409.442.779 SIT, za vodenje postopkov usmerjanja pa 125.536.000 SIT (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>
----	---

⁵ Podatki zajemajo le tiste otroke s posebnimi potrebami, ki imajo odločbo o usmeritvi. Starejši, ki se vključevali po prejšnjem sistemu (z odločbami o razvrščanju) niso zajeti.

⁶ Podatek za november 2004.

2.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA: PROGRAM ZA PREDŠOLSKE OTROKE S PRILAGOJENIM IZVAJANJEM IN DODATNO STROKOVNO POMOČJO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 5. – 8. 11. člen; Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami (Ur.l. RS, št. 25/2006): 5. člen; Zakon o vrtcih (Ur.l.RS, št. 12/96): 20. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Otrokom s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo za predšolske otroke, se glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje lahko prilagodi organizacija in način izvajanja programa ter zagotovi dodatna strokovna pomoč. Dodatno strokovno pomoč zagotavljajo strokovni delavci vrtca. Za predšolskega otroka obsega največ 3 ure tedensko. Za slepe in slabovidne otroke, ki so usmerjeni v program za predšolske otroke s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se lahko z odločbo o usmeritvi določi večje število ur dodatne strokovne pomoči, in sicer v delu, ki se nanaša na premagovanje primanjkljajev, ovir oziroma motenj: 1 dodatna ura tedensko za predšolske otroke.</p> <p>Program se izvaja v rednih vrtcih (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>V skladu z Zakonom o vrtcih imajo prednost pri sprejemu v vrtec otroci s posebnimi potrebami.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 450, t.j. 1,01% glede na celotno populacijo predšolskih otrok (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: ni podatka (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Starši, lokalna skupnost (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p>
3.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA: PRILAGOJEN PROGRAM ZA PREDŠOLSKE OTROKE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 5. 11-13. člen; Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami (Ur.l. RS, št. 25/2006): 5. člen.</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Otroci s posebnimi potrebami, ki niso usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se usmerijo v prilagojene izobraževalne programe in posebne programe vzgoje in izobraževanja.</p> <p>Program se izvaja v razvojnih oddelkih vrtcev in v oddelkih vrtca pri zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Redni vrtci – 117 otrok; zavodi - 103 otroci (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Ni podatka (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Za redne vrtce: starši, lokalna skupnost; za zavode: državni proračun (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p>

4.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA: PROGRAM OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA S PRILAGOJENIM IZVAJANJEM IN DODATNO STROKOVNO POMOČJO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 5. – 8. 11. člen; Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami (Ur.l. RS, št. 25/2006): 5. člen; Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 11., 12. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Gluhim in naglušnim, slepim in slabovidnim, gibalno oviranim otrokom in otrokom z govorno-jezikovnimi motnjami, ki so usmerjeni v izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se lahko ob prvi usmeritvi določi največ pet ur, ob vseh nadaljnjih usmeritvah pa največ tri ure tedensko dodatne strokovne pomoči.</p> <p>Dolgotrajno bolnim otrokom, ki so usmerjeni v izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se ob vseh usmeritvah določi največ pet ur dodatne strokovne pomoči. Otrokom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja in otrokom z motnjami vedenja in osebnosti, ki so usmerjeni v izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se lahko ob prvi usmeritvi določi največ tri ure, ob vseh nadaljnjih usmeritvah pa največ dve uri tedensko dodatne strokovne pomoči.</p> <p>Za slepe in slabovidne otroke, ki so usmerjeni v program za predšolske otroke s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se lahko z odločbo o usmeritvi določi večje število ur dodatne strokovne pomoči, in sicer v delu, ki se nanaša na premagovanje primanjkljajev, ovir oziroma motenj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - največ 3 dodatne ure tedensko za otroke v prvem in drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju izobraževalnega programa devetletne osnovne šole - 1 dodatna ura tedensko za otroke v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju izobraževalnega programa devetletne osnovne šole in - 1 dodatna ura tedensko za dijake v izobraževalnih programih poklicnega in strokovnega ter splošnega srednjega izobraževanja. <p>Za učence s posebnimi potrebami se lahko določi, da se zanje nivojski pouk ne izvaja. Program se izvaja v rednih osnovnih šolah (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p> <p>UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 4.198, t.j. 1,01% glede na celotno populacijo osnovnošolcev (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 3.256.000.000 SIT letno za dodatno strokovno pomoč in 656.000.000 SIT letno za spremljevalca gibalno oviranih otrok (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p>
----	---

5.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA: PROGRAMI SREDNJEGA SPLOŠNEGA IN STROKOVNEGA TER POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA S PRILAGOJENIM IZVAJANJEM IN DODATNO STROKOVNO POMOČJO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 5. – 8., 11. člen; Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami (Ur.l. RS, št. 25/2006): 5. člen; Zakon o gimnazijah (Ur.l.RS, št. 12/96): 36. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Otrokom s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje lahko prilagodi organizacija, način preverjanja in ocenjevanja znanja, napredovanje in časovna razporeditev pouka ter zagotovi dodatna strokovna pomoč.</p> <p>Poklicno in strokovno izobraževanje vajencev in dijakov ter študentov višjih šol, ki imajo posebne vzgojno-izobraževalne potrebe oz. dijaki s posebnimi potrebami, se lahko organizirata in izvajata na prilagojen način.</p> <p>Vzgoja in izobraževanje posebno nadarjenih, slepih in slabovidnih, gluhih in naglušnih dijakov, gibalno oviranih dijakov, dijakov z govornimi motnjami in dolgotrajno bolnih dijakov ter dijakov z motnjami vedenja in osebnosti oz. dijaki s posebnimi potrebami, se v gimnazijah organizira in izvaja v skladu z zakonom o gimnazijah in posebnimi predpisi.</p> <p>V skladu z Zakonom o gimnazijah šola posebej dijakom s posebnimi potrebami prilagodi izvajanje in trajanje izobraževalnega programa. Šola tem dijakom v skladu z normativi in standardi zagotavlja dodatno pomoč, organizira oddelke z manjšim številom dijakov in jim zagotavlja uporabo potrebne dodatne opreme in učnega gradiva.</p> <p>Otrokom, ki so usmerjeni v izobraževalne programe poklicnega in strokovnega ter splošnega srednjega izobraževanja s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se z odločbo o usmeritvi dodatna strokovna pomoč določi največ tri ure tedensko. Otrokom s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, ki so usmerjeni v izobraževalne programe poklicnega in strokovnega ter splošnega srednjega izobraževanja s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, se ob prvi usmeritvi določi največ tri ure, ob vseh nadaljnjih usmeritvah pa največ dve uri tedensko dodatne strokovne pomoči.</p> <p>Program se izvaja v rednih srednjih šolah.</p> <p>UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 675 (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 183.821.275 SIT letno za dodatno strokovno pomoč in 63.000.000 SIT letno za spremljevalca gibalno oviranih dijakov (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006)</p>
----	---

6.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA: PRILAGOJENI IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI Z ENAKOVREDNIM STANDARDOM ZNANJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 5. – 7., 11. člen; Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 11., 12. člen Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Ur.l. RS, št. 12/96): 10. člen, Zakon o gimnazijah (Ur.l.RS, št. 12/96): 10., 36. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Prilagojeni izobraževalni programi, namenjeni učencem s primanjkljaji, ovirami oziroma motnjami na področju vida, sluha in govora ali gibanja, ki zagotavlja enakovreden izobrazbeni standard kot izobraževalni programu osnovnošolskega oziroma poklicnega in strokovnega ter splošnega srednjega izobraževanja, ki se izvajajo v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami.</p> <p>V skladu z Zakonom o osnovni šoli se s prilagojenimi izobraževalnimi programi in s posebnim programom vzgoje in izobraževanja se za učence s posebnimi potrebami lahko določi posebno izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela. Za učence s posebnimi potrebami se lahko določi, da se zanje nivojski pouk ne izvaja.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 379 otrok v OŠ ter 367 v SŠ (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 6.147.476.168 SIT (Vključuje sredstva za programe 'Prilagojen program za predšolske otroke, prilagojen izobraževalni programi z enakovrednim standardom znanja in posebni program vzgoje in izobraževanje) (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, lokalna skupnost (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p>
----	--

7.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA: PRILAGOJENI IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 5. – 7., 11. člen; Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 11., 12. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Prilagojeni izobraževalni programi, ki ne zagotavljajo enakovrednega izobrazbenega standarda, je namenjen otrokom, ki glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje ne morejo doseči izobrazbenega standarda po izobraževalnem programu osnovnošolskega izobraževanja.</p> <p>V skladu z Zakonom o osnovni šoli se s prilagojenimi izobraževalnimi programi in s posebnim programom vzgoje in izobraževanja za učence s posebnimi potrebami lahko določi posebno izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela. Za učence s posebnimi potrebami se lahko določi, da se zanje nivojski pouk ne izvaja.</p> <p>Program se izvaja v osnovnih šolah s prilagojenim programom (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>V te programe se navadno usmerjajo otroci z oznako lažje motnje v duševnem razvoju (Vir: Zaviršek, Urh 2005: 49).</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 1.130 (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 7.253.590.758 SIT (skupaj za posebne program vzgoje in izobraževanja in prilagojene izobraževalne programe z nižjim izobrazbenim standardom – šteti so tudi domovi za učence) (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, lokalna skupnost (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p>
8.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA: POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 5. – 7., 11. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: V skladu z Zakonom o osnovni šoli se s prilagojenimi izobraževalnimi programi in s posebnim programom vzgoje in izobraževanja se za učence s posebnimi potrebami lahko določi posebno izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela. Za učence s posebnimi potrebami se lahko določi, da se zanje nivojski pouk ne izvaja.</p> <p>Posebni programi vzgoje in izobraževanja se izvaja v osnovnih šolah s prilagojenim programom (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006). V te programe se navadno usmerjajo otroci z oznako zmerne, težje in težke motnje v duševnem razvoju, za katere se ta program izvaja v zavodih (Vir: Zaviršek, Urh 2005: 49).</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 744 (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 7.253.590.758 SIT (skupaj za posebne program vzgoje in izobraževanja in prilagojene izobraževalne programe z nižjim izobrazbenim standardom – šteti so tudi domovi za učence) (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, lokalna skupnost (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p>

9.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA: VZGOJNI PROGRAMI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 5. – 7., 11. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Vzgojni program se izvaja v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami in v domovih za učence pri osnovnih šolah s prilagojenim programom.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 1.038 (vzgojni zavodi in domovi pri drugih zavodih) (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: ni podatka (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p>
10.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO INDIVIDUALIZIRANEGA PROGRAMA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 27., 28., 29., 30. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Vrtec, šola oziroma zavod je dolžan najkasneje v roku 30 dni po sprejemu otroka izdelati individualizirani program vzgoje in izobraževanja. Za pripravo in spremljanje izvajanja individualiziranega programa imenuje ravnatelj vrtca, šole oziroma zavoda strokovno skupino, ki jo sestavljajo strokovni delavci vrtca, šole ali zavoda in drugi strokovni delavci, ki bodo sodelovali pri izvajanju programa vzgoje in izobraževanja. Pri pripravi individualiziranega programa sodelujejo tudi starši otroka. Strokovna skupina mora med šolskim letom prilagajati individualizirani program glede na napredek in razvoj otroka. Z individualiziranim programom se določijo oblike dela na posameznih vzgojnih področjih, pri posameznih predmetih oziroma pri predmetnih področjih, način izvajanja dodatne strokovne pomoči, prehajanje med programi ter potrebne prilagoditve pri organizaciji, preverjanju in ocenjevanju znanja, napredovanju in časovni razporeditvi pouka.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Glej Tabela 3.1. in Tabela 3.2.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>

11.	<p>VRSTA PRAVICE: SPREMLJEVALEC ZA ZAGOTAVLJANJE FIZIČNE POMOČI GIBALNO OVIRANIM</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 10. člen, Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami (Ur.l. RS, št. 25/2006): 9. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Komisija za usmerjanje lahko predlaga dodelitev spremljevalca gibalno oviranemu otroku za zagotavljanje fizične pomoči, če je otrok usmerjen v: program predšolske vzgoje s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo; izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo in v prilagojeni program, ki ne zagotavlja pridobitve enakovrednega izobrazbenega standarda.</p> <p>UPRAVIČENCI: Gibalno oviran otrok</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: n.p.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV⁷: 656.000.000 SIT letno za spremljevalca gibalno oviranih otrok v osnovnih šolah in 63.000.000 SIT letno za spremljevalca gibalno oviranih otrok v srednjih šolah. Skupaj = 719.000.000 SIT letno za spremljevalca gibalno učencev in dijakov (Vir: Dopis MŠŠ z dne 30.03.2006).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>
12.	<p>VRSTA PRAVICE: VKLJUČITEV V ZAVOD OZIROMA ODDAJA V REJNIŠTVO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 15. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Otroke s posebnimi potrebami, ki jim ni mogoče zagotoviti vzgoje in izobraževanja v kraju njihovega prebivališča in jim zaradi oddaljenosti prebivališča od kraja vzgoje in izobraževanja ni mogoče zagotoviti prevoza, se v teh primerih lahko namesti v zavod ali rejniško družino. Komisija na željo staršev z odločbo o usmeritvi lahko tudi določi, da se otroku zagotavlja pravica do brezplačnega prevoza iz kraja prebivališča do kraja, kjer deluje zavod in nazaj.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami, ki jim ni mogoče zagotoviti vzgoje in izobraževanja v kraju njihovega prebivališča in jim zaradi oddaljenosti prebivališča od kraja vzgoje in izobraževanja ni mogoče zagotoviti prevoza.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: državni proračun</p>
13.	<p>VRSTA PRAVICE: INDIVIDUALNA STROKOVNA OBRAVNAVA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Ur.l.RS, št. 54/2000): 19. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Otrokom s posebnimi potrebami se poleg posebnih programov vzgoje in izobraževanja nudi v vrtcu, šoli ali zavodu tudi individualna zdravstvena in druga strokovna obravnava v skladu s posebnimi predpisi. Individualna zdravstvena in druga strokovna obravnava se lahko izvaja tudi v svetovalnih centrih za otroke, mladostnike in starše, posvetovalnicah za starše, logopedskih, avdiopedagoških in drugih ambulantah.</p> <p>UPRAVIČENCI: Otroci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Glej Tabela 3.1. in Tabela 3.2.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za zdravje</p>

⁷ Obseg finančnih sredstev za spremljevalce gibalno oviranih otrok je podan že v pravicah 4 in 5 Tabele 3.4.

14.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PODALJŠANEGA BIVANJA ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 21. člen VSEBINA PRAVICE: Za učence s posebnimi potrebami lahko šola organizira podaljšano bivanje tudi od sedmega do devetega razreda, če je tako določeno z odločbo o usmeritvi. UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Glej Tabela 3.1. OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport / lokalne skupnosti</p>
15.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PRILAGOJENIH VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH OBDOBIJ ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 33. člen VSEBINA PRAVICE: Osnovnošolsko izobraževanje se deli na tri vzgojno-izobraževalna obdobja (prvo obdobje - 1. do 3 razred; drugo obdobje: od 4. do 6. razred; tretje obdobje: 7. do 9. razred). S prilagojenimi izobraževalnimi programi in s posebnim programom vzgoje in izobraževanja se za učence s posebnimi potrebami vzgojno-izobraževalna obdobja lahko določijo tudi drugače. UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V skladu s sprejetimi Navodili za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja za otroke s posebnimi potrebami je v šolskem letu 2004/2005 opravljal nacionalne preizkuse znanja 196 učencev (103 šole) tretjega razreda, 28 učencev (15 šol) šestega razreda in 11 učencev (9 šol) devetega razreda (Vir: Nacionalni preizkusi znanja 2005). OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>
16.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PREŠOLANJA ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 54. člen VSEBINA PRAVICE: Učence s posebnimi potrebami je mogoče vključiti v drugo osnovno šolo na podlagi odločbe o usmeritvi. UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>

17.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PRILAGOJENEGA NAČINA PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA V PRILAGOJENIH PROGRAMIH</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 67. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Za učence s posebnimi potrebami se lahko določi drugačen način preverjanja in ocenjevanja. Zanje velja uspešno končan razred, ko izpolnijo zahteve, določene s tem programom. Učenec, ki je končal posebni program izobraževanja, dobi zaključno potrdilo, ki opredeli uspešnost zaključene stopnje vzgoje in izobraževanja po področjih.</p> <p>UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V skladu s sprejetimi Navodili za opravljanje nacionalnih preizkusov znanja za otroke s posebnimi potrebami je v šolskem letu 2004/2005 opravljalo nacionalne preizkuse znanja 196 učencev (103 šole) tretjega razreda, 28 učencev (15 šol) šestega razreda in 11 učencev (9 šol) devetega razreda (Vir: Nacionalni preizkusi znanja 2005).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>
18.	<p>VRSTA PRAVICE: NAPREDOVANJE IZ RAZREDA V RAZRED IN POPRAVNI IZPITI IN USPEŠNO DOKONČANJE DEVETEGA RAZREDA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 69., 70., 72. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Napredovanje iz razreda v razred in popravni izpiti se za učence, ki so vključeni v prilagojene izobraževalne programe ali v posebni program vzgoje in izobraževanja, lahko posebej določajo. Učenci s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v posebni program vzgoje in izobraževanja, uspešno končajo izobraževanje na način kot je določeno s posebnim programom.</p> <p>UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V šolskem letu 2004/2005 opravljalo nacionalne preizkuse znanja 11 učencev (9 šol) devetega razreda (Vir: Nacionalni preizkusi znanja 2005).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>

19.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO IZOBRAŽEVANJA NA DOMU IN V ZASEBNEM ZAVODU</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o osnovni šoli (Ur.l.RS, št. 12/96, 33/97, 70/05): 88. - 92. člen; Pravilnik o osnovnošolskem izobraževanju učencev s posebnimi potrebami na domu (Ur.l.RS 61/2004).</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Tovrstno izobraževanje je dopustno, če so za to utemeljeni razlogi in so na domu ali v zasebnem zavodu zagotovljene ustrezne razmere. Če se učenec izobražuje doma, si mora pridobiti enak izobrazbeni standard, kot ga zagotavlja obvezni program javne šole (eksterno preverjanje znanja). Starši morajo najmanj tri mesece pred pričetkom šolskega leta o izobraževanju na domu pisno obvestiti osnovno šolo, v kateri je otrok vpisan. Z izobraževanjem na domu mora učenec pridobiti vsaj enakovreden izobrazbeni standard, kot ga zagotavlja obvezni program javne šole. Učenec mora opravljati preverjanje znanja, na podlagi katerega se ugotovi doseženi standard znanja. Preverjanje znanja se opravlja ob koncu vsakega šolskega leta. Doseženi standard znanja preverja osnovna šola, na katero je učenec vpisan. Za učence s posebnimi potrebami, ki se izobražujejo na domu po prilagojenih programih izobraževanja ali po posebnem programu vzgoje in izobraževanja, se preverjanje, na podlagi katerega se ugotovi doseženi standard znanja, določi s temi programi. Če učenec ne doseže standarda znanja za posamezni razred, ima pravico do ponovnega preverjanja znanja pred pričetkom naslednjega šolskega leta. Če učenec ponovnega preverjanja znanja ne opravi uspešno, mora v naslednjem šolskem letu nadaljevati osnovnošolsko izobraževanje v javni ali zasebni osnovni šoli.</p> <p>UPRAVIČENCI: Učenci s posebnimi potrebami.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Primeri šolanja na domu so zelo redki, tako na ravni osnovne šole kot na ravni srednje šole. Do 5. januarja 2004 so na MŠŠ zabeležili 3 primere (Čakš v Zaviršek, Urh 2005: 73).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Osnovna šola v Sloveniji je za uporabnike brezplačna, vendar morajo starši, katerih otroci se šolajo doma, zre, ko učitelji delajo z otroki, plačati. Mediji so leta 2004 objavili primer otroka, ki se šola doma in mu je MŠŠ plačevalo 5 ur inštrukcij tedensko (Vir: Zaviršek, Urh 2005: 73).</p>
20.	<p>VRSTA PRAVICE: NOMENKLATURA POKLICEV ZA IZOBRAŽEVANJE DIJAKOV S POSEBNIMI POTREBAMI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Ur.l. RS, št. 12/96): 11. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Z nomenklaturu poklicev se določijo poklici, za katere se pripravijo posebni oziroma prilagojeni izobraževalni programi za izobraževanje dijakov s posebnimi potrebami.</p> <p>UPRAVIČENCI: dijaki s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport; Center RS za poklicno izobraževanje; Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Obrtna zbornica Slovenije</p>

21.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PONAVLJANJA LETNIKA IN PODALJŠANJA STATUSA DIJAKA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o gimnazijah (Ur.l.RS, št. 12/96): 20., 23. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Dijak z motnjami v razvoju ima pravico večkrat obiskovati isti letnik. Tem dijakom se lahko podaljša status dijaka za največ dve leti</p> <p>UPRAVIČENCI: Dijaki s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>
22.	<p>VRSTA PRAVICE: OPRAVLJANJE MATURE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI – PRILAGODITVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravila za opravljanje mature za kandidate s posebnimi potrebami (Ur.l. RS, št. 33/1998, 16/1999, 6/2006)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Kandidati s posebnimi potrebami so tisti kandidati, ki so bili na podlagi Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami z odločbo usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo oziroma v prilagojene izobraževalne programe z enakovrednim izobrazbenim standardom Za kandidate so glede na vrsto in stopnjo njihovih primanjkljajev, ovir oziroma motenj ter morebitno kombinacijo primanjkljajev, ovir oziroma motenj možne naslednje prilagoditve:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaljšanje časa opravljanja ustnega oziroma pisnega izpita, – zagotovitev posebnega prostora za opravljanje izpita, – prilagoditev v prostoru oziroma prostora in prilagoditev opreme, – opravljanje izpita s pomočjo računalnika in uporaba posebnih pripomočkov, – opravljanje izpita s pomočjo pomočnika, – prilagoditev oblike izpitnega gradiva, – prilagoditev načina opravljanja praktičnega dela mature in – prilagoditev načina ocenjevanja. <p>UPRAVIČENCI: dijaki (oz. kandidati) s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Po podatkih RIC je v letu 2004 v spomladanskem izpitnem roku k <i>poklicni maturi</i> prijavilo 46 kandidatov z 18-ih srednjih šol, na zimskem roku pa je poklicno maturo opravljalo 7 kandidatov s 5-ih srednjih šol (Vir: Poročilo o poklicni maturi 2004).</p> <p>V letu 2005 je na spomladanskem izpitnem roku <i>splošno maturo</i> prijavilo 111 kandidatov z 49-ih šol, na jesenskem roku pa 38 kandidatov s 28-ih srednjih šol (Vir: Letno poročilo - splošna matura 2005).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport</p>

23.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO POSEBNE OBRAVNAVE PRI IZBIRNEM POSTOPKU ZA VPIS – VISOKO ŠOLSTVO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v visokem šolstvu (Ur.l.RS 117/2002, 34/2005)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Ne glede na doseženo število točk se lahko na seznam sprejetih izjemoma uvrstijo tudi kandidati s posebnimi potrebami, ki izpolnjujejo splošne pogoje za vpis v študijski program, o čemer na podlagi individualne prošnje in ustreznih dokazil, odloča pristojni organ univerze oz. samostojnega visokošolskega zavoda.</p> <p>UPRAVIČENCI: študenti, ki imajo status študenta s posebnimi potrebami ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo</p>
24.	<p>VRSTA PRAVICE: PODALJŠANJE STATUSA ŠTUDENTA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Ur.l.RS, št. 12/96): 48. člen; Statut Univerze v Ljubljani (Ur.l.RS 8/2005), Statut Univerze v Mariboru (Ur.l.RS 115/2004 – prečiščeno besedilo), Statut Univerze na Primorskem (Ur.l.RS 73/2003, 50/2005)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: študentom, ki imajo status študenta s posebnimi potrebami se lahko v nekaterih primerih (izjemoma) podaljša status študenta.</p> <p>UPRAVIČENCI: študenti, ki imajo status študenta s posebnimi potrebami ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo</p>
25.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO IZREDNIH IZPITNIH ROKIH IN NAPREDOVANJU V VIŠJI LETNIK</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Ur.l.RS, št. 12/96); Statut Univerze v Ljubljani (Ur.l.RS 8/2005), Statut Univerze v Mariboru (Ur.l.RS 115/2004 – prečiščeno besedilo), Statut Univerze na Primorskem (Ur.l.RS 73/2003, 50/2005)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: po dogovoru lahko študent, ki ima status študenta s posebnimi potrebami, opravlja izpit v izrednem roku in se izjemoma tudi vpiše v višji letnik, čeprav ni opravil vseh zahtevanih obveznosti.</p> <p>UPRAVIČENCI: študenti, ki imajo status študenta s posebnimi potrebami ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo</p>
26.	<p>VRSTA PRAVICE: PREDNOST DO BIVANJA V ŠTUDENTSKIH DOMOVH</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov (Ur.l. RS, št. 22/01)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Dijaki in študenti s posebnimi potrebami imajo prednost pri sprejemu v študentske domove, saj jim lahko komisija za sprejem v domove na podlagi individualne obravnave k skupnim točkam prišteje še 100 točk za posebne socialne in zdravstvene razmere. To velja, kadar se pri študentu ugotovi najmanj 80-odstotna invalidnost.</p> <p>UPRAVIČENCI: Dijaki in študenti s posebnimi potrebami ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo</p>

27. **VRSTA PRAVICE: PREDNOST ZA BIVANJE V ŠTUDENTSKEM DOMU ZA ŠTUDENTE S POSEBNIMI SOCIALNIMI IN ZDRAVSTVENIMI RAZMERAMI**
ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov (Ur.l. RS, št. 22/01):17. člen
VSEBINA PRAVICE: Če študent predloži dokazila pristojnih organizacij oziroma organov (socialno skrbstvo, zdravnik specialist, invalidska komisija, upravni organ) o težkem socialnem in zdravstvenem položaju (brez staršev oziroma skrbnikov, najmanj 80% invalid, težak bolnik, težke socialne razmere, nezaposleni starši oziroma skrbniki), se mu po individualni obravnavi lahko prišteje še 100 točk.
UPRAVIČENCI: Študenti s posebnimi potrebami
ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:
OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:
VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za šolstvo in šport; Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

4. ZAPOSLOVANJE

Invalidi na trgu dela predstavljajo posebno ranljivo družbeno skupino. Zato so bili sprejeti številni zakonski in podzakonski akti, s katerimi država spodbuja zaposlovanje invalidov in jih na trgu dela posebej ščiti. Zakonsko je prepovedana tudi kakršnakoli diskriminacija invalidov na trgu dela, saj Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS 100/2005 - uradno prečiščeno besedilo) v petem členu izrecno prepoveduje posredno in neposredno diskriminacijo pri zaposlovanju invalidov v času trajanja zaposlitve in v zvezi s prenehanjem zaposlitve ter v postopku po tem zakonu.

Tabela 4.1: Socialni transferji za invalide na področju zaposlovanja

1.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO ZAPOSLOVITVENE REHABILITACIJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov-uradno prečiščeno besedilo (Ur.l. RS 100/2005): člen 13</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Vrste storitev zaposlitvene rehabilitacije so zlasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – svetovanje, vzpodbujanje in motiviranje invalidov k aktivni vlogi, – priprava mnenja o ravni delovnih sposobnosti, znanj, delovnih navad in poklicnih interesov, – pomoči pri sprejemanju lastne invalidnosti in seznanjanje o možnostih vključevanja v usposabljanje in delo, – pomoči pri izboru ustreznih poklicnih ciljev, – razvijanja socialnih spretnosti in veščin, – pomoč pri iskanju ustreznega dela oziroma zaposlitve, – analiza konkretnega delovnega mesta in delovnega okolja invalida, – izdelava načrta prilagoditve delovnega mesta in delovnega okolja invalida, – izdelava načrta potrebne opreme in sredstev za delo, – usposabljanje na konkretnem delovnem mestu oziroma v izbranem poklicu, – spremljanje in strokovna pomoč pri usposabljanju in izobraževanju, – spremljanje invalida na delovnem mestu po zaposlitvi, – sprotno ocenjevanje uspešnosti rehabilitacijskega procesa; – ocenjevanje doseganja delovnih rezultatov zaposlenih invalidov in – opravljanje drugih storitev zaposlitvene rehabilitacije. <p>Upravičenec ima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravico do storitev zaposlitvene rehabilitacije v skladu z odločbo in rehabilitacijskim načrtom, – pravico in obveznost, da v zaposlitveni rehabilitaciji aktivno sodeluje, – druge pravice in obveznosti, ki izhajajo iz načina in obsega izvajanja zaposlitvene rehabilitacije. <p>Posamezne storitve zaposlitvene rehabilitacije se lahko izvajajo v postopkih za uveljavljanje pravic po drugih predpisih oz. kot podporne storitve pri izvajanju poklicne rehabilitacije po drugih predpisih.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi (<i>invalid je oseba, ki pridobi status invalida po tem zakonu ali po drugih predpisih, in oseba, pri kateri so z odločbo pristojnega organa ugotovljene trajne posledice telesne ali duševne okvare ali bolezni in ima zato bistveno manjše možnosti, da se zaposli ali ohrani zaposlitev ali v zaposlitvi napreduje</i>), če nimajo pravice do enakih storitev po drugih predpisih. Posamezne storitve zaposlitvene rehabilitacije lahko za invalida uveljavlja tudi delodajalec.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V celotnem letu 2004 je bilo za vključitev v zaposlitveno rehabilitacijo sklenjenih 1.150 tripartitnih pogodb med ZZRSZ, brezposelno osebo in pooblaščenim izvajalcem zaposlitvene rehabilitacije. Vključeni so bili invalidi in težje zaposljive brezposelne osebe s kompleksnimi ovirami pri zaposlovanju in posebnimi potrebami. (ZRSZ, Letno poročilo 2004)</p> <p>V letu 2005 je bilo vključenih 1.124 invalidnih oseb v postopku pridobivanja statusa invalida (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 427.428.560 sit za leto 2005. Obseg teh sredstev se nanaša na stroške izvedbe posamezne storitve, denarne dajatve osebi, prevozne stroške in stroške asistence. Obsega tako obe pravici, ki se nanašata na zaposlitveno rehabilitacijo (pod zaporedno št. 1 in 2) (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje</p>
----	---

2. **VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO DENARNIH PREJEMKOV IZ NASLOVA ZAPOSLOVNE REHABILITACIJE**

ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov-uradno prečiščeno besedilo (Ur.l. RS 100/2005): člen 17

VSEBINA PRAVICE: Invalid, ki mu je priznana pravica do zaposlitvene rehabilitacije, ima pravico do denarnih prejemkov, in sicer so to:

- Pravica do plačila stroškov javnega prevoza za invalida in njegovega spremljevalca oziroma spremljevalko (v nadaljnjem besedilu: spremljevalec) v primeru, da ga potrebuje, če je invalidu priznana pravica do storitev iz prve, druge, tretje, četrte, pete, šeste in desete alineje 15. člena ZZRZI,
- pravica do plačila stroškov bivanja v višini največ 20% minimalne plače mesečno, če se storitve zaposlitvene rehabilitacije izvajajo več dni zaporedoma in če je otežen vsakodnevni prihod invalida k izvajalcu zaposlitvene rehabilitacije,
- pravica do denarnega prejemka za čas trajanja zaposlitvene rehabilitacije v višini 30% minimalne plače mesečno, če se storitve zaposlitvene rehabilitacije izvajajo v obsegu najmanj 100 ur in če invalid ni prejemnik denarnega nadomestila ali denarne pomoči po predpisih iz naslova pravic brezposelnih oseb ali denarnega nadomestila po predpisih iz naslova invalidskega zavarovanja.

UPRAVIČENCI: Invalidi, ki jim je priznana pravica do zaposlitvene rehabilitacije

ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V celotnem letu 2004 je bilo za vključitev v zaposlitveno rehabilitacijo sklenjenih 1.150 tripartitnih pogodb med ZZRSZ, brezposelno osebo in pooblaščenim izvajalcem zaposlitvene rehabilitacije. Vključeni so bili invalidi in težje zaposljive brezposelne osebe s kompleksnimi ovirami pri zaposlovanju in posebnimi potrebami. (ZRSZ, Letno poročilo 2004)

V letu 2005 je bilo vključenih 1.124 invalidnih oseb v postopku pridobivanja statusa invalida (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006) (Podatek o številu upravičencev je enak za pravico pod zaporedno št. 1 in 2)

OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 427.428.560 sit za leto 2005. Obseg teh sredstev se nanaša na stroške izvedbe posamezne storitve, denarne dajatve osebi, prevozne stroške in stroške asistencije. Obsega tako obe pravici, ki se nanašata na zaposlitveno rehabilitacijo (pod zaporedno št. 1 in 2) (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)

VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje

3. VRSTA PRAVICE: FINANČNE VZPODBUDE ZA VKLJUČITEV INVALIDOV V ZAPOSLOSTEV

ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov-uradno prečiščeno besedilo (Ur.l. RS 100/2005): člen 67, člen 72, člen 73, člen 74, člen 75 in člen 76

VSEBINA PRAVICE: Za enakopravnejše vključevanje invalidov v zaposlitev se lahko priznajo naslednje finančne vzpodbude:

- *subvencije plač invalidom* (pravica je posebej opredeljena v pod točko 5),
- *plačilo stroškov prilagoditve delovnih mest in sredstev za delo invalidov* (Na podlagi izdelanega načrta prilagoditve delovnega mesta in sredstev za delo lahko delodajalec, ki namerava zaposliti brezposelnega invalida, v primeru, da ni drugega zavezanca za plačilo, zaprosi za plačilo stroškov prilagoditve konkretnega delovnega mesta in sredstev za delo. Plačilo stroškov prilagoditve konkretnega delovnega mesta in sredstev za delo lahko znaša največ 70% dejanskih stroškov);
- *plačilo stroškov storitev v podpornem zaposlovanju* (Na podlagi izdelanega individualiziranega načrta podpore invalidu in delodajalcu ima delodajalec pravico do plačila stroškov podpornih storitev iz 51. člena ZZRZI v obsegu do 30 ur mesečno, če invalid nima več pravice do zaposlitvene rehabilitacije po tem zakonu, če ima z njim sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas oziroma za določen čas najmanj 24 mesecev in če gre za zaposlenega invalida nad predpisano kvoto po tem zakonu),

- *oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenih invalidov* (Delodajalci so za invalide, ki jih zaposlujejo nad predpisano kvoto in katerih invalidnost ni posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri istem delodajalcu, na podlagi odločbe Sklada za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov oproščeni plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ta določba velja tudi za delodajalce, ki zaposlujejo manj kot 20 delavcev in za samozaposlene invalide. Vlogi za oprostitvev plačila omenjenih prispevkov je potrebno priložiti kopijo prijave v zavarovanje iz prvega odstavka 66. člena ZZRZI in pogodbo o zaposlitvi invalida, iz katere je razvidna višina njegove plače, delodajalci pa morajo predložiti še dokazila o izpolnjevanju kvote oziroma dokazila, da niso zavezani za izpolnjevanje kvote),

- *nagrade za preseganje kvote* (Vlada R Slovenije v uredbi iz tretjega odstavka 62. člena ZZRZI določi višino in čas prejemanja nagrade delodajalcu, ki zaposluje več invalidov, kot je določeno s kvoto in delodajalcu, ki zaposluje manj kot 20 delavcev in ima zaposlene invalide, pod pogojem, da njihova invalidnost ni nastala kot posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri tem delodajalcu),

- *letne nagrade delodajalcem za dobro prakso na področju zaposlovanja invalidov* (Sklad za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov vsako leto razpiše javni natečaj za podelitev letnih nagrad delodajalcem za dobro prakso na področju zaposlovanja invalidov. Javni natečaj, v katerem so opredeljena merila za izbor, pripravi odbor, ki ga imenuje minister, pristojen za invalidsko varstvo. Ta tudi podeljuje nagrade;

- *druge vzpodbude na področju zaposlovanja invalidov in ohranjanja delovnih mest za invalide ter druge razvojne vzpodbude*

UPRAVIČENCI: Invalidi (pri subvenciji plač, pri plačilu stroškov storitev v podpornem zaposlovanju, pri oprostitvi plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenih invalidov) in delodajalci (pri plačilu stroškov storitev v podpornem zaposlovanju, pri plačilu stroškov prilagoditve delovnih mest in sredstev za delo invalidov in pri nagradah za preseganje kvote in letnih nagradah)

ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:

4.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO SORAZMERNEGA DELA NADOMESTIL</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov-uradno prečiščeno besedilo (Ur.l. RS 100/2005): člen 38</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Invalid, ki prejema nadomestilo iz naslova invalidnosti oziroma brezposelnosti in se zaposli za krajši delovni čas od polnega, zadrži pravico do prejemanja sorazmernega dela tega nadomestila. Višino in čas prejemanja sorazmernega dela nadomestil določi izplačevalec nadomestil po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zavarovanje za primer brezposelnosti.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi, ki prejemajo nadomestilo iz naslova invalidnosti oziroma brezposelnosti in se zaposlijo za krajši delovni čas od polnega</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje</p>
----	--

5. **VRSTA PRAVICE: PRAVICA INVALIDA NA ZAŠČITENEM DELOVNEM MESTU, V PODPORNİ ZAPOSLOTVI IN V INVALIDISKEM PODJETJU DO SUBVENCIJE PLAČE**

ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o merilih in postopku za določitev višine subvencije plače za invalide (Ur.l. RS 117/2005): člen 3 in člen 16

VSEBINA PRAVICE: Višina subvencije plače za invalida znaša:

- 10% minimalne plače mesečno v primeru, če je invalid v invalidskem podjetju ali v podporni zaposlitvi ocenjen, da dosega nad 90% do vključno 95% delovnih rezultatov,
- 20% minimalne plače mesečno v primeru, če je invalid v invalidskem podjetju ali v podporni zaposlitvi ocenjen, da dosega nad 80% do vključno 90% delovnih rezultatov,
- 30% minimalne plače mesečno v primeru, če je invalid v invalidskem podjetju ali v podporni zaposlitvi ocenjen, da dosega nad 70% do vključno 80% delovnih rezultatov,
- 40% minimalne plače mesečno v primeru, če je invalid v zaščitni zaposlitvi ocenjen, da dosega nad 60% do vključno 70% delovnih rezultatov,
- 50% minimalne plače mesečno v primeru, da je invalid v zaščitni zaposlitvi ocenjen, da dosega nad 50% do vključno 60% delovnih rezultatov,
- 70% minimalne plače mesečno v primeru, da je invalid v zaščitni zaposlitvi ocenjen, da dosega nad 30% do vključno 50% delovnih rezultatov.

UPRAVIČENCI: *Invalidi*, za katere Zavod RS za zaposlovanje po pravilniku, ki ureja merila za priznanje statusa invalida, merila za priznanje pravice do zaposlitvene rehabilitacije in merila za ocenjevanje zaposlitvenih možnosti invalidov (v nadaljnjem besedilu: pravilnik o statusu) oceni, da so zaposljivi le v zaščitni zaposlitvi, so upravičeni do subvencije plače.

Invalidi, za katere zavod po pravilniku o statusu oceni, da so zaposljivi samo v podporni zaposlitvi, so upravičeni do subvencije plače samo v primeru, ko je ugotovljeno, da kljub prilagoditvi delovnega mesta in nudenju ustreznih podpornih storitev ne morejo dosegati pričakovanih delovnih rezultatov njihovega delovnega mesta.

Invalidi, zaposleni v invalidskem podjetju, so upravičeni do subvencije plače samo v primeru, ko je ugotovljeno, da zaradi invalidnosti ne dosegajo pričakovanih delovnih rezultatov njihovega delovnega mesta.

ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:

OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:

VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje

6. **VRSTA PRAVICE: DENARNE DAJATVE ZA ZAGOTAVLJANJE POGOJEV ZA IZVAJANJE UKREPOV AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA ZA INVALIDE**

ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Ur.l. RS, št. 64/2001, 31/2003, 135/2003, 80/2004, 61/2005, 76/2005, 98/2005, 2/2006): člen 6 in člen 15

VSEBINA PRAVICE: * navajamo le tiste dajatve, ki jih pravilnik izrecno omenja le za invalide

- stroški asistencije druge osebe: Stroški asistencije druge osebe se na podlagi mnenja zdravnika izvedenca krijejo do 20% minimalne mesečne plače težje prizadetemu invalidu, ki je vključen v programe izobraževanja, programe izpopolnjevanja in usposabljanja, usposabljanja na delovnem mestu ter delovnega preizkusa.

- stroški mentorstva: Stroški mentorstva se krijejo do 10% minimalne mesečne plače invalidom, ki so vključeni v usposabljanje na delovnem mestu.

- stroški bivanja: Stroški bivanja se krijejo v celoti, če se izobražujejo, izpopolnjujejo ali usposabljujejo invalidi v posebnih centrih ali zavodih za usposabljanje, ki so oddaljeni od kraja bivanja več kot eno uro in pol vožnje z javnim prevoznim sredstvom v eno smer, razen, če gre za usposabljanje s sklenjeno pogodbo o delu.

- nadomestilo življenjskih stroškov: Invalidom se nadomestilo življenjskih stroškov krije do 70% minimalne mesečne plače. Invalidom-udeležencem usposabljanja na delovnem mestu s sklenjeno pogodbo o delu se nadomestilo življenjskih stroškov krije do 70% minimalne mesečne .

- stroški nakupa posebnih učnih pripomočkov: Stroški nakupa posebnih učnih pripomočkov se na podlagi mnenja zdravnika izvedenca krijejo do 5 minimalnih mesečnih plač invalidom, ki se izobražujejo ali izpopolnjujejo ter usposabljujejo, če pa se izobražujejo ali izpopolnjujejo ter usposabljujejo težje prizadeti invalidi, se posebni učni pripomočki krijejo v celoti, vendar največ 5 minimalnih mesečnih plač v posameznem šolskem letu.

UPRAVIČENCI: Določene skupine brezposelnih oseb (med drugim tudi invalidi) Invalid po tem pravilniku je oseba, kateri je z odločbo priznan status invalida ali lastnost invalidne osebe.

ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:

OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:

VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje

7.	<p>VRSTA PRAVICE: KRITJE STROŠKOV IZPOPOLNJEVANJA IN USPOSABLJANJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Ur.l. RS, št. 64/2001, 31/2003, 135/2003, 80/2004, 61/2005, 76/2005, 98/2005, 2/2006): člen 22</p> <p>VSEBINA PRAVICE: * navajamo le kritje stroškov izpopolnjevanja in usposabljanja, ki jih pravilnik izrecno omenja le za invalide</p> <p>Izvajalec storitve izpopolnjevanja in usposabljanja invalidom krije celotno plačilo storitve, poleg tega pa krije še denarne dajatve ter zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni.</p> <p>Program ukrepov APZ za leto 2006 na področju usposabljanja in izpopolnjevanja vključuje 2 programa, kjer so kot ciljna skupina posebej omenjeni tudi invalidi, to sta programa '<i>Institucionalno usposabljanje</i>' in '<i>Usposabljanje v učnih delavnicah in učnih podjetjih</i>'.</p> <p>UPRAVIČENCI: Težje zaposljivi brezposelni in invalidi</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V letu 2004 je bilo v program Izpopolnjevanje in usposabljanje vključenih 127 invalidov (ZRSZ, Letno poročilo 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Za potrebe programov '<i>Usposabljanje na delovnem mestu in integralni programi za invalide</i>' ter '<i>Usposabljanje v učnih delavnicah in učnih podjetjih</i>' je bilo v letu 2005 invalidom namenjenih 953.945 SIT (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Sredstva Evropskega socialnega sklada, EU in lastne udeležbe (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p>
----	--

8.	<p>VRSTA PRAVICE: KRITJE STROŠKOV USPOSABLJANJA NA DELOVNEM MESTU S SKLENJENO POGODBO O ZAPOSLOTVI OZ. BREZ SKLENJENE POGODBE O ZAPOSLOTVI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Ur.l. RS, št. 64/2001, 31/2003, 135/2003, 80/2004, 61/2005, 76/2005, 98/2005, 2/2006), člen 25</p> <p>VSEBINA PRAVICE: * opis pravice se navezuje samo na invalide</p> <p>Za udeleženca usposabljanja se na podlagi programa usposabljanja sofinancirajo stroški izvajalca usposabljanja v skladu s tretjim odstavkom 60. člena tega pravilnika. Za usposabljanje invalida, ki ni daljše od 3 mesecev, se sofinancirajo stroški izvajalca največ do 2 minimalni plači. Če gre za usposabljanje invalida, ki je daljše od 3 mesecev, se sofinancirajo stroški izvajalca največ do 4 minimalnih plač.</p> <p>V primeru, da se po uspešno zaključenem usposabljanju z udeležencem sklene pogodba o zaposlitvi za najmanj dve leti, se delodajalcu za zaposlitev udeleženca izplača do 2 minimalni plači, razen, če se udeleženec po zaključku usposabljanja vključi v drug program. Udeležencem usposabljanja na delovnem mestu se v času usposabljanja krijejo denarne dajatve, v primeru usposabljanja na delovnem mestu z neskljeno pogodbo o zaposlitvi se izvajalcu povrne stroške zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni.</p> <p>Program ukrepov APZ za leto 2006 na področju usposabljanja na delovnem mestu vključuje 2 programa, kjer so kot ciljna skupina posebej omenjeni tudi invalidi, to sta programa <i>'Usposabljanje na delovnem mestu in integralni programi usposabljanja'</i> in <i>'Usposabljanje na delovnem mestu in integralni programi za invalide'</i>.</p> <p>UPRAVIČENCI: Določene skupine brezposelnih oseb (med njimi tudi invalidi)</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V letu 2004 je bilo v program Usposabljanje na delovnem mestu vključenih 185 invalidov (ZRSZ, Letno poročilo 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV Za potrebe programov <i>'Usposabljanje na delovnem mestu in integralni programi za invalide'</i> ter <i>'Usposabljanje v učnih delavnicah in učnih podjetjih'</i> je bilo v letu 2005 invalidom namenjenih 953.945 SIT (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Sredstva Evropskega socialnega sklada, EU in lastne udeležbe (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p>
----	--

9.	<p>VRSTA PRAVICE: NADOMESTITEV PLAČE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Ur.l. RS, št. 64/2001, 31/2003, 135/2003, 80/2004, 61/2005, 76/2005, 98/2005, 2/2006) člen 29, člen 30, člen 32 in Katalog ukrepov APZ za leto 2006</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Eden izmed programov APZ za spodbujanje zaposlovanja in ohranjanje zaposlitev s pomočjo subvencij je tudi <i>Nadomestitev dela plače invalidu in težje zaposljivi osebi</i>.</p> <p>* navajamo le nadomestitve plače, ki jih pravilnik izrecno omenja le za invalide</p> <p>Nadomestitev plače znaša:</p> <ul style="list-style-type: none"> – do 110% minimalne mesečne plače za invalida, – do 120% minimalne mesečne plače za invalida, ki je starejši od 50 let ali ima vsaj 80% telesno okvaro ali je gluh in ima vsaj 70% telesno okvaro. <p>UPRAVIČENCI: Določene skupine brezposelnih oseb (med drugim tudi invalidi)</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje</p>
10.	<p>VRSTA PRAVICE: SOFINANCIRANJE STROŠKOV SPODBUJANJA PODJETNIŠTVA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Ur.l. RS, št. 64/2001, 31/2003, 135/2003, 80/2004, 61/2005, 76/2005, 98/2005, 2/2006), člen 39, člen 40, člen 41 in Katalog ukrepov APZ za leto 2006</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Eden izmed programov APZ za spodbujanje zaposlovanja in ohranjanje zaposlitev s pomočjo subvencij je tudi program <i>Subvencije za samozaposlitev</i></p> <p>* navajamo le sofinanciranje stroškov spodbujanja podjetništva, ki ga pravilnik izrecno omenja le za invalide</p> <p>Če se samo-zaposli invalid ukrep obsega nepovratna sredstva v enkratnem znesku do 7 minimalnih mesečnih plač, pod pogojem, da bo zaposlitev trajala najmanj 2 leti. Ta ukrep in pomoč pri samo-zaposlitvi ne smeta skupaj presežati 9 minimalnih mesečnih plač.</p> <p>UPRAVIČENCI: Ukrep je namenjen brezposelnim osebam, ki se samozaposlijo in v zadnjih 5 letih pred uveljavitvijo tega ukrepa tega še niso izkoristili pri zavodu ali skladu dela.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V letu 2004 27 invalidov (ZRSZ, Letno poročilo 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje</p>

11.	<p>VRSTA PRAVICE: KRITJE STROŠKOV IN POGOJI SOFINANCIRANJA ODPIRANJA NOVIH DELOVNIH MEST</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Ur.l. RS, št. 64/2001, 31/2003, 135/2003, 80/2004, 61/2005, 76/2005, 98/2005, 2/2006), člen 43, člen 44</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Sofinanciranje odpiranja novih delovnih mest oziroma novih zaposlitev je namenjeno podjetjem, ki zaposlujejo brezposelne osebe ali osebe, ki so v postopku izgubljanja dosedanje zaposlitve in sicer za nove zaposlitve:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vsem podjetjem na območjih in v sektorjih, upravičenih do regionalne državne pomoči, – majhnim in srednje velikim podjetjem v sektorjih, ki niso upravičeni do regionalne državne pomoči, – podjetjem, ki zaposlujejo težje zaposeljive osebe, – podjetjem, ki delijo delovna mesta na več zaposlenih, – podjetjem, ki zaposlenim spremenijo zaposlitev iz določenega v nedoločen čas, če ta sprememba pozitivno vpliva na zaposlovanje. <p>Intenzivnost pomoči ne sme preseči 35% v osrednjeslovenski regiji in 40% stroškov dvoletne bruto plače v ostalih regijah in se lahko poveča za 15 odstotnih točk v primeru zaposlitve v majhnem in srednje velikem podjetju. Za zaposlitev težje zaposljivih oseb pomoč ne sme preseči 50% oziroma pri invalidnih osebah 60% stroškov enoletne bruto plače. Za zaposlitev težje zaposljivih oseb in invalidov se lahko dodeli tudi pomoč za obdobje zaposlitve 2 let, višina pomoči pa ne sme preseči 50% dvoletne bruto plače za težje zaposljivo osebo, oziroma 60% dvoletne bruto plače za zaposlitev invalida.</p> <p>Program ukrepov APZ za leto 2006 na področju spodbujanja novega zaposlovanja vključuje 1 program, kjer so kot ciljna skupina posebej omenjeni tudi invalidi, to je program <i>'Spodbujanje novega zaposlovanja'</i>.</p> <p>UPRAVIČENCI: Podjetja oz. delodajalci, ki na novo zaposlijo brezposelne osebe ali osebe, ki so v postopku izgubljanja dosedanje zaposlitve (za zaposlitev invalidne osebe je določena posebna višina sofinanciranja)</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje</p>
-----	---

12.	<p>VRSTA PRAVICE: SOFINANCIRANJE PRILAGODITVE DELOVNIH PROSTOROV IN OPREME TER POMOČI ZA INVALIDE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Ur.l. RS, št. 64/2001, 31/2003, 135/2003, 80/2004, 61/2005, 76/2005, 98/2005, 2/2006), člen 60 (60a, 60b), člen 61, člen 62, člen 63</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pri zaposlitvi invalidne osebe se lahko dodeli dodatna pomoč zaradi manjše produktivnosti teh oseb. Pomoč se lahko dodeli le za dodatne stroške v primerjavi s tistimi, ki bi jih imelo podjetje, če bi zaposlilo ne-invalidno osebo in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stroške prilagajanja prostorov, – stroške zaposlitve osebja za čas, ki ga porabijo za pomoč invalidnim osebam, – stroške prilagoditve ali pridobitve opreme. <p>Višina skupaj s pomočmi za zaposlitev invalidne osebe iz 43. člena tega pravilnika ne sme preseči višine potrebne za kompenzacijo zmanjšane produktivnosti invalidne osebe in višine dodatnih stroškov. V primeru zaposlitve invalidnih oseb v podjetjih, kjer je vsaj 50% zaposlenih invalidnih oseb, lahko pomoč dodatno krije, a ne sme preseči stroške izgradnje, namestitve ali razširitve obrata in stroške administracije in transporta, ki so posledica zaposlitve teh oseb.</p> <p>UPRAVIČENCI: Delodajalec, ki zaposli invalidno osebo</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod RS za zaposlovanje</p>
13.	<p>VRSTA PRAVICE: NADOMESTITEV DELA STROŠKOV INVALIDSKIM PODJETJEM ZA ZAPOSLENE INVALIDE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o merilih za nadomestitev dela stroškov invalidskim podjetjem (Ur.l. RS, št. 54/1997, 63/2004-ZZRZI, 117/2005)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Podjetju pripada nadomestilo za invalide, ki so pri njem v delovnem razmerju v mesecu, za katerega se daje nadomestilo in jim je bil status invalida priznan s pravnomočno odločbo pristojnega organa. Invalide se razporedi v eno od treh skupin. Odstotek nadomestila na invalida znaša za:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. skupino – 25% zjamčene plače, II. skupino – 50% zjamčene plače, III. skupino – 75% zjamčene plače. <p>UPRAVIČENCI: Osebe s statusom invalida priznan s pravnomočno odločbo pristojnega organa in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – delovni invalidi po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, – vojni invalidi po zakonu o vojnih invalidih, – invalidne osebe po zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb, – kategorizirani mladostniki po zakonu o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 6.554 invalidov zaposlenih v invalidskih podjetjih v letu 2005 (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 1.176.728.495 SIT za leto 2005 (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Sklad RS za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p>

14.	<p>VRSTA PRAVICE: PROGRAMI APZ ZA INVALIDE (PROGRAM ZA LETO 2006), ki niso del zgoraj navedenih pravic</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Program ukrepov APZ za leto 2006 je na podlagi 50. člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Ur.l. RS, št. 5/1991, 71/1993, 38/1994, 69/1998, 67/2002) 27. 12. 2005 sprejela Vlada RS (Vir: Katalog ukrepov APZ za leto 2006. http://www.ess.gov.si/slo/Dejavnost/Programi/KatalogUkrepovAPZ2006.pdf)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Programi APZ (ki niso del zgoraj navedenih pravic), kjer so znotraj ciljne skupine posebej omenjeni invalidi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdravstveno zaposlitveno svetovanje; - Lokalni zaposlitveni programi-javna dela; - Subvencioniranje zaposlitev pri izvajanju pomoči na domu, osebne asistence in oskrbovanja invalidov-program 'Invalid invalidu'; - Program pobude skupnosti Equal <p>UPRAVIČENCI: Invalidi, pri nekaterih programih tudi delodajalci</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V Programe delovne vključenosti je bilo skozi celotno leto 2005 vključenih 273 brezposelnih invalidov, 444 oseb pa je bilo obravnavanih na Strokovnih komisijah za ugotavljanje lastnosti invalidnih oseb. (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p> <p>OBSEG IN VIR FINANČNIH SREDSTEV: Sredstva za financiranje Programa ukrepov APZ za 2006, v skupni višini 19.526.941.222,00 SIT, se zagotavljajo iz naslednjih virov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iz integralnega dela proračuna Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve v višini 11.681.316.000,00 SIT, - iz sredstev Evropskega socialnega sklada in lastne udeležbe MDDSZ v višini 5.510.047.954,00 SIT, - iz sredstev za Pobudo skupnosti EQUAL in lastne udeležbe v višini 707.440.000,00 SIT, - iz sredstev PHARE in lastne udeležbe v višini 896.346.343,00 SIT, - iz integralnega dela proračuna in sredstev Evropskega socialnega sklada in lastne udeležbe Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ) v višini 731.790.925,00 SIT. <p>V letu 2005 je ZRSZ iz integralnega proračuna za Programe delovne vključenosti in delo Strokovnih komisij za ugotavljanje lastnosti invalidnih oseb znotraj APZ namenilo 503.920.000 SIT (Vir: Dopis ZRSZ z dne 29.3.2006)</p>
-----	--

Opomba: Višina finančnih sredstev se pri nekaterih pravicah ne nanaša zgolj na določeno pravico, v okviru katere so ta sredstva navedena, saj Zavod RS za zaposlovanje tega ne beleži na tak način. Tako je višino finančnih sredstev po posameznih pravicah za invalide na področju zaposlovanja, kot smo jih razvrstili v tej analizi, nemogoče določiti.

Tabela 4.2: Druge pravice invalidov na področju zaposlovanja

1.	<p>VRSTA PRAVICE: PREPOVED ODPOVEDI POGODBE O ZAPOSLOTVI INVALIDU</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002), člen 116</p> <p>VSEBINA PRAVICE: a. Delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi delovnemu invalidu zaradi ugotovljene invalidnosti II. ali III. kategorije ali iz poslovnega razloga, razen če mu ni možno zagotoviti drugega ustreznega dela ali dela s krajšim delovnim časom v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.</p> <p>b. Delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi invalidu, ki nima statusa delovnega invalida, iz poslovnega razloga, razen če mu ni možno zagotoviti ustreznega dela v skladu s predpisi o usposabljanju in zaposlovanju invalidov.</p> <p>UPRAVIČENCI: Delovni invalidi 2. in 3. kategorije; invalidi brez statusa delovnega invalida</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
2.	<p>VRSTA PRAVICE: ZAGOTAVLJANJE VARSTVA INVALIDOV S STRANI DELODAJALCA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002), člen 199</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Delodajalec mora zagotoviti varstvo delovnih invalidov in invalidov, ki nimajo statusa delovnega invalida, pri zaposlovanju, usposabljanju ali preusposabljanju v skladu s predpisi o usposabljanju in zaposlovanju invalidov in predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.</p> <p>UPRAVIČENCI: Delovni invalidi; invalidi brez statusa delovnega invalida</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
3.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DELAVCA, DA ODKLONI NAPOTITEV V TUJINO ZARADI INVALIDNOSTI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002), člen 211</p> <p>VSEBINA PRAVICE: V skladu s pogodbo o zaposlitvi lahko delodajalec začasno napoti delavca na delo v tujino. Delavec lahko odkloni napotitev v tujino, če obstajajo opravičeni razlogi, kot je med drugim tudi invalidnost.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zaposleni invalidi</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>

4.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO NAJMANJ TREH DODATNIH DNI LETNEGA DOPUSTA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002), člen 159</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Invalidi imajo pravico do najmanj treh dodatnih dni letnega dopusta.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zaposleni invalidi, delavci z najmanj 60% telesno okvaro</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
5.	<p>VRSTA PRAVICE: UREJANJE DELOVNEGA MESTA ZA INVALIDE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Ur.l. RS 89/1999, 39/2005), člen 92</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Delodajalec mora delovne prostore urediti tako, da pri tem upošteva invalidnost oziroma prizadetost delavcev – invalidov. Ta zahteva se nanaša zlasti na vrata, prehode, stopnice, kopalnice, umivalnice in stranišča, ki jih neposredno uporabljajo delavci – invalidi ter na delovna mesta, na katerih delajo ti delavci.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zaposleni invalidi</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
6.	<p>VRSTA PRAVICE: SKLENITEV POGODBE O ZAPOSLOTVI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002), člen 9, člen 10, člen 11, člen 132</p> <p>VSEBINA PRAVICE: S pogodbo o zaposlitvi se sklene delovno razmerje. Pravice in obveznosti na podlagi opravljanja dela v delovnem razmerju in vključitev v socialno zavarovanje na podlagi delovnega razmerja, se začnejo uresničevati z dnem nastopa dela, dogovorjenim v pogodbi o zaposlitvi. Delodajalec je dolžan delavca prijaviti v obvezno pokojninsko, invalidsko, zdravstveno in zavarovanje za primer brezposelnosti v skladu s posebnimi predpisi in mu izročiti fotokopijo prijave v 15 dneh od nastopa dela. Če datum nastopa dela ni določen, se kot datum nastopa dela šteje datum sklenitve pogodbe o zaposlitvi. Pravice in obveznosti na podlagi opravljanja dela v delovnem razmerju in vključitev v socialno zavarovanje na podlagi delovnega razmerja se začnejo uresničevati z datumom nastopa dela tudi v primeru, če delavec tega dne iz opravičenih razlogov ne začne delati. Opravičeni razlogi po tem zakonu, zaradi katerih delavec ne začne delati, so primeri, ko je delavec opravičeno odsoten z dela po zakonu ali kolektivni pogodbi, lahko pa jih s pogodbo o zaposlitvi določita tudi stranki sami.</p> <p>UPRAVIČENCI: Šteje se, da ima invalid, ki je usposobljen za določena dela, zdravstveno zmožnost za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za ta dela.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>

7.	<p>VRSTA PRAVICE: IZJEME OD OBVEZNOSTI OBJAVE (POGODBENA SVOBODA)</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002), člen 24</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Delodajalec ima ob upoštevanju zakonskih prepovedi pravico do proste odločitve, s katerim kandidatom, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje dela, bo sklenil pogodbo o zaposlitvi.</p> <p>UPRAVIČENCI: Izjemoma se lahko pogodba o zaposlitvi sklene brez javne objave, če gre za: zaposlitev invalida po zakonu, ki ureja zaposlovanje invalidov, in drugi...</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
8.	<p>VRSTA PRAVICE: NEUTEMELJENI ODPOVEDNI RAZLOGI (REDNA ODPOVED)</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS 42/2002), člen 89</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Kot neutemeljeni razlogi za redno odpoved pogodbe o zaposlitvi se štejejo: – rasa, barva kože, spol, starost, invalidnost, zakonski stan, družinske obveznosti, nosečnost, versko in politično prepričanje, nacionalno ali socialno poreklo, in drugi...</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
9.	<p>VRSTA PRAVICE: KRITERIJI ZA DOLOČITEV PRESEŽNIH DELAVCEV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS 42/2002), člen 100</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pri določanju kriterijev za določitev presežnih delavcev se upoštevajo zlasti naslednji kriteriji: strokovna izobrazba delavca oziroma usposobljenost za delo in potrebna dodatna znanja in zmožnosti, delovne izkušnje, delovna uspešnost, delovna doba, zdravstveno stanje, socialno stanje delavca in da gre za starša treh ali več mladoletnih otrok ali za edinega hranitelja družine z mladoletnimi otroki.</p> <p>UPRAVIČENCI: Začasna odsotnost delavca z dela zaradi bolezni ali poškodbe, nege družinskega člana ali težje prizadetega invalida, starševskega dopusta ter nosečnost, ne sme biti kriterij za določanje presežnih delavcev.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>

5. POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

Po 1.1.2003 "živita" dva sistema invalidskega zavarovanja, saj se po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, uradno prečiščeno besedilo (Uradni list RD, št. 104/2005-ZPIZ -1-UPB3) za invalidske postopke začete pred uveljavitvijo tega zakona, torej pred 1.1.2003, uporabljajo predpisi, ki so veljali do uveljavitve tega zakona (446.člen). Za postopke začete po 1.1.2003 pa je veljalo splošno pravilo, da se zahteve rešujejo po predpisih, veljavnih v času vložitve zahteve, če ti ne določajo izjem.

Po 397.členu so uživalcem pravic, priznanih na podlagi preostale delovne zmožnosti, te pravice zagotovljene v nespremenjenem obsegu tudi po 1.1.2003. Ti uživalci pravic lahko pridobijo pravice po novem zakonu le v primeru poslabšanja že ugotovljene invalidnosti ali nastanka nove invalidnosti.

V praksi tako "živita" dva sistema invalidskega zavarovanja, kar pomeni dvojnost statističnega spremljanja invalidskega zavarovanja (po ZPIZ 92 in po ZPIZ-1-UPB3).

Definicija invalidnosti po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005)

Temelj nove pravne ureditve invalidskega zavarovanja predstavlja uvedba nove definicije invalidnosti, spremljajočih definicij posameznih kategorij invalidnosti in definicij, ki omogočajo oceno invalidnosti, to je definicija svojega poklica in preostale delovne zmožnosti (60. in 61. člen ZPIZ-1).

Definicija invalidnosti je utemeljena v 1. čl. Konvencije Mednarodne organizacije dela št. 159, v katerem je določeno, da je "invalid" oseba, katere možnosti, da si zagotovi in obdrži ustrezno zaposlitev in da napreduje v njej, so bistveno zmanjšane zaradi telesne ali duševne okvare. Enako je opredeljen pojem "invalida" tudi v Priporočilu MOD št. 168.

Nova definicija invalidnosti upošteva celoto splošnih in poklicnih delovnih zmožnosti zavarovanca. Uvedena je absolutna definicija invalidnosti, po kateri se invalidnost ugotavlja kot izguba pridobitne zmožnosti (za katerokoli organizirano delo) in zmanjšanje ali izguba poklicne delovne zmožnosti za delo v svojem poklicu, pri čemer imajo poseben pomen stopnja strokovne izobrazbe, dodatna usposobljenost, delovne izkušnje in možnost poklicne rehabilitacije.

Invalidnost je posledica sprememb v zdravstvenem stanju, ki jih ni mogoče odpraviti z zdravljenjem oziroma medicinsko rehabilitacijo. Trajnost zdravstvenih sprememb pa ni več pogoj za oceno invalidnosti. Zagotovljeno pa je objektivnejše ocenjevanje invalidnosti zavarovancev s tem, da je za obstoj invalidnosti pomemben vpliv sprememb v zdravstvenem stanju na zavarovančevo splošno in poklicno zmožnost za delo, in ne le na njegovo zmožnost za delo na delovnem mestu, na katero je razporejen pred nastankom invalidnosti. Kot svoj poklic se šteje delo na delovnem mestu, na katero je zavarovanec razporejen in vsa dela, ki ustrezajo zavarovančevim telesnim in duševnim zmožnostim, za katera ima ustrezno strokovno izobrazbo, dodatno usposobljenost in delovne izkušnje, ki se zahtevajo za določena dela skladno z zakoni ali kolektivnimi pogodbami.

Vzpostavljena je večja odvisnost in povezava med vrsto in obsegom priznane pravice na eni strani ter obsegom prizadetosti zavarovančeve zmožnosti za delo in vzrokom nastanka invalidnosti na drugi strani. Tako so npr. zavarovancu, pri katerem je prizadeta le zmožnost za delo na delovnem mestu, na katero je razporejen, zagotovljene le minimalne pravice, večje pa tistim, pri katerih je prizadeta poklicna zmožnost za delo. Zavarovancem, pri katerih je prizadeta splošna zmožnost za delo oziroma poklicna invalidnost brez preostale delovne zmožnosti, pa je zagotovljena pravica do invalidske pokojnine.

Za ugotavljanje invalidnosti po 60. členu ZPIZ-1 je poleg definicije svojega poklica pomembna tudi definicija preostale delovne zmožnosti po 61. členu ZPIZ-1, ki se ugotavlja pri II. in III. kategoriji invalidnosti.

Drugo delovno mesto po ZPIZ-1 je opredeljeno kot delovno mesto, na katerem zavarovanec lahko dela glede na svojo preostalo delovno zmožnost. Ustrezati mora

zavarovančevemu zdravstvenemu stanju oziroma naravi spremembe v njegovem zdravstvenem stanju, saj invalidnosti ne sme poslabšati. Izbira drugega delovnega mesta je odvisna zlasti od:

- ocene preostale delovne zmožnosti,
- zavarovančeve splošne in strokovne izobrazbe, delovnih izkušenj, osebnih lastnosti, pripravljenosti za določeno delo,
- delovnih razmer pri delodajalcu, opremljenosti delovnega mesta in ustreznosti delovnega okolja.

Če se zavarovanec pred premestitvijo usposobi s poklicno rehabilitacijo za drugo delo, potem je to tisto delovno mesto, ki šteje za ustrezno delovno mesto.

Invalidnost po ZPIZ-1 razvrščamo v tri kategorije:

- kategorija - če zavarovanec ni več zmožen opravljati organiziranega pridobitnega dela ali, če je pri njem podana poklicna invalidnost, nima pa več preostale delovne zmožnosti;
- kategorija - če je zavarovančeva delovna zmožnost za svoj poklic zmanjšana za 50 % ali več;
- III. kategorija - če zavarovanec z ali brez poklicne rehabilitacije ni več zmožen za delo s polnim delovnim časom, lahko pa opravlja določeno delo vsaj s polovico polnega delovnega časa oziroma, če je zavarovančeva delovna zmožnost za svoj poklic zmanjšana za manj kot 50 % ali, če zavarovanec še lahko dela v svojem poklicu s polnim delovnim časom, vendar pa ni zmožen za delo na delovnem mestu na katerega je razporejen.

Zmanjšana zmožnost za delo je podana, ko zavarovanec ni več zmožen za delo s polnim delovnim časom, lahko pa opravlja določeno delo vsaj s polovico polnega delovnega časa.

Omejena zmožnost za delo je podana, ko je zavarovančeva delovna zmožnost za svoj poklic zmanjšana za manj kot 50 %, ali ko lahko zavarovanec v okviru svojega poklica dela s polnim delovnim časom na drugem delovnem mestu.

Tabela 5.1.: Socialni transferji za invalide na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja

1.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO INVALIDSKE POKOJNINE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 67.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do invalidske pokojnine je pogojena z obstojem invalidnosti zavarovanca in nekaterih drugih pogojev, določenih v zakonu in zagotavlja socialno varnost tudi po tem, ko zaradi izgube delovne zmožnosti ni več zmožen opravljati organiziranega pridobitnega dela oziroma dejavnosti, na podlagi katere je bil zavarovan. Obstoj invalidnosti ugotavlja invalidska komisija Zavoda.</p> <p>UPRAVIČENCI: Pravico do invalidske pokojnine pridobi: zavarovanec, pri katerem je nastala invalidnost I. kategorije; zavarovanec, pri katerem je nastala invalidnost II. kategorije, in ni zmožen za drugo ustrezno delo brez poklicne rehabilitacije, le-ta pa mu ni zagotovljena, ker je star nad 50 let; zavarovanec, pri katerem je nastala invalidnost II. ali III. kategorije, ki mu ni zagotovljena ustrezna zaposlitev oziroma prerazporeditev, ker je dopolnil 63 let starosti (moški) oziroma 61 let starosti (ženska). V primeru nastanka invalidnosti zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pridobi zavarovanec pravico do invalidske pokojnine ne glede na dopolnjeno pokojninsko dobo. Zaradi bolezni ali poškodbe izven dela, pa pridobi pravico le, če ima določen status oziroma, če je dopolnil predpisano pokojninsko dobo ter je odvisna od stopnje zavarovančeve izobrazbe. Če je nastala pred dopolnjenim 21.letom starosti, pridobi pravice, če je ob nastanku invalidnosti vključen v obvezno zavarovanje ali, če je dopolnil najmanj 3 mesece zavarovalne dobe. Če je nastala po dopolnjenem 21.letu, pridobi pravico, če z dopolnjeno pokojninsko dobo praviloma pokriva najmanj 1/4 obdobja od dopolnjenega 20.leta do nastanka invalidnosti. Če je nastala po dopolnjenem 30. letu pridobi pravico, če z dopolnjeno pokojninsko dobo pokriva najmanj 1/3 obdobja od dopolnjenega 20. leta do nastanka invalidnosti.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Gibanje povprečnega števila prejemnikov invalidskih pokojnin od leta 1990</p> <p>V letu 2005 je bilo povprečno število prejemnikov invalidskih pokojnin 96.665.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Višina invalidske pokojnine je načeloma odvisna od več elementov, in sicer: od višine pokojninske osnove, vzroka za nastanek invalidnosti, dopolnjene pokojninske dobe, pa tudi od dopolnjene starosti zavarovanca na dan nastanka invalidnosti. V letu 2005 je ZPIZ izplačal 112.249.159 tisoč SIT invalidskih pokojnin. Povprečni znesek je v decembru leta 2005 znašal 97.848 SIT.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: ZPIZ</p>
----	--

2.	<p>VRSTA PRAVICE: STAROSTNA POKOJNINA BREZ ZMANJŠANJA V POSEBNIH PRIMERIH</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 55.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do starostne pokojnine brez zmanjšanja zaradi upokojitve pred dopolnitvijo polne starosti.</p> <p>UPRAVIČENCI: Med drugimi tudi slepi zavarovanec, ki mu je prenehalo delovno razmerje po krivdi delodajalca in mu ni možno zagotoviti druge zaposlitve. Zavarovancu pripada najmanj pokojnina v višini osnove za odmero dodatnih pravic.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Stroški za delo komisije bremenijo zavod.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: ZPIZ</p>
----	---

4.	<p>VRSTA PRAVICE: PRIŠTETA DOBA ZA PRIDOBITEV IN ODMERO PRAVIC NA PODLAGI OSEBNIH OKOLIŠČIN</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 201.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Odmera dodatne dobe.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovalni dobi zavarovancev, ki so jo prebili v delovnem razmerju ali drugem delu, na podlagi katerega so bili obvezno zavarovani, kot zavarovanci s telesno okvaro najmanj 70%, vojaški invalidi od I. do VI. skupine, civilni invalidi vojne od I. do VI. skupine, slepi, gluhi, oboleli za distrofijo in sorodnimi mišičnimi in nevromišičnimi boleznimi in za paraplegijo, cerebralno in otroško paralizo, multiplo sklerozo ter ekstrapiramidnimi obolenji, se za pridobitev in odmero pravic prišteje ena četrtnina dobe dejanskega zavarovanja.</p> <p>Tem zavarovancem se ne glede na predpisano iz drugih členov tega zakona zniža za eno leto za vsaka štiri leta, prebita v zavarovanju.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: ZPIZ</p>
----	---

7.	<p>VRSTA PRAVICE: PRILAGODITEV PROSTOROV IN DELOVNIH SREDSTEV TER POSPEŠEVANJA ZAPOSLOVANJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 82.člen</p> <p>Sklep o kriterijih, merilih in postopku za določanje višine sredstev za prilagoditev prostorov in delovnih sredstev ter usposabljanja za zaposlitev za delovne invalide (Uradni list RS, št. 34/2006).</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Če je za poklicno rehabilitacijo zavarovanca, pri katerem je nastala invalidnost, na ustreznem delovnem mestu potrebno, da se prilagodijo prostori in delovna sredstva, zavod prevzame stroške prilagoditve. Če je za zaposlitev oziroma razporeditev zavarovanca, pri katerem je nastala invalidnost, na drugo delovno mesto potrebno, da se prilagodijo prostori in delovna sredstva, lahko zavod delno ali v celoti prevzame stroške prilagoditve. Zavod lahko nameni del sredstev za invalidsko zavarovanje za pospeševanje zaposlovanja nezaposlenih delovnih invalidov. Kriterije, merila in postopek za določanje višine sredstev iz prejšnjih odstavkov določi zavod.</p> <p>UPRAVIČENCI: Pravica do prilagoditve prostorov in delovnih mest na stroške ZPIZ-a, ki omogoča delovnim invalidom, ki so pridobili pravico do poklicne rehabilitacije uspešno poklicno rehabilitacijo in zaposlitev.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Na ZPIZu ni podatka o številu upravičencev oziroma niso v ta namen v letu 2005 izdali nobenega računa.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Obseg in višina sredstev za prilagoditev prostorov in delovnih sredstev se opredeli v pogodbi o poklicni rehabilitaciji, sklenjeni med Zavodom, delodajalcem ali ZRSZ, delovnim invalidom in izvajalcem poklicne rehabilitacije. Če stroški prilagoditve prostorov in delovnih sredstev ter tehničnih pripomočkov presežejo 10-kratnik zneska najnižje pokojninske osnove, povečane za povprečne davke in prispevke, se pred podpisom pogodbe pridobi pisno soglasje generalnega direktorja Zavoda. V letu 2005 ZPIZ ni imel nobenega stroška v zvezi s to pravico.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: ZPIZ zagotavlja sredstva, potrebna za prilagoditev prostorov in delovnih sredstev na podlagi pisne vloge delodajalca, vložene na pristojni območni enoti Zavoda.</p>
----	---

8.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO PREMESTITVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 91.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do preместitve pomeni, da delovni invalid še naprej lahko opravlja določeno delo, ki ustreza njegovi preostali delazmožnosti s polnim delovnim časom.</p> <p>UPRAVIČENCI: Pravico do preместitve ima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • delovni invalid II. ali III. kategorije invalidnosti, ki je končal poklicno rehabilitacijo; • delovni invalid II. kategorije invalidnosti, ki je starejši od 50 let in mu ni zagotovljena poklicna rehabilitacija, vendar je zmožen za delo na drugem delovnem mestu brez poprejšnje usposobitve; • delovni invalid III. kategorije invalidnosti, če je pri njem delovna zmožnost za svoj poklic zmanjšana za manj kot 50 %, ali delovni invalid III. kategorije invalidnosti, če lahko dela v svojem poklicu s polnim delovnim časom, vendar ni zmožen za delo na delovnem mestu, na katerega je bil razporejen pred nastankom invalidnosti. <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Pravico do preместitve zagotovi zavarovancu, ki ima sklenjeno delovno razmerje v Republiki Sloveniji, delodajalec, drugim zavarovancem, ki so upravičeni do preместitve oziroma zaposlitve pa to pravico zagotavlja Zavod RS za zaposlovanje.</p>
9.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO NASTANITVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 87.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Če je glede na oddaljenost invalidovega bivališča od šole, podjetja za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb oziroma od delodajalca, kjer je na poklicni rehabilitaciji, nujno potrebna vožnja s prevoznimi sredstvi, zavarovanec pa se glede na stanje invalidnosti ne more voziti z javnimi prevoznimi sredstvi in mu tudi ni preskrbljen poseben prevoz ima pravico do nastanitve na stroške zavoda.</p> <p>UPRAVIČENCI: invalidi, upravičeni do poklicne rehabilitacije</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: ZPIZ</p>

10.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO DELA S KRAJŠIM DELOVNIH ČASOM OD POLNEGA IN DELNA INVALIDSKA POKOJNINA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 93.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: To pravico pridobi zavarovanec, ki lahko opravlja delo na katerega je razporejen, ali delo na drugem delovnem mestu (drugo ustrezno delo), primerno njegovi preostali delovni zmožnosti s krajšim delovnim časom od polnega.</p> <p>UPRAVIČENCI: Pravico do dela s krajšim delovnim časom ima zavarovanec III. kategorije invalidnosti, če ni več zmožen za delo s polnim delovnim časom z ali brez poklicne rehabilitacije, lahko pa opravlja določeno delo vsaj s polovico polnega delovnega časa. To pravico ima tudi zavarovanec II. kategorije invalidnosti, po dopolnjenem 50. letu starosti, ki ima preostalo delovno zmožnost za opravljanje</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Povprečno število prejemnikov delne invalidske pokojnine je bilo v letu 2005 2.853.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Delna invalidska pokojnina se odmeri v odstotku, ki ustreza skrajšanju polnega delovnega časa, od invalidske pokojnine, ki bi zavarovancu pripadala na dan nastanka invalidnosti, in sicer v višini: 50%, ko zavarovanec dela s polovico polnega delovnega časa, 37,5%, ko zavarovanec dela s krajšim delovnim časom 5 ur dnevno, 25%, ko zavarovanec dela s krajšim delovnim časom 6 ur dnevno in 12,5%, ko zavarovanec dela s krajšim delovnim časom 7 ur dnevno. Tako odmerjena delna invalidska pokojnina se poveča, če zavarovanec: ni več zmožen za delo na delovnem mestu, na katero je razporejen, in je zato premeščen na drugo delovno mesto, za 30% ali izgubi delo brez lastne volje ali krivde, za 40%. V teh primerih, povečana delna invalidska pokojnina ne sme presegati 80% invalidske pokojnine, ki bi zavarovancu pripadala na dan nastanka invalidnosti. Delna invalidska pokojnina, odmerjena po drugem odstavku tega člena, se zmanjša za 30%, če zavarovanec po lastni volji ali krivdi prekine delovno razmerje. ZPIZ je v letu 2005 namenil 2.328.714 tisoč SIT za izplačevanje delne invalidske pokojnine. !</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod zagotavlja, odmerja, usklajuje in izplačuje delno invalidsko pokojnino za dneve dela in za druge dneve, za katere imajo zavarovanci po posebnih predpisih pravico do nadomestila za čas odsotnosti od dela. Ne glede na to določbo nadomestilo, ki gre zavarovancu, ki ima sklenjeno delovno razmerje v Republiki Sloveniji, za čas od končane poklicne rehabilitacije do pričetka del na novem delovnem mestu izplačuje in usklajuje po določbah tega zakona delodajalec v svoje breme, odmeri pa ga zavod.</p>
-----	---

11.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO NADOMESTILA ZA INVALIDNOST</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 94.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: To je pravica do denarnega nadomestila, ki je povezana s kategorijo invalidnosti in delovno pravnim statusom delovnega invalida.</p> <p>UPRAVIČENCI: Pravico do nadomestila za invalidnost ima zavarovanec, pri katerem je nastala invalidnost II. kategorije po dopolnjenem 50. letu starosti ali invalidnost III. kategorije, če je zavarovančeva delovna zmožnost za svoj poklic zmanjšana za manj kot 50% ali če zavarovanec še lahko dela v svojem poklicu s polnim delovnim časom, vendar pa ni zmožen za delo na delovnem mestu, na katero je razporejen, če: ob nastanku invalidnosti ni bil zaposlen oziroma ni bil obvezno zavarovan, ali mu je delovno razmerje prenehalo neodvisno od njegove volje oziroma krivde, ali je delovno razmerje prekinil po lastni volji ali krivdi ali se je zaposlil na drugem delovnem mestu.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Po podatkih ZPIZa je v letu 2005 nadomestilo za invalidnost (zaradi manjše plače) prejelo 3.348 prejemnikov.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Zavarovancu, pri katerem je nastala invalidnost II. kategorije po dopolnjenem 50. letu starosti, se nadomestilo odmeri: v primerih, ko ob nastanku invalidnosti ni bil zaposlen oziroma ni bil obvezno zavarovan, v višini 60% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala ob nastanku invalidnosti; primerih, ko mu je delovno razmerje prenehalo neodvisno od njegove volje oziroma krivde, v višini 80% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala ob nastanku invalidnosti; v primerih, ko je delovno razmerje prekinil po lastni volji ali krivdi, v višini 40% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala ob nastanku invalidnosti, če je prekinil delovno razmerje po dopolnitvi 53 let starosti; v primerih, ko je delovno razmerje prekinil po lastni volji ali krivdi, če zavarovanec še ni dopolnil 53 let starosti, in v primerih, če se je zaposlil na drugem delovnem mestu, v višini 20% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala ob nastanku invalidnosti. Zavarovancu, pri katerem je nastala invalidnost III. kategorije, v primeru, ko je zavarovančeva delovna zmožnost za svoj poklic zmanjšana za manj kot 50% ali, če zavarovanec še lahko dela v svojem poklicu s polnim delovnim časom, vendar pa ni zmožen za delo na delovnem mestu, na katerega je razporejen, se nadomestilo odmeri: v primerih, ko ob nastanku invalidnosti ni bil zaposlen oziroma ni bil obvezno zavarovan, v višini 40% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala ob nastanku invalidnosti; v primerih, ko mu je delovno razmerje prenehalo neodvisno od njegove volje oziroma krivde, v višini 60% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala ob nastanku invalidnosti; v primerih, ko je delovno razmerje prekinil po lastni volji ali krivdi in če se je zaposlil na drugem delovnem mestu, v višini 25% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala ob nastanku invalidnosti. V letu 2005 je ZPIZ v okviru nadomestila za invalidnost realiziral 1.731.604 tisoč SIT.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod zagotavlja, odmerja, usklajuje in izplačuje nadomestilo za invalidnost za dneve dela in za druge dneve, za katere imajo zavarovanci po posebnih predpisih pravico do nadomestila za čas odsotnosti z dela. Ne glede na to določbo nadomestilo, ki gre zavarovancu, ki ima sklenjeno delovno razmerje v Republiki Sloveniji, za čas od končane poklicne rehabilitacije do pričetka del na novem delovnem mestu izplačuje in usklajuje po določbah tega zakona delodajalec v svoje breme, odmeri pa ga zavod.</p>
-----	--

12. **VRSTA PRAVICE: INVALIDNINA ZA TELESNO OKVARO**

ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 143. člen, 144. člen, 145. člen in 146. člen

VSEBINA PRAVICE: Invalidnina je mesečna denarna dajatev, ki jo lahko pridobi zavarovanec ali uživalec pokojnine zaradi telesne okvare, nastale med zavarovanjem ali v času uživanja pokojnine. Telesna okvara je podana, če nastane pri zavarovancu izguba, bistvenejša poškodovanost ali znatnejša onesposobljenost posameznih organov ali delov telesa, kar otežuje aktivnost organizma in zahteva večje napore pri zadovoljevanju življenjskih potreb, ne glede na to, ali ta okvara povzroča invalidnost ali ne. Vrste telesnih okvar, na podlagi katerih se pridobi pravica do invalidnine in odstotke teh okvar določi minister, pristojen za delo, po predhodnem mnenju ministra, pristojnega za zdravstvo.

UPRAVIČENCI: (1) Ko gre pri zavarovancu ali uživalcu pokojnine za določeno vrsto in stopnjo telesne okvare, ki jo ugotavlja invalidska komisija ali drug izvedenec Zavoda. Če je posledica poškodbe pri delu, zadošča za pridobitev pravice do invalidnine 30 % telesna okvara, če pa je posledica bolezni ali poškodbe izven dela, pa mora obstajati najmanj 50 % telesna okvara. (2) Če je ta okvara nastala med zavarovanjem ali uživanjem pokojnine. Izjema je okvara nastala pred zavarovanjem in se je med zavarovanjem poslabšala - v takem primeru pripada invalidnina za telesno okvaro, ki jo predstavlja poslabšanje. Izjema je okvara enega od parnih organov, nastalo pred vstopom v zavarovanje. Če je imel zavarovanec v tem času že poškodovano oko, uho, roko, nogo ali drug parni organ ter si v času trajanja zavarovanja poškoduje še drugega, pridobi invalidnino za okvaro obeh organov. (3) Če upravičenec ob njenem nastanku izpolnjuje pokojninsko dobo, potrebno za pridobitev invalidske pokojnine. Tega pogoja ni potrebno izpolnjevati, če je telesna okvara posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni ali je nastala v času uživanja starostne ali invalidske pokojnine.

ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Gibanje povprečnega števila prejemnikov

Povprečno število prejemnikov invalidnine v letu 2005 je bilo 54.662.

OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Invalidnina se odmeri od osnove za odmero dodatnih pravic, ki se usklajuje tako, kot pokojnine, kar ima za posledico tudi enaka gibanja invalidnin. Zneski invalidnin za telesne okvare, ki so nastale kot posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, se gibljejo od najmanj 10 % do največ 24 % osnove, odvisno od stopnje telesne okvare. Zneski invalidnin za telesne okvare, nastale kot posledica bolezni ali poškodbe izven dela, pa po zakonu znašajo 70 % višjih zneskov. Pogoj za pridobitev pravice do invalidnine v tem primeru je obstoj najmanj 50 % telesne okvare. Invalidnine, izplačane za telesne okvare, ki so posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, so v letu 2004 znašale v povprečju od največ 19.663,86 SIT do najmanj 8.180,78 SIT na mesec ali 4,2 % več, kot v predhodnem letu. Višina izplačanih invalidnin za telesne okvare, ki so posledica poškodbe izven dela ali bolezni, pa se je gibala na ravni 70 % teh zneskov, kot to določa zakon. ZPIZ je leta 2005 realiziral 7.274.306 tisoč SIT za invalidnine.

VIR FINANČNIH SREDSTEV: ZPIZ

13.	<p>VRSTA PRAVICE: ZAČASNO NADOMESTILO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 90.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Denarno nadomestilo.</p> <p>UPRAVIČENCI: Delovni invalidi s preostalo delovno zmožnostjo in še delajo ali čakajo na poklicno rehabilitacijo, imajo različne pravice, med njimi tudi do ustreznih denarnih nadomestil, med katere sodi tudi začasno nadomestilo.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V letu 2005 je začasno nadomestilo prejelo 12 delovnih invalidov.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: (1) Zavarovanec ima od zaključka poklicne rehabilitacije do pričetka dela na novem delovnem mestu pravico do nadomestila v višini 100% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala na dan nastanka invalidnosti, po pričetku dela na novem delovnem mestu pa nadomestilo v višini 20% te pokojnine. (2) Če je zavarovancu iz prejšnjega odstavka delovno razmerje prenehalo na podlagi odločitve komisije oziroma v primeru, če je zavarovanec vključen v obvezno zavarovanje kot samozaposleni, kmet ali vrhunski športnik oziroma šahist ali brezposelni, ima po končani poklicni rehabilitaciji oziroma po prenehanju delovnega razmerja pravico do nadomestila v višini 80% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala na dan nastanka invalidnosti. (3) Če je zavarovanec vključen v obvezno zavarovanje kot vajenec ali če je zavarovan, ima po končani poklicni rehabilitaciji pravico do nadomestila v višini 60% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala na dan nastanka invalidnosti. (4) Nadomestilo iz drugega odstavka tega člena se zavarovancu izplačuje do dneva ponovne zaposlitve, po ponovni zaposlitvi pa ima pravico do nadomestila v višini 20% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala na dan nastanka invalidnosti. (5) Nadomestilo iz tretjega odstavka tega člena se zavarovancu izplačuje do dneva ponovne zaposlitve, vendar največ pet let. Po preteku petih let oziroma po ponovni zaposlitvi se zavarovancu izplačuje nadomestilo v višini 20% invalidske pokojnine, ki bi mu pripadala na dan nastanka invalidnosti. (6) Zavarovanec iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena izgubi pravico do nadomestila, če v 15 dneh po vročitvi pogodbe ne podpiše, če v določenem roku iz neopravičenih razlogov ne nastopi ali ne konča poklicne rehabilitacije oziroma ne izpolnjuje obveznosti iz pogodbe ali ne nastopi dela, ki mu je bilo preskrbljeno. (7) V primeru iz prejšnjega odstavka zavarovanec na podlagi iste invalidnosti ne more pridobiti nobenih pravic po tem zakonu.</p> <p>ZPIZ je v letu 2005 namenil 1.713.604 tisoč SIT sredstev.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zagotavlja, odmerja, usklajuje in izplačuje ga Zavod. Ne glede na to določbo nadomestilo, ki gre zavarovancu, ki ima sklenjeno delovno razmerje v Republiki Sloveniji, za čas od končane poklicne rehabilitacije do pričetka del na novem delovnem mestu izplačuje in usklajuje po določbah tega zakona delodajalec v svoje breme, odmeri pa ga zavod.</p>
-----	--

14.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO POVRAČILA POTNIH STROŠKOV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 107.člen in 108.člen; Sklep o povračilu potnih stroškov (Ur.l. RS, 113/2002, 49/2005).</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Je pravica do povrnitve potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem oz. uživanjem pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja: kadar jih Zavod napoti ali pokliče v drug kraj zaradi opravljanja zdravstvenih preiskav in podaje mnenja izvedencev, in je kraj, kamor so napoteni, oddaljen najmanj 15 km ali kadar jih Zavod napoti v drug kraj zaradi poklicne rehabilitacije.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovanec ima pravico do povračila potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem oziroma uživanjem pravic, kadar ga zavod: napoti ali pokliče v drug kraj zaradi opravljanja zdravstvenih preiskav in podaje mnenja izvedencev; napoti v drug kraj zaradi poklicne rehabilitacije. Pravico do povračila potnih stroškov ima tudi oseba, ki je določena za spremljanje zavarovanca iz prejšnjega odstavka. Povračilo potnih stroškov se določi v znesku stroškov prevoza in stroškov prehrane in namestitve v času potovanja in bivanja v drugem kraju.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Povračilo potnih stroškov obsega: povračilo prevoznih stroškov (za redna prevozna sredstva javnega prometa) in povračilo stroškov prehrane in namestitve v času potovanja in bivanja v drugem kraju. Le ta znaša: polovico dnevnic v višini, ki je določena za delavce Zavoda za službena potovanja v državi za čas od 8 do 12 ur, če odsotnost upravičenca znaša od 8 do 10 ur in 2/3 dnevnic v višini, ki je določena za delavce za čas nad 12 ur, če je odsotnost daljša od 10 ur.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
15.	<p>VRSTA PRAVICE: POVEČAN LETNI DOPUST</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002): 159. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do najmanj treh dodatnih dni dopusta.</p> <p>UPRAVIČENCI: Starejši delavec, invalid, delavec z najmanj 60% telesno okvaro in delavec, ki neguje in varuje otroka s telesno ali duševno prizadetostjo, ima pravico do najmanj treh dodatnih dni letnega dopusta.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>

17.	<p>VRSTA PRAVICE: LETNI DODATEK (prej imenovani DODATEK ZA REKREACIJO)</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 136b. člen, 136c. člen, 136č. člen in 136d. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Je ena od pravic do dodatka k pokojnini, izplačana je enkrat na leto (kot nekakšen regres).</p> <p>UPRAVIČENCI: Po zakonu ima pretežen del prejemnikov (te pravice nimajo prejemniki pokojnin, ki so pridobili pravico kot zavarovanci za ožji obseg pravic, prejemniki državnih pokojnin in upravičenci do pokojnin po prejšnjem zakonu o starostnem zavarovanju kmetov) pravico do letnega dodatka.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Gibanje povprečnega števila prejemnikov</p>
	<p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>Povprečno število prejemnikov letnega dodatka v letu 2005 je 529.603.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Višji znesek prejmejo uživalci pokojnin, katerih pokojnina je v mesecu izplačila letnega dodatka enaka ali nižja od zneska osnove, nižjega pa tisti pri katerih presega znesek osnove. Nižji znesek prejmejo uživalci nadomestil iz invalidskega zavarovanja, po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljavnem do vključno 31.12.1999 ter uživalci delne invalidske pokojnine, nadomestila za čas poklicne rehabilitacije, začasnega nadomestila in nadomestila za invalidnost. Slednjim se letni dodatek izplača, če ne prejmejo plače oziroma niso vključeni v obvezno zavarovanje, ali pa so vključeni v obvezno zavarovanje in so zdravstveno zavarovani kot uživalci pravice iz invalidskega zavarovanja. Letni dodatek se ne izplača uživalcem delne invalidske pokojnine.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: ZPIZ</p>
18.	<p>VRSTA PRAVICE: DAVEK NA IZPLAČANE PLAČE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o davku na izplačane plače (Ur.l. RS, 34/1996, 31/1997, 109/2001, 83/2004, 108/2005): 2.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Davka ne plačujejo invalidska podjetja.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
19.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICE DELOVNIH INVALIDOV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002): 200. člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Delavcu, pri katerem je ugotovljena preostala delovna zmožnost, mora delodajalec zagotoviti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opravljanje drugega dela, ustreznega njegovi preostali delovni zmožnosti, – opravljanje dela s krajšim delovnim časom glede na preostalo delovno zmožnost, – poklicno rehabilitacijo, – nadomestilo plače v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. <p>UPRAVIČENCI: Delovni invalidi</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>

Tabela 5.2.: Druge pravice invalidov na področju invalidskega in pokojninskega zavarovanja

1.	<p>VRSTA PRAVICE: ČAS ZUNAJ DELAVNEGA RAZMERA, KI SE ŠTEJE V ZAVAROVALNO DOBO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 189.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Čas, ki prispeva k zavarovalni dobi.</p> <p>UPRAVIČENCI: Med drugim tudi čas poklicne rehabilitacije zavarovanca s preostalo delovno zmožnostjo; čas poklicne rehabilitacije vojaškega invalida, slepega, gluhega in naglušnega, obolelega za distrofijo in sorodnimi mišičnimi in nevromišičnimi boleznimi, paraplegijo, cerebralno in otroško paralizo ter multiplo sklerozo, ekstrapiramidnimi obolenji ali civilnega invalida vojne, ne glede na to, ali je bil pred tem zavarovan.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
----	---

2.	<p>VRSTA PRAVICE: DOLŽNOSTI IN POSTOPKI DELODAJALCA V ZVEZI Z ZAGOTOVITVIJO PRAVIC DELOVNEGA INVALIDA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 101.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Dolžnosti in postopki delodajalca v zvezi z zagotovitvijo pravic delovnega invalida.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovancu, kateremu so z dokončno odločbo priznane pravice na podlagi invalidnosti II. ali III. kategorije in ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas na območju Republike Slovenije, mora delodajalec ponuditi opravljanje drugega dela na delovnem mestu v skladu z njegovo preostalo delovno zmožnostjo in strokovno izobrazbo oziroma usposobljenostjo oziroma mu zagotoviti poklicno rehabilitacijo ali delo s krajšim delovnim časom od polnega, razen v primerih, ko mu lahko skladno s 102. členom tega zakona in predpisi o delovnih razmerjih odpove pogodbo o zaposlitvi.</p> <p>Zavarovancu, kateremu je z dokončno odločbo priznana pravica do poklicne rehabilitacije na podlagi invalidnosti II. kategorije, delodajalec redno odpove pogodbo o zaposlitvi iz razloga invalidnosti šele po uspešno končani poklicni rehabilitaciji, sočasno z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi pa mu mora ponuditi sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi za delo na drugem delovnem mestu skladno s pogodbo o poklicni rehabilitaciji iz 86. člena tega zakona in predpisi o delovnih razmerjih. Določbe sicer veljavne pogodbe o zaposlitvi se v času poklicne rehabilitacije zavarovanca ne izvajajo v tistem delu, ki je urejen v pogodbi o poklicni rehabilitaciji.</p> <p>Zavarovancu, kateremu je z dokončno odločbo priznana pravica do dela s krajšim delovnim časom od polnega ali pravica do premestitve na drugo delovno mesto na podlagi invalidnosti III. kategorije ali invalidnosti II. kategorije po dopolnjenem 50. Letu starosti, delodajalec iz razloga invalidnosti redno odpove pogodbo o zaposlitvi, sočasno z odpovedjo pogodbe o zaposlitvi pa mu mora ponuditi sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi za delovni čas krajši od polnega delovnega časa ali za delo na drugem delovnem mestu skladno s predpisi o delovnih razmerjih.</p> <p>Če zavarovanec ne sprejme ponudbe delodajalca za sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, skladno z drugim ali tretjim odstavkom tega člena, v roku 30 dni od prejema ponudbe ter mu preneha delovno razmerje, nima pravice do odpravnine kot delavec, ki mu je odpovedana pogodba o zaposlitvi iz poslovnega razloga ali iz razloga nesposobnosti, ima pa pravico do minimalnega odpovednega roka kot delavec, ki mu je odpovedana pogodba o zaposlitvi iz poslovnega razloga, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja. Če delodajalec v skladu s prvimi petimi odstavki tega člena zavarovancu ne ponudi sklenitve nove pogodbe o zaposlitvi pod pogoji, ki so mu priznani kot pravice na podlagi invalidnosti, je to skladno s predpisi o delovnih razmerjih razlog za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi s strani zavarovanca, delodajalec pa mu je dolžan izplačati odpravnino, določeno za primer redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga, in odškodnino najmanj v višini izgubljenega plačila za čas odpovednega roka.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
----	---

3.	<p>VRSTA PRAVICE: ODPOVED POGODBE O ZAPOSLOTVI ZARADI UGOTOVLJENE INVALIDNOSTI II. ALI III. KATEGORIJE ALI IZ POSLOVNEGA RAZLOGA BREZ PONUDBE NOVE POGODBE O ZAPOSLOTVI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 102.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovancu, kateremu so z dokončno odločbo priznane pravice na podlagi invalidnosti II. ali III. kategorije in ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas na območju Republike Slovenije, lahko delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi v skladu s predpisi o delovnih razmerjih le v primeru, če mu zaradi ugotovljene invalidnosti II. ali III. kategorije ali iz poslovnega razloga utemeljeno ne more skladno s prejšnjim členom tega zakona zagotoviti pravice do premestitve na drugo delovno mesto brez ali po končani poklicni rehabilitaciji oziroma pravice do dela s krajšim delovnim časom od polnega.</p> <p>Delodajalec lahko skladno s predpisi o delovnih razmerjih odpove pogodbo o zaposlitvi zavarovancu iz prejšnjega člena oziroma prvega odstavka tega člena, če delovni invalid brez opravičljivih razlogov: v zakonsko določenem roku ne podpiše pogodbe o poklicni rehabilitaciji iz 86. člena tega zakona ali ne nastopi oziroma ne konča rehabilitacije v roku, določenem s to pogodbo; ne izpolnjuje obveznosti, ki so določene v pogodbi o poklicni rehabilitaciji; ne nastopi dela na drugem delovnem mestu v skladu s prejšnjim členom tega zakona, ali ne prične z delom s krajšim delovnim časom od polnega v skladu s prejšnjim členom tega zakona.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
4.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICE DELOVNEGA INVALIDA V PRIMERU PRENEHANJA DELOVNEGA RAZMERJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 104.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovanec, ki mu je bila odpovedana pogodba o zaposlitvi po prvem odstavku 102. člena tega zakona, uveljavi pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti, po izteku teh pravic, pa pravice po tem zakonu. Zavarovanec, ki mu je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana po drugem odstavku 102. člena tega zakona, ne more po prenehanju delovnega razmerja na podlagi iste invalidnosti uveljaviti nobenih pravic po tem zakonu.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>

5.	<p>VRSTA PRAVICE: POSLABŠANJE INVALIDNOSTI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 105.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavarovanec iz drugega odstavka 102. člena tega zakona, ki se mu že ugotovljena invalidnost poslabša ali pri njemu nastane nov primer invalidnosti tako, da izpolnjuje pogoje za pridobitev nove pravice, pridobi to pravico, če na dan nastanka spremembe ali nove invalidnosti izpolnjuje pogoje starosti in pokojninske oziroma zavarovalne dobe, določene s tem zakonom za pridobitev nove pravice, in sicer ne glede na vzrok nastanka prve invalidnosti.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
6.	<p>VRSTA PRAVICE: TELESNA OKVARA⁸</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 143.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Telesna okvara je podana, če nastane pri zavarovancu izguba, bistvenejša poškodovanost ali znatnejša onesposobljenost posameznih organov ali delov telesa, kar otežuje aktivnost organizma in zahteva večje napore pri zadovoljevanju življenjskih potreb, ne glede na to, ali ta okvara povzroča invalidnost ali ne. Zavarovanec, pri katerem nastane telesna okvara med zavarovanjem, pridobi pravico do invalidnine ob enakih pogojih glede pokojninske dobe, ki veljajo za pridobitev pravice do invalidske pokojnine. Vrste telesnih okvar, na podlagi katerih se pridobi pravica do invalidnine, in odstotke teh okvar določi minister, pristojen za delo, po predhodnem mnenju ministra, pristojnega za zdravstvo.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
7.	<p>VRSTA PRAVICE: POSLABŠANJE TELESNE OKVARE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 148.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Uživalcu invalidnine se upošteva poznejše poslabšanje telesne okvare za priznavanje višje stopnje telesne okvare. Če se pri zavarovancu, ki je imel prej telesno okvaro pod 30% oziroma pod 50%, ta okvara toliko poslabša, da znaša 30% oziroma 50% ali več, pridobi zavarovanec pravico do invalidnine, če ob poslabšanju telesne okvare izpolnjuje pogoje za priznanje te pravice. Nova stopnja telesne okvare se v primerih iz prejšnjih dveh odstavkov določi na podlagi skupne telesne okvare.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>

⁸ Stopnje telesnih okvar: 1 stopnja (100 %), 2 stopnja (90 %), 3 stopnja (80 %), 4 stopnja (70 %), 5 stopnja (60 %), 6 stopnja (50 %), 7 stopnja (40 %) in 8 stopnja (30 %).

8.	<p>VRSTA PRAVICE: IZBIRA MED INVALIDNINAMI PO RAZLIČNIH PREDPISIH</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS 104/2005): 149.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE:</p> <p>UPRAVIČENCI: Če ima zavarovanec za isti primer telesne okvare pravico do invalidnine po tem zakonu in pravico do invalidnine po drugih predpisih, lahko uživa le tisto od obeh pravic, ki si jo izbere.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
9.	<p>VRSTA PRAVICE: POSEBNO PRAVNO VARSTVO PRED ODPOVEDJO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002): 111.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi.</p> <p>UPRAVIČENCI: Delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi delovnemu invalidu zaradi ugotovljene invalidnosti II. ali III. kategorije ali iz poslovnega razloga, razen če mu ni možno zagotoviti drugega ustreznega dela ali dela s krajšim delovnim časom v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi invalidu, ki nima statusa delovnega invalida, iz poslovnega razloga, razen če mu ni možno zagotoviti ustreznega dela v skladu s predpisi o usposabljanju in zaposlovanju invalidov. Delavcu, ki mu je odpovedana pogodba o zaposlitvi iz poslovnega razloga ali iz razloga nesposobnosti in je ob poteku odpovednega roka odsoten z dela zaradičasne nezmožnosti za delo zaradi bolezni ali poškodbe, preneha delovno razmerje z dnem ugotovitve zdravstvene zmožnosti za delo, najkasneje pa s potekom šestih mesecev po izteku odpovednega roka. Varstvo po prejšnjih treh odstavkih ne velja v primerih uvedbe postopka za prenehanje delodajalca.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
10.	<p>VRSTA PRAVICE: PRENEHANJE POGODBE O ZAPOSLOTVI ZARADI UGOTOVLJENE INVALIDNOSTI IN PRENEHANJA VELJAVNOSTI DELOVNEGA DOVOLJENJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002): 119.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pogodba o zaposlitvi preneha veljati po samem zakonu, ko je delavcu vročena odločba o ugotovljeni invalidnosti I. kategorije postala pravnomočna. Pogodba o zaposlitvi, ki jo sklene tujec ali oseba brez državljanstva, preneha veljati po samem zakonu z dnem prenehanja veljavnosti delovnega dovoljenja.</p> <p>UPRAVIČENCI:</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>

11.	<p>VRSTA PRAVICE: PREPOVED OPRAVLJANJA DELA PREKO POLNEGA DELOVNEGA ČASA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002): 145.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Nadurno delo se ne sme uvesti, če je delo možno opraviti v polnem delovnem času z ustrežno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo delovnega časa z uvajanjem novih izmen ali z zaposlitvijo novih delavcev.</p> <p>UPRAVIČENCI: Delodajalec ne sme naložiti dela preko polnega delovnega časa: med drugimi tudi delavcu, kateremu bi se na podlagi mnenja zdravniške komisije zaradi takega dela poslabšalo zdravstveno stanje, delavcu, ki ima polni delovni čas krajši od 36 ur na teden zaradi dela na delovnem mestu, kjer obstajajo večje nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare, delavcu, ki dela krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali drugimi predpisi.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
12.	<p>VRSTA PRAVICE: ZAPOSLOVANJE, USPOSABLJANJE ALI PREUSPOSABLJANJE INVALIDOV (PRAVICE DELOVNIH INVALIDOV)</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002): 199.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Delodajalec zagotavlja varstvo delovnih invalidov in invalidov, ki nimajo statusa delovnega invalida, pri zaposlovanju, usposabljanju ali preusposabljanju v skladu s predpisi o usposabljanju in zaposlovanju invalidov in predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.</p> <p>UPRAVIČENCI: Delavcu, pri katerem je ugotovljena preostala delovna zmožnost, mora delodajalec zagotoviti: opravljanje drugega dela, ustreznega njegovi preostali delovni zmožnosti, opravljanje dela s krajšim delovnim časom glede na preostalo delovno zmožnost, poklicno rehabilitacijo in nadomestilo plače v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
13.	<p>VRSTA PRAVICE: POVEČAN LETNI DOPUST</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002): 159.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do najmanj treh dodatnih dni dopusta.</p> <p>UPRAVIČENCI: Starejši delavec, invalid, delavec z najmanj 60% telesno okvaro in delavec, ki neguje in varuje otroka s telesno ali duševno prizadetostjo, ima pravico do najmanj treh dodatnih dni letnega dopusta.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>

14.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO ODKLONITVE OPRAVLJANJA DELA V TUJINI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS 42/2002): 211.člen</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do odklonitve opravljanja dela v tujini.</p> <p>UPRAVIČENCI: Delavec lahko odkloni napotitev v tujino, če obstajajo opravičeni razlogi, med drugimi tudi invalidnost, zdravstveni razlogi, drugi razlogi, določeni s pogodbo o zaposlitvi oziroma s kolektivno pogodbo, ki neposredno zavezuje delodajalca.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
-----	--

6. OLAJŠAVE IN OPROSTITVE

Tabela 6.1: Denarne olajšave in oprostitve za invalide

1.	<p>VRSTA PRAVICE: STROŠKI ZDRAVSTVENEGA PREGLEDA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur.l. RS 51/2005), člen 186</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Stroške kontrolnega zdravstvenega pregleda imetnika veljavnega vozniškega dovoljenja, ki opravljajo delo voznika, krije vselej pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, pri katerem je imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja zaposlen, stroške kontrolnih zdravstvenih pregledov drugih imetnikov veljavnega vozniškega dovoljenja plačajo imetniki sami, razen invalidov, ki vozijo izključno svojim zmožnostim prilagojena motorna vozila, katerih stroške kontrolnega zdravstvenega pregleda krije Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi, ki vozijo izključno svojim zmožnostim prilagojena motorna vozila</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Zavod za zdravstveno zavarovanje</p>
2.	<p>VRSTA PRAVICE: OLAJŠAVA ZA ZAPOSLOVANJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o dohodnini (Ur.l. RS, št. 17/2005), člen 48</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Zavezanec, ki zaposluje invalidno osebo po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 50% izplačane plače te osebe, zavezanec, ki zaposluje invalidno osebo s 100% telesno okvaro ali gluho osebo, pa v višini 70% izplačane plače te osebe. Olajšava po tem odstavku se izključuje z olajšavo po prvem in drugem odstavku tega člena.</p> <p>Zavezanec, ki zaposluje invalidne osebe kot je opisano zgoraj nad predpisano kvoto in katerih invalidnost ni posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri istem delodajalcu po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 70% izplačanih plač za te osebe.</p> <p>UPRAVIČENCI: Davčni zavezanec, ki zaposli invalidno osebo po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V letu 2004 176 uporabnikov (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 149.182.411 SIT v letu 2004 (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>

3.	<p>VRSTA PRAVICE: OPROSTITVE DDV PRI SPROSTITVI UVOŽENEGA BLAGA V PROST PROMET</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o davku na dodano vrednost, (Uradni list RS 25/2005), člen 29</p> <p>VSEBINA PRAVICE:. Pri sprostitvi uvoženega blaga v prost promet se plačila DDV med drugim oprosti za predmete, ki so posebej izdelani za izobraževanje, usposabljanje ali zaposlovanje slepih in gluhih oziroma drugih fizično ali duševno prizadetih oseb, če so bili pridobljeni brezplačno ter uvoženi s strani ustanov oziroma organizacij, katerih dejavnost je izobraževanje oziroma nudenje pomoči tem osebam in če s strani donatorjev ni izražen komercialni namen.</p> <p>UPRAVIČENCI: Slepe osebe, gluhe osebe, fizično in duševno prizadete osebe</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>
4.	<p>VRSTA PRAVICE: NIŽJA STOPNJA DDV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS 25/2005), člen 25</p> <p>VSEBINA PRAVICE:. Po stopnji 8,5% se obračunava in plačuje DDV med drugim od medicinske opreme, pripomočkov in drugih sredstev, ki so namenjena za lajšanje ali zdravljenje okvare ali invalidnosti in so namenjena izključno za osebno uporabo, vključno z njihovim vzdrževanjem.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Zavezanci za DDV ne posredujejo podatkov po vrstah proizvodov (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>
5.	<p>VRSTA PRAVICE: OLAJŠAVA ZA ZAVEZANCA INVALIDA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o dohodnini, (Ur.l. RS, št. 17/2005), člen 49</p> <p>VSEBINA PRAVICE:. Zavezanec, ki je invalidna oseba po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, in ne zaposluje delavcev, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 30% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, zavezanec invalid s 100% telesno okvaro ali zavezanec – gluha oseba pa v višini 60% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec opravljanja dejavnosti.</p> <p>UPRAVIČENCI: Zavezanec, ki je po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, invalidna oseba.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 245 upravičencev v letu 2004 (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 266.484.494 SIT v letu 2004 (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>

6.	<p>VRSTA PRAVICE: OSEBNE OLAJŠAVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o dohodnini (Ur.l. RS, št. 17/2005), člen 106</p> <p>VSEBINA PRAVICE:. * navajamo le tiste vrste olajšav, ki so namenjene izključno invalidom</p> <p>- Rezidentu, invalidu s 100% telesno okvaro, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 3,441.500 tolarjev letno, če mu je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali občinskega upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov¹</p> <p>– Rezidentu, ki prejema nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja kot delovni invalid po predpisih, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 14,5% odmerjenega nadomestila.² Ta osebna olajšava se upošteva tudi pri izračunu akontacije dohodnine.</p> <p>UPRAVIČENCI: ¹ Rezidenti, invalidi s 100% telesno okvaro, ki mu je priznana pravica do tuje nege in pomoči;</p> <p>² Rezident, ki prejema nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja kot delovni invalid</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 1.654 v letu 2004 (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 5.310.749.208 SIT v letu 2004 (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>
7.	<p>VRSTA PRAVICE: ZMANJŠANJE LETNE DAVČNE OSNOVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o dohodnini (Ur.l. RS, št. 17/2005), člen 108</p> <p>VSEBINA PRAVICE:. Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove, ki znaša za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo in ima pravico do dodatka za nego otroka v skladu z zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, 1.720.800 tolarjev letno.</p> <p>UPRAVIČENCI: Rezidenti, ki vzdržujejo otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo in ima pravico do dodatka za nego otroka</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>

8.	<p>VRSTA PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA DAVKA OD CESTNIH MOTORNIH VOZIL</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o davku na motorna vozila (Ur.l.RS 97/2004), člen 5</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Davka od cestnih motornih vozil se ne plačuje od vozil, ki so nabavljena za prevoz invalidov, in sicer od enega novega osebnega avtomobila z delovno prostornino bencinskega motorja do 1,8 l in dieselskega motorja do 1,9 l oziroma z delovno prostornino bencinskega motorja do 2 l in dieselskega motorja do 2,2 l za novi osebni avtomobil z avtomatskim upravljanjem ter od kombi vozila, posebej prirejenega za prevoz invalidov na invalidskem vozičku, ki ga največ enkrat v petih letih kupijo invalidske organizacije in osebe, ki imajo vozniško dovoljenje ali jim je potrebna pomoč drugih oseb, ki imajo vozniško dovoljenje.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidske organizacije in osebe, ki imajo vozniško dovoljenje ali jim je potrebna pomoč drugih oseb, ki imajo vozniško dovoljenje.</p> <p>Za osebe po tej točki se štejejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osebe, pri katerih je zaradi izgube, okvare ali paraliziranosti spodnjih okončin ali medenice nastala najmanj 80% telesna okvara; – osebe, ki so popolnoma izgubile vid na obeh očesih; – osebe z zmerno, težjo ali težko telesno ali duševno prizadetostjo, ki jim je priznana invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo telesno in duševno prizadetih oseb; – otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki jih zdravstveni zavodi spremljajo kot rizične v razvoju. <p>Če ti upravičenci niso vozniki, lahko v njihovem imenu motorno vozilo po tej točki vozijo starši oziroma skrbnik ali osebe, ki imajo pisno pooblastilo upravičenca, njegovih staršev oziroma skrbnika brez obvezne navzočnosti invalida v motornem vozilu</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 166 upravičencev v letu 2004 (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 180.639.901 SIT (Vir: DURS, odgovor po e-pošti 12.4.2006)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>
----	--

9.	<p>VRSTA PRAVICE: IZVZETJE IN OMEJITVE PREDMETOV DAVČNE IZVRŠBE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o davčnem postopku (Ur.l.RS 25/2005), člen 144</p> <p>VSEBINA PRAVICE: * navajamo samo tiste denarne prejemke, ki jih Zakon o davčnem postopku izrecno omenja kot namenjene invalidom</p> <p>Denarni prejemki, ki so izvzeti iz davčne izvršbe so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadomestilo za invalidnost po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb; - odškodnine zaradi telesne poškodbe, po zakonu, ki ureja invalidsko zavarovanje; - prejemki od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo po zakonu, ki ureja socialno varstvo in jih pridobivajo izven kriterijev redne zaposlitve. <p>UPRAVIČENCI: Prejemniki nadomestila za invalidnost, odškodnine zaradi telesne poškodbe ali prejemkov od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>
10.	<p>VRSTA PRAVICE: TAKSNE OPROSTITVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o upravnih taksah (Ur.l.RS 114/2005), člen 24</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Invalidi, za katere je določeno v zdravstvenem spričevalu, da smejo voziti le prirejeno vozilo – so v postopku za pripustitev k voznškemu izpitu, za voznško dovoljenje in za izdajo ter podaljšanje veljavnosti voznškega in prometnega dovoljenja - oproščeni plačila upravnih taks.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi, za katere je določeno v zdravstvenem spričevalu, da smejo voziti le prirejeno vozilo</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>
11.	<p>VRSTA PRAVICE: TAKSNE OPROSTITVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o upravnih taksah (Ur.l.RS 114/2005), člen 23</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Takse ne plačujejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - taksni zavezanci – posamezniki v slabih premoženjskih razmerah <p>Za taksne zavezance v slabih premoženjskih razmerah se med drugim štejejo tudi prejemniki nadomestila za invalidnost po predpisih, ki urejajo varstvo odraslih telesno in duševno prizadetih oseb.</p> <p>UPRAVIČENCI: Prejemniki nadomestila za invalidnost</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>

12.	<p>VRSTA PRAVICE: TAKSNE OPROSTITVE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o upravnih taksah (Ur.l.RS 114/2005), člen 28</p> <p>VSEBINA PRAVICE: * navajamo le tiste oprostitve, ki jih Zakon o upravnih taksah izrecno omenja kot namenjene invalidom</p> <p>Taks so oproščeni naslednji dokumenti in dejanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumenti in dejanja v postopku za uveljavitev pravic, ki so z zakonom priznane invalidom, vojnim veteranom in žrtvam vojnega nasilja. <p>UPRAVIČENCI: Invalidi, vojni veterani in žrtve vojnega nasilja.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>
-----	--

13. **VRSTA PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA LETNEGA POVRAČILA ZA UPORABO CEST**

ZAKONSKA PODLAGA: Uredba o določitvi letnih povračil za uporabo cest, ki jih plačujejo uporabniki cest za cestna motorna vozila in priklopna vozila

(Ur.l. RS, št. 48/1998, 89/1998, 55/1999, 14/2000, 67/2000, 74/2000, 62/2001, 93/2001, 68/2002, 86/2002, 59/2003, 45/2004, 67/2004, 138/2004, 39/2005), člen 5

VSEBINA PRAVICE: Oprostitev plačila letnega povračila za uporabo cest se lahko uveljavi za osebne avtomobile z motorjem delovne prostornine bencinskega motorja do vključno 1800 ccm in dizelskega motorja do vključno 1900 ccm, osebne avtomobile z avtomatskim menjalnikom z delovno prostornino bencinskega motorja do vključno 2000 ccm in dizelskega motorja do vključno 2200 ccm ter za kombinirana vozila z obliko nadgradnje: (AF-večnamensko vozilo), prirejena za prevoz invalida na invalidskem vozičku, ki se uporabljajo za prevoz:

– oseb, pri katerih je ugotovljena najmanj 80% telesna okvara ali 80% vojna invalidnost ter oseb, pri katerih je zaradi izgube, okvare ali paraliziranosti spodnjih okončin ali medenice ugotovljena najmanj 60% telesna okvara ali 60% vojna invalidnost;

– oseb, ki so popolnoma izgubile vid na obeh očesih;

– oseb z zmerno, težjo ali težko telesno ali duševno prizadetostjo, ki jim je priznana invalidnost po predpisih o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb in

– otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki jih zdravstveni zavodi spremljajo kot rizične v razvoju.

Oprostitev plačila letnega povračila za uporabo cest lahko starejši od 18 let, uveljavlja za eno vozilo, ki je v njegovi lasti.

Invalidska organizacija lahko uveljavlja oprostitev plačila letnega povračila za uporabo cest za več vozil, ki se uporabljajo za prevoz oseb iz prve alineje.

UPRAVIČENCI: - Osebe, pri katerih je ugotovljena najmanj 80% telesna okvara ali 80% vojna invalidnost ter osebe, pri katerih je zaradi izgube, okvare ali paraliziranosti spodnjih okončin ali medenice ugotovljena najmanj 60% telesna okvara ali 60% vojna invalidnost;

– osebe, ki so popolnoma izgubile vid na obeh očesih;

– osebe z zmerno, težjo ali težko telesno ali duševno prizadetostjo, ki jim je priznana invalidnost po predpisih o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb in

– otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki jih zdravstveni zavodi spremljajo kot rizične v razvoju.

Za upravičence starejše od 18 let, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost, lahko to oprostitev plačila uveljavlja upravičenčev skrbnik. Za upravičence mlajše od 18 let, lahko to oprostitev uveljavljajo njegovi starši oziroma tisti od staršev, pri katerem otrok živi, v primeru ko otrok ne živi pri obeh starših, oziroma druga oseba, ki dokaže, da otrok živi pri njej.

Oprostitev plačila letnega povračila za uporabo cest lahko uveljavljajo tudi invalidske organizacije na podlagi potrdila o statusu invalidske organizacije, ki ga izda MDDSZ.

ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V letu 2005 1.995 upravičencev (Dopis Ministrstva za promet, Direkcije RS za ceste z dne 24.3.2006)

OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: V letu 2005 18.000 SIT na posameznika, skupno 35.910.000,00 SIT upravičencev (Dopis Ministrstva za promet, Direkcije RS za ceste z dne 24.3.2006)

VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za promet, Direkcija RS za ceste

14.	<p>VRSTA PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA RTV PRISPEVKA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o Radioteleviziji Slovenija (Ur.l.RS 96/2005), člen 32</p> <p>VSEBINA PRAVICE:. V Zakonu o Radioteleviziji Slovenija navedene skupine zavezancev so oproščene plačila prispevka za rtv.</p> <p>UPRAVIČENCI: – Invalidi s 100% telesno okvaro; – invalidi z manj kot 100% telesno okvaro, če jim je priznana tudi pravica do dodatka za postrežbo in tujo pomoč; – osebe, ki so trajno izgubile sluh; – ustanove za varstvo otrok, šole, bolnišnice, domovi za ostarele, invalidske organizacije in invalidske delavnice – za sprejemnike, ki so namenjeni vzgojnemu procesu oziroma razvedrilu varovancev, učencev oziroma bolnikov</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 20.086 zavezancev (Dopis RTV Slovenija z dne 22.3.2006)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Proračun RS (RTV Slovenija)</p>
15.	<p>VRSTA PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA TURISTIČNE TAKSE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o spodbujanju razvoja turizma (Ur.l.RS 2/2004), člen 27</p> <p>VSEBINA PRAVICE:. V nadaljevanju navedene skupine zavezancev so oproščene plačila turistične takse. Občina pa lahko še dodatno določi osebe, ki so v celoti ali delno oproščene plačila turistične takse.</p> <p>UPRAVIČENCI: – osebe na podlagi predložitve fotokopije odločbe pristojnega organa, iz katere je razvidno, da je zavarovanec invalid oziroma ima telesna okvara ali fotokopije potrdila oziroma izvedenskega mnenja pristojne komisije o ugotavljanju invalidnosti oziroma telesni okvari ali na podlagi članske izkaznice invalidske organizacije, – otroci in mladostniki na podlagi predložitve fotokopije odločbe, ki zadeva razvrščanje in usmerjanje otrok s posebnimi potrebami</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>

16.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA DO ZNIŽANE OZIROMA BREZPLAČNE VOZOVNICE ZA PREVOZ V JAVNEM PROMETU</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Vir: Samoupravni sporazum o pravici slepih in njihovih spremljevalcev do znižane oz. brezplačne vozovnice v notranjem prometu (1986)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravico do znižane oziroma brezplačne vozovnice za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi v notranjem prometu imajo posebej opredeljene skupine ljudi.</p> <p>Upravičenost do znižane oziroma brezplačne vozovnice dokazujejo z veljavnimi dokumenti. Pravico lahko koristijo do šestkrat na leto.</p> <p>UPRAVIČENCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slepi in njihovi spremljevalci; - mišično in živčno mišično oboleli <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 5000 invalidov na leto</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 10.914.900,00 sit (MDDSZ, Direktorat za invalide)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve</p>
17.	<p>VRSTA PRAVICE: UGODNOSTI NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Vir: Popusti in ugodnosti za hendikepirane, dostopno preko: http://www.handyworld-si.com</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Na področju zavarovalniške dejavnosti veljajo ugodnosti, ki jih za invalide nudijo posamezne zavarovalnice. Ugodnosti za invalide se nanašajo predvsem na avtomobilsko zavarovanje.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi, ki jih opredeljujejo posamezne zavarovalnice</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>

18	<p>VRSTA PRAVICE: PRIKLJUČITEV NA JAVNO TELEFONSKO OMREŽJE NA FIKSNI LOKACIJI IN POPUSTI V ZVEZI S TEM</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Uredba o ukrepih za končne uporabnike invalide (Uradni list RS 101/2005), člen 2 in člen 3</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Izvajalec univerzalne storitve mora prednostno obravnavati zahtevo končnega uporabnika invalida za priključitev na javno telefonsko omrežje na fiksni lokaciji.</p> <p>Izvajalec univerzalne storitve mora zagotoviti končnim uporabnikom invalidom 50% popust pri priključitvi na javno telefonsko omrežje na fiksni lokaciji.</p> <p>Izvajalec univerzalne storitve mora tudi brezplačno prednostno obravnavati in odpraviti okvare na dostopnem vodu do končnega uporabnika-invalida. Končni uporabniki invalidi, ki niso naročniki, sporočijo izvajalcu univerzalne storitve, katero omrežno priključno točko uporabljajo, kar dokazujejo s potrdilom o stalnem ali začasnem prebivališču na naslovu, kjer je omrežna priključna točka.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi (V tej uredbi izraz končni uporabniki-invalidi oziroma naročniki invalidi pomeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> – slepe ali slabovidne končne uporabnike oziroma naročnike, ki jim je bila ugotovljena najmanj 90% telesna okvara zaradi izgube vida; – gluhe ali naglušne končne uporabnike oziroma naročnike, ki jim je bila ugotovljena najmanj 70% telesna okvara zaradi izgube sluha; – končne uporabnike oziroma naročnike, ki jim je bila ugotovljena najmanj 80% telesna okvara s tem, da je najnižji odstotek posamezne telesne okvare, ki se sešteva, vsaj 70%) <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Telekom Slovenije</p>
19	<p>VRSTA PRAVICE: DOSTOP DO JAVNO DOSTOPNIH TELEFONSKIH STORITEV NA FIKSNI LOKACIJI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Uredba o ukrepih za končne uporabnike invalide (Uradni list RS 101/2005), člen 4</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Splošni pogoji za dostop do javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji in ustrežajoči cenik morajo biti dostopni v zvočnem zapisu oziroma v takšni obliki, ki omogoča pregledovanje z Braillovo vrstico. Tehnično opremo za to storitev si zagotovijo končni uporabniki invalidi sami.</p> <p>Izvajalec univerzalne storitve mora zagotoviti naročnikom-invalidom 5% popust pri mesečni naročnini za javno dostopne telefonske storitve na fiksni lokaciji.</p> <p>Izvajalec univerzalne storitve mora omogočiti, da se slepi in slabovidni naročniki invalidi lahko seznanijo z višino računa z govornimi sporočili.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Telekom Slovenije</p>

20.	<p>VRSTA PRAVICE: BREZPLAČNI DOSTOP DO INTERNETA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Vir: Kriteriji upravičenosti do povezave v omrežje ARNES, dostopno preko: http://www.arnes.si/dostop/dostop_kriteriji.htm</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Preko ARNESA imajo invalidi in invalidske organizacije možnost uporabljati storitve interneta. Vsak uporabnik dobi elektronski naslov, možnost pregledovanja pošte preko spleta (web mail), 40 MB prostora na strežniku za elektronski poštni predal in postavitve osebne spletne strani, stalno IP številko pri dostopu preko ponudnika kableske TV.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi in invalidske organizacije</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 1.500 (MDDSZ, Direktorat za invalide)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 4.030.000,00 SIT (Vir: MDDSZ)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Proračun RS</p>
21.	<p>VRSTA PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA PRENOSA POŠILJK ZA SLEPE OSEBE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o poštnih storitvah (Ur.l. RS 42/2002, 37/2004): člen 14</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pošta Slovenije poštno storitve prenosa poštnih pošiljk za slepe in slabovidne opravlja brezplačno</p> <p>UPRAVIČENCI: Slepe osebe</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V letu 2005 je Pošta Slovenije brezplačno prenesla več kot 53.000 poštnih pošiljk (Vir: Dopis Pošte Slovenije z dne 31.3.2006).</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 22,6 milijonov tolarjev (Vir: Dopis Pošte Slovenije z dne 31.3.2006).</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Pošta Slovenije</p>

22.	<p>VRSTA PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA CARINE ZA INVALIDE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Uredba Sveta EGS št. 918/83 z dne 28. marca 1983, členi 69, 70, 71 in 72</p> <p>VSEBINA PRAVICE: <i>Za slepe osebe:</i> Predmeti, posebej namenjeni za izobraževanje, znanstveno ali kulturno napredovanje slepih oseb, se lahko uvozijo brez uvoznih dajatev, če jih uvozijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slepe osebe same za lastno uporabo, - ali ustanove ali organizacije, ki skrbijo za izobraževanje slepih ali za pomoč slepim, ki so jih priznali pristojni organi držav članic za namen dajatve prostega uvoza takšnih predmetov. <p><i>Druge prizadete osebe:</i> Predmeti, posebej namenjeni za izobraževanje, zaposlovanje ali socialno napredovanje telesno ali duševno prizadetih oseb razen slepih oseb, se lahko uvozijo brez uvozne carine, če:</p> <p>(a) jih uvozijo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prizadete osebe same za lastno uporabo, - ali institucije ali organizacije, ki se ukvarjajo predvsem z izobraževanjem prizadetih oseb ali nudenjem pomoči prizadetim osebam in imajo dovoljenje pristojnih organov držav članic, da prejemajo takšne izdelke brez carine; <p>in</p> <p>(b) se enakovredni predmeti ne proizvajajo v Skupnosti.</p> <p>Pod pogoji iz izvedbenih določb, sprejetih v skladu s postopkom iz člena 143(2) in (3), je mogoče odstopanje od pogoja (b), če odobritev oprostitve ne bo škodila proizvodnji enakovrednih izdelkov v Skupnosti.</p> <p>UPRAVIČENCI: Slepe osebe; druge prizadete osebe</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Carinska uprava RS</p>
-----	---

23.	<p>VRSTA PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA DOHODNINE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o dohodnini (Ur.l. RS, št. 17/2005), člen 20</p> <p>VSEBINA PRAVICE: * navajamo le tiste vrste prejemkov, ki so namenjene izključno invalidom</p> <p>Dohodnine se ne plača od:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prejemkov od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo po zakonu, ki ureja socialno varstvo ¹; invalidnine, invalidskega dodatka in dodatka za posebno invalidnost po Zakonu o vojnih invalidih in Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter nadomestila za invalidnost po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb; - dohodkov, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi zakona o vojnih invalidih, zakona o žrtvah vojnega nasilja, zakona o posebnih pravicah žrtev vojne za Slovenijo, zakona o popravi krivic, zakona o vojnih veteranih in zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in zakona o republiških priznavalninah, razen prejemkov, ki predstavljajo redni dohodek; - dohodkov, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja ter na podlagi obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, razen dohodkov, ki predstavljajo redni dohodek na podlagi navedenega zavarovanja; - varstvenega dodatka k pokojnini po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju; - dodatka za pomoč in postrežbo po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zakonu o vojnih veteranih, zakonu o vojnih invalidih in zakonu, ki ureja socialno varstvo, ter dodatka za tujo nego in pomoč po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb; - pomoči, ki jih socialno ali drugače ogrožene osebe prejmejo od organizacij, ki imajo v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, status humanitarne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega ali zdravstvenega varstva, in od organizacij, ki imajo v skladu z zakonom, ki ureja invalidske organizacije, status invalidske organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju invalidskega varstva. <p>UPRAVIČENCI: Invalidi po različnih zakonih; ¹Invalidi, ki so vključeni v institucionalno varstvo</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za finance, Davčna uprava RS</p>
-----	---

Opomba: Podatki o številu upravičencev do posamezne oprostitve oz. olajšave ter o obsegu finančnih sredstev za ta namen, ki smo jih dobili od Davčne uprave RS, so za leto 2004 in se nanašajo na Zakon o dohodnini, ki je veljal v tem obdobju. V tej analizi namreč pri opisu posamezne pravice upoštevamo najnovejše zakone.

Tabela 6.2: Druge olajšave in oprostitve za invalide

1.	<p>VRSTA PRAVICE: PREDNOST INVALIDA OZ. DRUŽINE Z INVALIDNIM ČLANOM PRI DODELJEVANJU NEPROFITNIH STANOVANJ V NAJEM</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Stanovanjski zakon (Ur.l. RS 69/2003), člen 87</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pri dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem imajo invalidi in družine z invalidnim članom prednost.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi in družine z invalidnim članom</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za okolje in prostor</p>
2.	<p>VRSTA PRAVICE: PRAVICA INVALIDA, DA NE GLEDE NA KRAJ STALNEGA PREBIVALIŠČA, ZAPROSIJO ZA PRIDOBITEV NEPROFITNEGA STANOVANJA TUDI V DRUGI OBČINI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Ur.l. RS 14/2004), člen 3</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Invalidi, ki so trajno vezani na uporabo invalidskega vozička ali trajno pomoč druge osebe, lahko ne glede na kraj stalnega prebivališča, zaprosijo za pridobitev neprofitnega stanovanja tudi v drugi občini, kjer so večje možnosti za zaposlitev ali kjer jim je zagotovljena pomoč druge osebe in zdravstvene storitve.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi, ki so trajno vezani na uporabo invalidskega vozička ali trajno pomoč druge osebe</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za okolje in prostor</p>
3.	<p>VRSTA PRAVICE: UPOŠTEVANJE DODATNEGA DNEVNEGA ALI SPALNEGA PROSTORA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Ur.l. RS 14/2004), člen 15</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pri dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem se lahko preseže površinske normative iz 14. člena Pravilnika z upoštevanjem dodatnega dnevnega ali spalnega prostora, če to zahtevajo družinske ali socialno zdravstvene razmere kot na primer, če gre za tri generacije v družini, težjo invalidnost, težjo bolezen, ki terja trajno nego in podobno.</p> <p>UPRAVIČENCI: Osebe s težjo invalidnostjo</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za okolje in prostor</p>

4.	<p>VRSTA PRAVICE: ODPRAVA ARHITEKTONSKIH OVIR</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Ur.l. RS 14/2004), člen 16</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Če je neprofitno stanovanje namenjeno invalidu oziroma družini z invalidnim članom, ki mu je otežkočeno oziroma preprečeno normalno gibanje, je potrebno ob dodelitvi neprofitnega stanovanja upoštevati potrebo po odpravi arhitektonskih ovir v stanovanju ali pri dostopu ali izhodu iz stanovanjske stavbe, kakor tudi zadostne površine za gibanje z invalidskim vozičkom.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi oziroma družina z invalidnim članom, ki mu je otežkočeno oziroma preprečeno normalno gibanje.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za okolje in prostor</p>
5.	<p>VRSTA PRAVICE: PREDNOST INVALIDOV PRI PRIDOBITVI STANOVANJSKEGA POSOJILA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Nacionalni stanovanjski program (Uradni list RS 43/00) in razpisi Stanovanjskega sklada RS za pridobitev dolgoročnih stanovanjskih posojil</p> <p>VSEBINA PRAVICE: V razpisih je imela kategorija invalidov oziroma družine z invalidnim članom oziroma otrokom, motenim v telesnem in duševnem razvoju ali trajno nesposobnim za delo (za invalidnost prosilca posojila ali ožjega družinskega člana njegove družine se je upoštevala invalidnost s 100% telesno okvaro, ugotovljena s sklepom ali odločbo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje), ob upoštevanju kriterijev razpisa, prednost oziroma jim je bilo dodeljeno večje posojilo.</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi oziroma družine z invalidnim članom oziroma otrokom, motenim v telesnem in duševnem razvoju ali trajno nesposobnim za delo (za invalidnost prosilca posojila ali ožjega družinskega člana njegove družine se upošteva invalidnost s 100% telesno okvaro, ugotovljena s sklepom ali odločbo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: V letih 1992 do 2002 je bilo 468 prosilcev s statusom invalida oziroma statusom invalidnega člana, ki jim je bilo odobreno dolgoročno posojilo Stanovanjskega sklada Republike Slovenije. (Stanovanjski sklad RS)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: V letih 1992 do 2002 je bilo dodeljenih 915.332.566,00 SIT (podatek na dan 31.12.2002) za nakup, gradnjo ali rekonstrukcijo 9.313 m² stanovanj. (Stanovanjski sklad RS)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Stanovanjski sklad RS</p>

6.	<p>VRSTA PRAVICE: USTAVITEV IN PARKIRANJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur.l. RS 51/2005), člen 52 in člen 53</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Na označenem parkirnem prostoru za invalide oziroma invalidke je prepovedana ustavitev in parkiranje. Vozilo pa lahko parkira:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oseba, ki ima zaradi izgube, okvare ali paraliziranosti spodnjih ali zgornjih okončin ali medenice priznana najmanj 60% telesno okvaro, osebe z multiplo sklerozo in osebe z mišičnimi in živčno mišičnimi obolenji z ocenjeno najmanj 30% telesno okvaro, – težko telesno prizadeta oseba, ki ji je zaradi tega priznana invalidnost po predpisih o varstvu telesno in duševno prizadetih oseb, – spremljevalec, ki vozi in spremlja osebo iz prve ali druge alineje tega odstavka, ki sama ne more ali ne sme voziti motornega vozila, težko duševno prizadeto osebo, ki ji je zaradi tega priznana invalidnost po predpisih o varstvu telesno in duševno prizadetih oseb ali osebo, ki je slepa, – spremljevalec, ki vozi in spremlja mladoletno osebo, ki je težko telesno ali duševno prizadeta oziroma je zaradi izgube, okvare, paraliziranosti spodnjih okončin ali medenice ovirana pri gibanju. <p>UPRAVIČENCI: - Osebe, ki imajo zaradi izgube, okvare ali paraliziranosti spodnjih ali zgornjih okončin ali medenice priznana najmanj 60% telesno okvaro, osebe z multiplo sklerozo in osebe z mišičnimi in živčno mišičnimi obolenji z ocenjeno najmanj 30% telesno okvaro,</p> <ul style="list-style-type: none"> – težko telesno prizadete osebe, ki jim je zaradi tega priznana invalidnost po predpisih o varstvu telesno in duševno prizadetih oseb, – spremljevalec, ki vozi in spremlja osebo iz prve ali druge alineje tega odstavka, ki sama ne more ali ne sme voziti motornega vozila, težko duševno prizadeto osebo, ki ji je zaradi tega priznana invalidnost po predpisih o varstvu telesno in duševno prizadetih oseb ali osebo, ki je slepa, – spremljevalec, ki vozi in spremlja mladoletno osebo, ki je težko telesno ali duševno prizadeta oziroma je zaradi izgube, okvare, paraliziranosti spodnjih okončin ali medenice ovirana pri gibanju. <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV:</p>
7.	<p>VRSTA PRAVICE: ZAGOTAVLJANJE NEOVIRANEGA GIBANJA FUNKCIONALNO OVIRANIH OSEB</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Zakon o graditvi objektov (Ur.l. RS 102/2004), člen 17</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Vsi objekti v javni rabi, ki so na novo zgrajeni in objekti v javni rabi, ki se rekonstruirajo, morajo zagotavljati funkcionalno oviranim osebam dostop, vstop in uporabo brez grajenih in komunikacijskih ovir.</p> <p>Projektanti morajo zagotoviti, da so objekti in njegovi posamezni deli, zanesljivi in zagotavljajo funkcionalno oviranim osebam dostop, vstop in uporabo brez grajenih in komunikacijskih ovir.</p> <p>Pri projektiranju je treba tudi upoštevati ukrepe, ki zagotavljajo funkcionalno oviranim osebam dostop, vstop in uporabo brez grajenih in komunikacijskih ovir.</p> <p>UPRAVIČENCI: Funkcionalno ovirane osebe</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Ministrstvo za okolje in prostor</p>

8.	<p>VRSTA PRAVICE: DOSTOP DO UNIVERZALNEGA IMENIKA ZA SLEPE IN SLABOVIDNE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: Uredba o ukrepih za končne uporabnike invalide (Uradni list RS 101/2005), člen 5</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Izvajalec univerzalne storitve mora omogočiti, da so slepi in slabovidni končni uporabnikom invalidom na posebni številki dostopni podatki iz univerzalnega imenika v govorni obliki in da jim je na tej številki zagotovljena tudi pomoč pri posredovanju klicev. Klici na to posebno številko so brezplačni za slepe in slabovidne končne uporabnike invalide.</p> <p>Končni uporabniki invalidi, ki niso naročniki, sporočijo izvajalcu univerzalne storitve, katero omrežno priključno točko uporabljajo, kar dokazujejo s potrdilom o stalnem ali začasnem prebivališču na naslovu, kjer je omrežna priključna točka.</p> <p>Način preverjanja upravičenja do uporabe številke iz prvega odstavka tega člena za klice iz javnih telefonskih govorilnic na osnovi predhodno izraženega interesa končnega uporabnika invalida določi izvajalec univerzalne storitve v splošnih pogojih (na primer z osebno kodo).</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Telekom Slovenije</p>
----	--

7. VOJNI INVALIDI

Vojni invalid je oseba, ki je v okoliščinah po Zakonu o vojnih invalidih, kot neposredno posledico teh okoliščin brez svoje krivde dobila najmanj 20 % okvaro zdravja zaradi poškodbe ali bolezni ali poslabšanja bolezni, ki jo je imela že prej, ali za katero sicer ni mogoče zanesljivo ugotoviti, da so jo povzročile te okoliščine, vendar je mogoče sklepati, da so vojne razmere znatno vplivale, da se je poslabšala.

Vojni invalid je vojaški vojni invalid, vojaški mirodobni invalid in civilni invalid vojne (1. člen Zakona o vojnih invalidih, Uradni list RS 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96).

Vojaški vojni invalid je oseba, ki je dobila okvaro zdravja pri opravljanju vojaških ali drugih dolžnosti za cilje obrambe ali varnosti Republike Slovenije, ter oseba, ki je dobila okvaro zdravja v enakih okoliščinah v bojih za obrambo slovenske severne meje (1918 in 1919), kot udeleženec narodnoosvobodilne vojne Slovenije (1941–1945) ali ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo (1991) (2. člen ZVojI).

Vojaški mirnodobni invalid je državljan Republike Slovenije, ki je v miru pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem vojaške dolžnosti, ali pri opravljanju dolžnosti v vojaški šoli, kjer se šola, dobil okvaro zdravja, in državljan Republike Slovenije, ki je dobil okvaro zdravja v miru pri opravljanju nadomestne civilne službe. Vojaški mirnodobni invalid je tudi državljan Republike Slovenije, ki je kot vojaška oseba dobil okvaro zdravja pri opravljanju vojaške dolžnosti izven Republike Slovenije v okviru mednarodnih obveznosti, ki jih je prevzela Republika Slovenija. Vojaški mirnodobni invalid je tudi državljan Republike Slovenije, pri katerem je nastala okvara zdravja pri opravljanju določenih nalog pripadnika civilne zaščite, ki predstavljajo povečano nevarnost za nastanek okvare zdravja (3. člen ZVojI).

Civilni invalid vojne je državljan Republike Slovenije, ki je dobil okvaro zdravja kot nevojaška oseba v naslednjih okoliščinah:

1. zaradi vojnih dogodkov ali dogodkov ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo na ozemlju Republike Slovenije;

2. zaradi poškodbe, ki jo je povzročil zapuščen vojaški material, na ozemlju Republike Slovenije;

3. v terorističnem napadu na Republiko Slovenijo na njenem ozemlju ali v tujini.

Civilni invalid vojne je tudi državljani Republike Slovenije, ki je v okoliščinah iz prve ali druge točke prejšnjega odstavka dobil okvaro zdravja v tujini, kjer je bil zaradi vojne na ozemlju Republike Slovenije v zaporu, internaciji, konfinaciji, deportaciji, prisilni izselitvi, na prisilnem delu ali na begu. Civilni invalid vojne je tudi tujec, ki je dobil okvaro zdravja v okoliščinah iz prvega ali drugega odstavka tega člena, če je imel takrat stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, ter tujec, ki je dobil okvaro zdravja v okoliščinah iz prvega odstavka tega člena (5. člen ZVojI).

Po zakonu o vojnih invalidih uživajo varstvo tudi naslednji družinski člani:

1. družinski člani vojnega invalida iz 2. člena, iz 3. člena oziroma iz 4. člena tega zakona po njegovi smrti;

2. družinski člani osebe, ki je padla, umrla ali bila pogrešana v okoliščinah iz 2. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: družinski člani padlega borca);

3. družinski člani osebe, ki je izgubila življenje, umrla ali bila pogrešana v okoliščinah iz 3. člena ali iz 4. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: družinski člani druge osebe) (8. člen ZVojI).

Tabela 7.1: Socialni transferji za vojne invalide

1.	VRSTA PRAVICE: INVALIDNINA ZAKONSKA PODLAGA: 20 člen Zakona o vojnih invalidih (ZVojI) (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15) VSEBINA PRAVICE: Invalidnina, ki se odmeri v mesečnem znesku po skupini invalidnosti. UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI, Žrtve vojnega nasilja ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 5.323 (leto 2004) OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Odmerna osnova (od 1.1.2005 je znašala 218.002,77 SIT oz. 906,46 EUR, od 1.1.2006 pa 233.660,92 SIT oz. 971,56 EUR) Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 3.226.455.511,34 SIT VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun
----	--

2.	<p>VRSTA PRAVICE: DODATEK ZA POSEBNO INVALIDNOST</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 21. člen ZvojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Vojni invalid, ki mu je vojna invalidnost priznana na podlagi amputacije okončin ali hude okvare njihove funkcije ali pa popolne izgube vida na obeh očesih.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 958 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 6 %, 12 %, 19 % ali 25 % odmerne osnove, oziroma 35 %, če je podana kombinacija najtežjih okvar zdravja.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 423.815.704,03 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
3.	<p>VRSTA PRAVICE: DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 22-25. člen ZvojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Potreba po stalni pomoči in postrežbi za opravljanje vseh ali večine osnovnih življenjskih potreb, potreba po stalnem nadzorstvu ter nepokretnost.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalid najmanj V. stopnje, ki mu je neogibno potrebna stalna pomoč in postrežba za opravljanje osnovnih življenjskih potreb, ali stalno nadzorstvo, ki je slep ali nepokreten.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 391 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>stopnja: enaka odmerni osnovi; povečanje za 25 % v primeru inkontinentnosti za blato in urin</p> <p>stopnja: 50 % odmerne osnove-pomoč in postrežba na podlagi izključno ali pretežno vojne invalidnosti</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 673.076.476,52 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
4.	<p>VRSTA PRAVICE: POVRAČILO PRISPEVKOV ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 27. člen ZvojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Vojni invalid s priznано pravico do dodatka za pomoč in postrežbo je upravičen do povračila prispevkov od plače, ki jih je dolžan plačati za osebo, ki mu na podlagi pogodbe o zaposlitvi zagotavlja pomoč in postrežbo, vendar največ do višine prispevkov, obračunanih od plače v višini njegovega dodatka za pomoč in postrežbo, če ne uveljavlja podobne pravice po drugih predpisih.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalid s priznано pravico do dodatka za pomoč in postrežbo.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 1 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Največ do višine prispevkov, obračunanih od plače v višini njegovega dodatka za pomoč in postrežbo.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 59.952,00 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>

5.	<p>VRSTA PRAVICE: ZDRAVSTVENO VARSTVO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 28., 29. člen ZvojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15), 10. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Plačilo zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev, zagotovljenih v okviru obveznega zavarovanja. Pravica do nadomestila plače do 30. dnečasne zadržanosti od dela v višini 100 % osnove za nadomestilo.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI, Žrtve vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: po 29. členu ZVojI: 3 (leto 2004) po 28. členu ZVojI in 10. členu ZZVN: 43.168 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Zdravstvene storitve v višini razlike do polne vrednosti storitev, zagotovljenih v okviru obveznega zavarovanja ali v celoti (vojni invalid s stalnim prebivališčem v tujini) (29. člen ZVojI): 141.101,90 SIT (leto 2004) Nadomestilo plače do 30. dnečasne zadržanosti od dela (18. člen ZVojI, 10. člen ZZVN): 2.263.780.453,53 SIT (leto 2004)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Organizacija za zdravstveno zavarovanje, Ministrstvo pristojno za vojne invalide, Upravna enota.</p>
6.	<p>VRSTA PRAVICE: ZDRAVILIŠKO IN KLIMATSKO ZDRAVLJENJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 30. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15), 11. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja, kadar je to potrebno za nadaljnje zdravljenje bolezni, ki so predpisane kot indikacije za to zdravljenje.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI, Žrtve vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: po 30. členu ZVojI: 223 (leto 2004) po 11. členu ZZVN: 1.262 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 45.941.950,55 SIT (30. člen ZVojI), 259.994.356,92 SIT (11. člen ZZVN)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>

7.	<p>VRSTA PRAVICE: POKLICNA REHABILITACIJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 31.-34. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do poklicne rehabilitacije, če vojni invalid glede na invalidnost, splošno zdravstveno stanje, splošno in strokovno izobrazbo, starost, možnost zaposlitve in druge okoliščine izpolnjuje pogoje za uspešno rehabilitacijo.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 5 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Povračilo šolnine (izobraževanje v javnem vzgojnoizobraževalnem zavodu ali pri pravni ali fizični osebi, ki opravlja vzgojnoizobraževalno dejavnost kot javno službo).</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 1.382.439,00 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
8.	<p>VRSTA PRAVICE: OSKRBNINA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 35.-38. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do oskrbnine v času poklicne rehabilitacije.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 6 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>Osnova za odmero oskrbnine v tekočem koledarskem letu znaša 50 % usklajene odmerne osnove iz januarja tekočega leta.</p> <p>oskrbnina je enaka osnovi za oskrbnino, če vojni invalidi ali njegovi družinski člani nimajo rednih prejemkov</p> <p>oskrbnina je enaka razliki med osnovo za oskrbnino in delom prejemkov na družinskega člana (ne more biti manjša od 10 % osnove za oskrbnino)</p> <p>Vojni invalid, ki mu je prenehalo delovno razmerje oziroma status zavarovanca po predpisih po pokojninskem in invalidskem zavarovanju in uveljavlja pravico do poklicne rehabilitacije-oskrbnina ob pogojih in v višini, ki veljajo za pravico do nadomestila plače za čas poklicne rehabilitacije.</p> <p>Če je vojni invalid na poklicni rehabilitaciji izven svojega doma:</p> <p>povečanje oskrbnine za 15 % osnove za oskrbnino;</p> <p>če vzdržuje družino</p> <p>povečanje za 30 % osnove za oskrbnino mesečno za vsakega druž. člana, ki ga preživlja</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 6.704.104 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
9.	<p>VRSTA PRAVICE: SOFINANCIRANJE PRILAGODITVE PROSTOROV IN TEHNIČNE OPREME TER DELOVNEGA MESTA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 39. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Izdatki za prilagoditev prostorov in tehnične opreme za potrebe poklicne rehabilitacije oz.zaposlitve vojnih invalidov ter drugi izdatki, potrebni za zagotovitev zaposlitve vojnim invalidom po končani poklicni rehabilitaciji.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 0 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 0,00 SIT (leto 2004)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>

10.	<p>VRSTA PRAVICE: FUNKCIONALNE OBLIKE POMOČI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 40. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Doplačila k stroškom tehničnih pripomočkov.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 5 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: do 12 odmernih osnov, veljavnih v času vložitve zahteve, največ enkrat v sedmih letih</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 4.318.006,05 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
11.	<p>VRSTA PRAVICE: INVALIDSKI DODATEK</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 41.-52. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do invalidskega dodatka.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalid od I. do V. ter vojni invalid VI. do X. skupine, ki je dopolnil 55 let starosti ali je trajno popolnoma nezmožen za delo in, če delež prejemkov na družinskega člana ne dosega osnove za ugotavljanje pravice do invalidskega dodatka in za določanje njegove višine</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 1075 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Osnova: 45 % usklajene odmerne osnove iz januarja tekočega leta.</p> <p>Invalidski dodatek = osnovi (upravičenec in njegovi družinski člani nimajo prejemkov, ki bi vplivali na višino dodatka)</p> <p>Invalidski dodatek = razliki (vendar ne manj kot 10 % osnove).</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 548.642.164,94 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
12.	<p>VRSTA PRAVICE: DODATEK ZA SAMOHRANILCE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 45. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do dodatka za samohranilce.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalid, ki prejema invalidski dodatek in se sam preživlja.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 37 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 50 % odmerne osnove.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 110.600.342,50 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
13.	<p>VRSTA PRAVICE: POPUST PRI VOŽNJI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 53. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do popusta od redne cene vožnje.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 1221 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 75 % popusta od redne cene vožnje za skupno pet potovanj (odhod in prihod) letno na ozemlju RS z vlakom ali avtobusom.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 1.752.360,12 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Upravna enota.</p>

14.	<p>VRSTA PRAVICE: POVRAČILO POTNIH STROŠKOV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 54.-56. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15), 12. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do povračila potnih stroškov (prevoznih in stroškov prehrane in nastanitve), kadar UE ali ministrstvo pošlje vojnega invalida v drug kraj zaradi pregleda ali zdravljenja. Pravica do povračila potnih stroškov za spremljevalca (če mu je priznana pravica do dodatka za pomoč in postrežbo ali mu je za pot določen spremljevalec).</p> <p>Pravica do povračila potnih stroškov za pot na poklicno rehabilitacijo v drug kraj.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi po ZVojI, Žrtve vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 33 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Cena prevoza z javnim prevoznim sredstvom.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 1.067.798,50 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, MDDSZ</p>
-----	--

15.	<p>NAZIV PRAVICE: DRUŽINSKA INVALIDNINA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 57.-65. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do družinske invalidnine.</p> <p>UPRAVIČENCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zakonec, ki ga je vojni invalid, padli borec ali druga oseba preživljala saj zadnje leto pred svojo smrtjo in razvezani zakonec-ko dopolnijo starost 55 let, pred tem pa, če so popolnoma nezmožni za delo. – Otroci in posvojenci (pastorki-posebni pogoji 2. točka 9. člena ZVoj)-do dopoljenega 15. leta starosti, oziroma do konca predpisanega rednega šolanja (največ do 26. leta), izjemoma do 27. leta, če imajo status študenta in tisti, ki so popolnoma nezmožni za delo. – Starši, posvojitelji, očim in mačeha, ki jih je vojni invalid, padli borec ali druga oseba preživljala vsaj zadnje leto pred smrtjo in če je ta oseba (očim ali mačeha) najmanj tri leta preživljala in skrbela za vojnega invalida, padlega borca ali drugo osebo-ko dopolnijo starost 55 let, prej pa če so popolnoma nezmožni za delo. – Vojni invalidi po ZVojI. – Družinski člani žrtev vojnega nasilja po ZZVN. <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 2.676 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osnova družinske invalidnine <u>po padlem borcu</u> znaša 60 % odmerne osnove. – Osnova se lahko poveča za 10 % (primeri: 1.-5. alineja 62. člena). – Osnova za odmero <u>po drugi osebi</u> znaša 30 % odmerne osnove. – Osnova za odmero po umrlem vojnem invalidu I., II. ali III. skupine znaša 15 % odmerne osnove. – Osnova za odmero po umrlem vojnem invalidu IV., V. ali VI. skupine znaša 7, 5 % odmerne osnove. <p>1 družinski član: 50 % od odmerne osnove 2 družinska člana: 60 % od odmerne osnove 3 družinski člani: 70 % odmerne osnove 4 družinski člani: 80 % odmerne osnove 5 družinskih članov: 90 % odmerne osnove 6 družinskih članov in več: 100 % odmerne osnove.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 709.497.434,00 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, ZPIZ</p>
-----	--

16.	<p>NAZIV PRAVICE: ZDRAVSTVENO VARSTVO</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 66. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Plačilo zdravstvenih storitev oziroma zdravstveno varstvo v okviru obveznega zavarovanja.</p> <p>UPRAVIČENCI: Uživalci družinske invalidnine s stalnim prebivališčem v RS ali s stalnim prebivališčem v tujini.</p> <p>Družinski člani žrtev vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: Vključeno v 5. in 21. pravici.</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Uživalcu družinske invalidnine (prebivališče v RS): plačilo zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev v okviru obveznega zavarovanja</p> <p>Uživalcu družinske invalidnine (stalno prebivališče v tujini): zdravstveno varstvo v okviru obveznega zavarovanja.</p> <p>Vključeno v 5. in 21. pravici.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
17.	<p>NAZIV PRAVICE: DRUŽINSKI DODATEK</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 67-73.člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do družinskega dodatka.</p> <p>UPRAVIČENCI:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Uživalec družinske invalidnine, ki izpolnjuje pogoje 41. člena ZVoj (vojni invalid I. do V. skupine ne glede na starost ali zmožnost za delo ter vojni invalid VI .do X. skupine, ki je dopolnil 55 let ali je trajno popolnoma nezmožen za delo), – Uživalec družinske invalidnine, zakonec vojnega invalida, ko dopolni 50 let starosti (če je vojni invalid do smrti prejemal dodatek za pomoč in postrežbo in če delež prejemkov na družinskega člana ne dosega osnove za ugotavljanje pravice do invalidskega dodatka) (67. člen ZVoj). – Družinski člani žrtev vojnega nasilja po ZZVN. <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 971 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Odmeri se na isti način kot pri odmeri invalidskega dodatka (68. člen ZVoj).</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 568.545.471,00 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun-MDDSZ.</p>
18.	<p>NAZIV PRAVICE: POVRAČILO POTNIH STROŠKOV</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 74. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Povračilo potnih stroškov, kadar uživalca družinske invalidnine upravna enota ali ministrstvo pošlje ali pokliče v drug kraj zaradi pregleda pred zdravniško komisijo. Če je to otrok-povračilo tudi za spremljevalca.</p> <p>UPRAVIČENCI: Uživalci družinske invalidnine. Družinski člani žrtev vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 0 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 0,00 (leto 2004)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun-MDDSZ.</p>

19.	<p>NAZIV PRAVICE: POSMRTNINA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 75. člen ZVojI (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica družinskih članov invalida do enkratne denarne pomoči in dvomesečnim zneskom invalidnine, ki je vojnemu invalidu pripadala po smrti.</p> <p>UPRAVIČENCI: Družinski člani (9. člen ZVojI) vojnega invalida. Družinski člani žrtev vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 13 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Denarna pomoč v višini razlike med zneskom posmrtnine (po predpisih o zdrav. varstvu in zdravstvenem zavarovanju). Dvomesečni znesek invalidnine.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 2.104.871,00 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
20.	<p>NAZIV PRAVICE: POVRAČILO STROŠKOV ZA PREVOZ POSMRJNIH OSTANKOV VOJNEGA INVALIDA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 76. člen ZVoj (Ur.l. RS, št. 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96, 11/2006 Odl.US: U-I-170/05-9, Up-224/03-15)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do povračila stroškov prevoza posmrtnih ostankov vojnega invalida, ki je umrl izven svojega stalnega prebivališča - na poti v zdravstveni zavod ali v tem zavodu ali pri vrnitvi iz zavoda.</p> <p>UPRAVIČENCI: Družinski član ali druga oseba, ki zagotovi prevoz.</p> <p>Družinski člani žrtev vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 10 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 339.532,50 SIT (leto 2004)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun-MDDSZ.</p>
21.	<p>NAZIV PRAVICE: PRAVICA DO OBVEZNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 15. člen ZZVZZ - Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ZZVZZ (Ur.l. RS, št. 9/1992, 13/1993, 9/1996, 29/1998, 77/1998 Odl.US: Up 53/96, 6/1999, 56/1999-ZVZD, 99/2001, 42/2002-ZDR, 60/2002, 11/2003 Skl.US: U-I-279/00-42, 126/2003, 62/2005 Odl.US: U-I-390/02-27, 76/2005, 100/2005 Odl.US: U-I-69/03-17)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do obveznega zdravstvenega zavarovanja.</p> <p>UPRAVIČENCI: Osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki so uživalci invalidnin po predpisih o vojaških invalidih in civilnih invalidih vojne, pravic po predpisih o varstvu vojnih veteranov, žrtev vojnega nasilja in udeležencev drugih vojn ter uživalci republiških priznavalnin, če niso zavarovane iz drugega naslova.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 820 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Raven obveznega zdravstvenega zavarovanja.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 130.214.835,95 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun.</p>

22.	<p>NAZIV PRAVICE: PRAVICA DO PLAČILA ZDRAVSTVENIH STORITEV V CELOTI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 23-27. člen ZZVZZ (Ur.l. RS, št. 9/1992, 13/1993, 9/1996, 29/1998, 77/1998 Odl.US: Up 53/96, 6/1999, 56/1999-ZVZD, 99/2001, 42/2002-ZDR, 60/2002, 11/2003 Skl.US: U-I-279/00-42, 126/2003, 62/2005 Odl.US: U-I-390/02-27, 76/2005, 100/2005 Odl.US: U-I-69/03-17)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do plačila zdravstvenih storitev.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalidi in civilni invalidi vojne.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: ni podatka</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Razlika nad ravnijo obveznega zavarovanja.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, MDDSZ</p>
23.	<p>NAZIV PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA DAVKA OD CESTNIH MOTORNIH VOZIL</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 5. člen ZDMV-Zakon o davkih na motorna vozila (Ur.l. RS, št. 52/1999, 2/2004-ZPNNVSM, 42/2004)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Davka od cestnih motornih vozil se ne plačuje: če invalidska organizacija, invalid oz. njegovi starši ali skrbniki prodajo osebni avtomobil ali ga odtujijo pred potekom petletnega roka od dneva nakupa oz.uvoza, morajo plačati davek v višini davka, za katerega se je zahtevalo vračilo in pripadajoče obresti od dneva nakupa oziroma uvoza do dneva plačila davka. Ob izpolnjevanju osnovnih pogojev se pravica do oprostitev po tej točki na novo vzpostavi dan po takšnem plačilu. Če je bil osebni avtomobil poškodovan v prometni nesreči za več kot 70% tržne vrednosti avtomobila na dan nesreče, se sme poškodovani osebni avtomobil prodati, ne da bi bil plačan davek. Če invalid umre pred potekom petletnega roka od dneva nakupa oziroma uvoza avtomobila, smejo zakoniti dediči prodati osebni avtomobil, ki so ga podedovali, ne da bi plačali davek.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojni invalid in njegovi zakoniti dediči.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: ni podatka</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: ni podatka</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun.</p>
24.	<p>NAZIV PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA TAKS</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 28. člen ZUT- Zakon o upravnih taksah (Ur.l. RS, št. 8/2000, 44/2000, 81/2000, 33/2001-ZVet-1, 45/2001-ZZVR-1, 42/2002, 18/2004, 91/2005)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Plačila taks so oproščeni dokumenti in dejanja v postopku za uveljavitev pravic, ki so z zakonom priznane invalidom, vojnim veteranom in žrtvam vojnega nasilja</p> <p>UPRAVIČENCI: Invalidi, vojni veterani in žrtve vojnega nasilja.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: ni podatka</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: ni podatka</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun.</p>

25.	<p>NAZIV PRAVICE: ODŠKODNINA ZA TELESNO IN DUŠEVNO TRPLJENJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 10. člen ZSPOZ- Zakon o skladu za poplačilo odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja (Ur.l. RS, št. 18/2001, 111/2001, 47/2002 Odl.US: U-I-93/01-10, 67/2002, 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.))</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Odškodnina za telesno in duševno trpljenje.</p> <p>UPRAVIČENCI: Vojaški vojni invalidi iz 2. člena in civilni invalidi vojne iz 4. člena Zakona o vojnih invalidih.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Višina odškodnine se določi tako, da se znesek invalidnine na dan uveljavitve tega zakona za posamezni mesec, do katere je upravičen vojaški vojni invalid ter civilni invalid vojne glede na skupino invalidnosti, v katero je razvrščen po zakonu o vojnih invalidih, pomnoži s količnikom 10.</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Sklad za poplačilo odškodnine žrtvami vojnega in povojnega nasilja</p>
26.	<p>NAZIV PRAVICE: OPROSTITEV PLAČILA DOHODNINE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 20. člen ZDOH1 - Zakon o dohodnini (Ur.l. RS, št. 54/2004 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 80/2004, 139/2004, 53/2005, 115/2005)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Oprostitev plačila dohodnine dohodkov (povračila stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi), doživljenjske mesečne rente, invalidnine, invalidskega dodatka, dodatka za posebno invalidnost, nadomestila za invalidnost dodatka za pomoč in postrežbo in dodatka za tujo nego in pomoč.</p> <p>UPRAVIČENCI:</p> <p>Upravičenci do dohodkov v obliki povračil stroškov, storitev in drugih ugodnosti v naravi na podlagi ZVojI, ZZVN, ZPPZV91, ZPKri, ZVV, ZDVZDTP.</p> <p>Upravičenci do doživljenjske mesečne rente po ZZVN.</p> <p>Upravičenci do invalidnine, invalidskega dodatka in dodatka za posebno invalidnost po ZVojI in ZPIZ ter do nadomestila za invalidnost po ZDVZDTP.</p> <p>Upravičenci do dodatka za pomoč in postrežbo po ZPIZ, ZVV, ZVojI in ZSV.</p> <p>Upravičenci do dodatka za tujo nego in pomoč po ZDVZDTP.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 43.565 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: 9.718.223.853,00 SIT (leto 2004)</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>

27.	<p>NAZIV PRAVICE: PRAVICA DO POKOJNINE PO UGODNEJŠIMI POGOJI</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 14. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Žrtev vojnega nasilja, ki je bila v času trajanja nasilnega dejanja ali prisilnega ukrepa mlajša od 15 let, pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni starost 60 let (moški) oziroma 55 let (ženska) in pokojninsko dobo 20 let, ali pravico do predčasne pokojnine, ko dopolni 55 let (moški) oziroma 50 let (ženska) in pokojninsko dobo 35 let (moški) oziroma 30 let (ženska), ali pravico do upokojitve s polno pokojninsko dobo pri starosti 55 let (moški) oziroma 50 let (ženska).</p> <p>UPRAVIČENCI: Žrtve vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, ZPIZ</p>
28.	<p>NAZIV PRAVICE: PRAVICA DO POVRAČILA PRISPEVKA ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 14a. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Žrtvam vojnega nasilja, ki so bile v času trajanja nasilnega dejanja ali prisilnega ukrepa mlajše od 15 let, pa ostanejo v zavarovanju po dopolnjenem 30. letu (ženske) oziroma 35. letu (moški) pokojninske dobe, ker kljub uveljavljeni pokojninski dobi po tem zakonu ne dosežejo polne pokojninske dobe, se v času, ki je enak trajanju nasilnega dejanja ali prisilnega ukrepa, vendar najdalj do dopolnitve polne pokojninske dobe, povrne prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki gre v breme zavarovanca.</p> <p>UPRAVIČENCI: Žrtve vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 7 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: Višina prispevka, plačanega iz tega naslova od osnove v višini zajamčene plače, povečane za 100%.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 1.035.728,40 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun</p>
29.	<p>NAZIV PRAVICE: PRAVICA DO VOJNE ODŠKODNINE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 15. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Pravica do povrnitve vojne škode po posebnem zakonu.</p> <p>UPRAVIČENCI: Žrtve vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV:</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, MDDSZ</p>

30.	<p>NAZIV PRAVICE: PRAVICA DO DOŽIVLJENJSKE MESEČNE RENTE</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 16. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Doživljenjska mesečna renta je oblika delnega materialnega zadoščenja žrtvi vojnega, ki se valorizira tako kot pokojnine.</p> <p>UPRAVIČENCI: Prisilni mobiliziranci po 16.a členu ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: 37.794 (leto 2004)</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV:</p> <p>Za vsak mesec nasilja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – za taboriščnika, ukradenega otroka in zapornika po 300 tolarjev, – za izgnanca in interniranca po 200 tolarjev, – za delovnega deportiranca in begunca po 120 tolarjev, pri čemer se čas trajanja prisilnega ukrepa ali nasilnega dejanja šteje v dejanskem trajanju, do povratka v domovino. <p>Za poln mesec se šteje, če je nasilje trajalo več kot petnajst dni.</p> <p>Obseg finančnih sredstev v letu 2004: 5.084.522.427,55 SIT</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: Državni proračun, MDDSZ</p>
-----	--

Tabela 7.2: Druge pravice vojnih invalidov

1.	<p>NAZIV PRAVICE: POKOJNINSKA DOBA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 13. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Taboriščniku in zaporniku se čas prebit v koncentracijskem taborišču ali zaporu prizna kot posebna doba.</p> <p>Internirancu, ukradenemu otroku, izgnancu, delovnemu deportirancu, beguncu in prisilnemu mobilizirancu se prizna pokojninsko dobo v dejanskem trajanju do povratka v domovino.</p> <p>Žrtvi vojnega nasilja, ki je bila v času, prebitem v okoliščinah za priznanje statusa žrtev vojnega nasilja iz prvega in drugega odstavka 13. člena ZZVN mlajša od 15 let, se čas, prebit v teh okoliščinah, šteje v pokojninsko dobo kot posebna doba.</p> <p>UPRAVIČENCI: Žrtve vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: ni podatka</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: ni podatka</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: ZPIZ</p>
2.	<p>NAZIV PRAVICE: PREDNOST PRI DODELITVI SOCIALNEGA STANOVANJA</p> <p>ZAKONSKA PODLAGA: 17. člen ZZVN (Ur.l. RS, št. 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19)</p> <p>VSEBINA PRAVICE: Žrtev vojnega nasilja, ki nima rešenega stanovanjskega vprašanja, ima pri kandidiranju za socialna stanovanja prednost pred drugimi prosilci.</p> <p>UPRAVIČENCI: Žrtve vojnega nasilja po ZZVN.</p> <p>ŠTEVILO UPRAVIČENCEV: ni podatka</p> <p>OBSEG FINANČNIH SREDSTEV: ni podatka</p> <p>VIR FINANČNIH SREDSTEV: MDDSZ</p>

8. SREDSTVA FUNDACIJE ZA FINANCIRANJE INVALIDSKIH IN HUMANITARNIH ORGANIZACIJ V REPUBLIKI SLOVENIJI - FIHO

Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju FIHO) je javna fundacija, ki jo je na osnovi Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (Ur.l. RS, št. 44/96) z odlokom (Ur.l.RS, št. 9/98) ustanovila država z namenom, da preko nje so/financira splošno družbeno koristne dejavnosti. Splošno družbeno koristne dejavnosti so tiste dejavnosti, ki so v neposredno korist posameznikov, prispevajo k izboljšanju njihovega socialnega položaja in k ustvarjanju možnosti za čimbolj neodvisno in samostojno življenje (Pravila FIHO, Ur.l. Rs, št. 9/99, člen 2).

Splošno družbeno koristne dejavnosti, ki jih so/financira FIHO izvajajo invalidske in humanitarne organizacije, za naš elaborat pa so pomembne le prve. Invalidske organizacije so prostovoljne in neprofitne organizacije, ki jih ustanovijo invalidi in njihovi zakoniti zastopniki z namenom zadovoljevanja posebnih potreb in interesov invalidov, ki izhajajo iz vrste invalidnosti (Pravila FIHO, Ur.l. Rs, št. 9/99, člen 4).

Osnovna dejavnost fundacije, je financiranje oziroma sofinanciranje:

- izvajanja posebnih socialnih programov in storitev invalidskih organizacij oziroma programov humanitarnih organizacij za reševanje socialnih stisk in težav oziroma reševanje socialnih potreb posameznikov,
- delovanja invalidskih oziroma humanitarnih organizacij,
- naložb v osnovna sredstva invalidskih oziroma humanitarnih organizacij ter njihovo vzdrževanje (Vir: <http://www.sigov.si/fiho>).

FIHO upravlja s sredstvi, ki jih pridobiva s plačevanjem dajatev za prirejanje iger na srečo po določbah zakona o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 27/95), in sicer:

- s plačili koncesijskih dajatev za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo,
- s plačili koncesijskih dajatev za prirejanje posebnih iger na srečo,
- s plačili dajatev za občasno prirejanje klasičnih iger na srečo.

FIHO upravlja tudi s sredstvi, ki jih pridobiva z darili, volili in drugimi prihodki.

Svet FIHO je na osnovi 5. Člena Pravilnika o merilih in pogojih z uporabo sredstev FIHO določil, da se za leto 2006 za invalidske organizacije razpišejo sredstva v skupni višini 3.195.307.678,00 sit (za humanitarne pa 1.720.550.289,00 sit).

Pri odpiranju vlog dne 8. in 9.11.2005 je Komisija za ocenjevanje in pripravo predlogov za razporeditev sredstev invalidskih organizacij ugotovila, da se je na razpis prijavilo 25 invalidskih organizacij, od katerih jih je 6 posredovalo popolne vloge z ustrežno dokumentacijo, 17 organizacij je komisija pozvala k dopolnitvi vlog, 2 vlogi pa nista izpolnjevali pogojev za financiranje. Po dopolnitvah vlog, je komisija odobrila financiranje 23-im invalidskim organizacijam (Vir: <http://www.sigov.si/fiho>).

V letu 2006 so so/financirana naslednja društva oz. zveze društev:

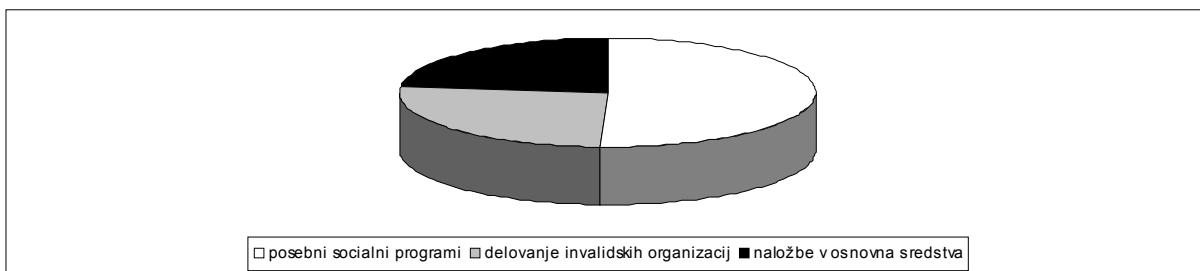
- Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije
- Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
- Društvo distrofikov Slovenije
- Zveza paraplegikov Slovenije
- Združenje multiple skleroze Slovenije
- Zveza SOŽITJE
- Zveza delovnih invalidov Slovenije
- SONČEK
- Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije
- Zveza društev vojnih invalidov Slovenije
- Zveza za šport invalidov Slovenije
- Društvo laringektomiranih Slovenije
- Zveza invalidskih društev ILCO Slovenije
- Društva revmatikov Slovenije
- Združenje invalidov – FORUM Slovenije
- Društvo vojaških invalidov mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko 1941-1945
- Društvo paralitikov Slovenije
- Društvo študentov invalidov Slovenije
- YHD
- Sklad Silva

- INVALID in
- Društvo VITA (Vir: <http://www.sigov.si/fiho>).

Ker je komisija določeno vsoto sredstev zadržala kot rezervna nerazporejena sredstva, je razpoložljivih 3.171.354.601,00 sit strukturalno razporedila med prijavljene invalidske organizacije, in sicer:

- za 268 posebnih socialnih programov, ki jih izvajajo invalidske organizacije na državni ravni in 101 programskimi sklopi z različnimi vsebinami, ki jih invalidske organizacije izvajajo na lokalni ravni, je namenjenih 1.604.721.673,75 sit;
- za 23 invalidskih organizacij na državni ravni, v katere je povezanih tudi njihovih 230 društev na lokalni ravni s priznanim statusom invalidske organizacije, je namenjenih 835.673.595,97 sit;
- za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje na lokalni in državni ravni pa je namenila 730.959.331,50 sit (Vir: <http://www.sigov.si/fiho>).

Slika 1: Razporeditev sredstev FIHO invalidskim organizacijam za leto 2006

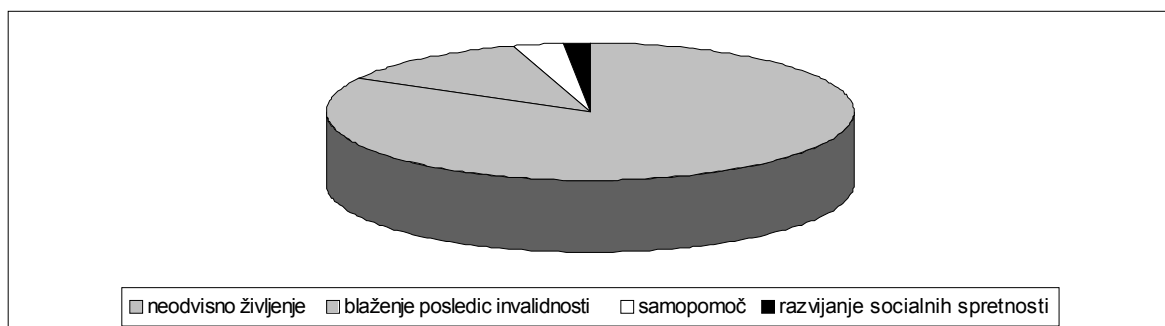

Komisija je sredstva za izvajanje posebnih socialnih programov razporedila po posameznih skupinah, in sicer:

- za posebne socialne programe, ki posameznim skupinam invalidov omogočajo bolj aktivno sodelovanje in pripomorejo k odstranjevanju ovir in k bolj neodvisnemu življenju je namenjenih 82,98% sredstev;
- za posebne socialne programe, s katerimi se preprečujejo in blažijo socialne ter psihične posledice invalidnosti je namenjenih 12,23% sredstev;
- za posebne socialne programe, s katerimi usposablajo invalide za samopomoč ter svojce in prostovoljce za življenje in delo z invalidi je namenjeno 3,14% sredstev,

- za posebne socialne programe, s katerimi se razvijejo socialne spretnosti invalidov in njihovo informiranost na različnih področjih življenja, pa je namenjeno 1,65% sredstev.

Slika 2: Razporeditev sredstev FIHO za izvajanje posebnih socialnih programov invalidskim organizacijam za leto 2006

9. PROGRAMI SOCIALNEGA VARSTVA, NAMENJENI INVALIDOM

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve namenja za sofinanciranje programov socialnega varstva vsako leto več sredstev. V letu 2004 so za izvajanje dopolnilnih programov namenili 1.269.817.000,00 tolarjev, v letu 2005 pa 1.220.836.710,00 tolarjev, s čimer je bilo sofinanciranih 259 programov na dvanajstih razpisanih področjih.

V letu 1998 so pričeli tudi z večletnim sofinanciranjem programov (sklenitev pogodbe z izvajalcem za obdobje 5 let), saj so se nekateri programi in njihovi izvajalci v preteklih letih izkazali s strokovnim načinom delovanja in doseženimi rezultati. Na ta način so izvajalcem zagotovili stabilno sofinanciranje. V letu 2002 so na osnovi javnega razpisa tistim programom, ki jim je prvo petletno obdobje že poteklo, sofinanciranje podaljšali še za nadaljnjih pet let. Ministrstvo v letu 2005 sofinancira 56 različnih programov, ki jih izvajajo posamezni izvajalci na osnovi sklepa o večletnem sofinanciranju. Vsi izbrani programi pomembno dopolnjujejo ponudbo mreže javne službe. S sklepanjem pogodb o sofinanciranju v daljšem časovnem obdobju je ministrstvo spodbudilo in zagotovilo zaposlitev že več kot 185 strokovnjakov s posameznih področij, prav tako pa tudi vključevanje prostovoljcev, ki prav tako pomembno prispevajo k večji kakovosti izvajanja programov.

Poleg stabilnega sofinanciranja večletnih programov (C programi) za katere namenjajo večino sredstev, pa ministrstvo vsako leto v okviru javnega razpisa sofinancira tudi druge programe:

- A programi: manjši po obsegu delovanja, sofinancirani v enkratnem znesku do 300.000,00 sit;
- B programi: bolj obsežni, sofinancirani v enkratnem znesku nad 300.000,00 sit.

Praviloma ministrstvo vsako leto v okviru javnega razpisa sofinancira približno 200 različnih programov iz različnih področij, ki so predmet razpisa (v letu 2004 so

sofinancirali 205 programov). Skupaj torej MDDSZ sofinancira približno 270 programov s področja dopolnilnih programov socialnega varstva.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve od izvajalcev zahteva delna in končna poročila o izvajanju programov. Če skrbnik pogodbe ugotovi, da se program ne izvaja v skladu s pogodbo, se lahko predlaga strokovni ali finančni nadzor in na osnovi ugotovitev zahteva tudi prekinitvev pogodbe in vrnitev sredstev.

(Vir: <http://www.sigov.si/mddsz/index.php>)

Predmet razpisa v letu 2005 so bili programi na naslednjih področjih:

1. programi materinskih domov, varnih hiš, zatočišč ter drugi programi strokovne pomoči v primerih nasilja v družini (*področje 1*);
2. programi stanovanjskih skupin, dnevnih centrov, centrov za svetovanje in zagovorništvo ter programi individualizirane pomoči za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in njihove svojce (*področje 2*);
3. programi svetovanja preko telefona otrokom in odraslim v osebnih stiskah (*področje 3*);
4. programi stanovanjskih skupin ali bivalnih skupnosti za neodvisno življenje invalidov in drugi programi za organizacijo in omogočanje neodvisnega življenja invalidov (*področje 4*);
5. programi urejanja socialnih stisk, povezanih z uživanjem prepovedanih drog (*področje 5*);
6. programi urejanja socialnih stisk, povezanih z uživanjem alkohola (*področje 6*);
7. programi medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugi programi, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjšanje socialne izključenosti starih (*področje 7*);
8. programi centrov za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok prikrajšanih za normalno družinsko življenje in druge oblike pomoči pri njihovem vključevanju v družino (*področje 8*);
9. programi specializiranih preventivnih programov, namenjenih otrokom z že zaznanimi težavami (*področje 9*);
10. programi samopomoči, pomoči in zagovorništva v primerih nasilja (*področje 10*),
11. programi sprejemališč in zavetišč za brezdomce (*področje 11*);

12. programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov (*področje 12*).

V letu 2005 je bilo sofinanciranih 25 programov iz področja 4 (programi stanovanjskih skupin ali bivalnih skupnosti za neodvisno življenje invalidov in drugi programi za organizacijo in omogočanje neodvisnega življenja invalidov) in 12 programov iz področja 12 (programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih področij), ki so namenjeni invalidom. Spodnja tabela pa prikazuje število teh programov glede na vrsto financiranja.

Tabela 9.1.: 'Programi stanovanjskih skupin ali bivalnih skupnosti za neodvisno življenje invalidov in drugi programi, ki so namenjeni invalidom za organizacijo in omogočanje neodvisnega življenja invalidov' ter 'programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih področij' - ki pa so namenjeni invalidom -razvrščeni glede na vrsto financiranja

področje	enkratni znesek do 300.000 SIT (A)	enkratni znesek nad 300.000 SIT (B)	večletni programi (C)	skupaj vsi programi
4	7	15	3	25
12	8	8	0	12
<i>skupaj</i>	<i>15</i>	<i>23</i>	<i>3</i>	<i>37</i>

Vir: Smolej, Nagode (2005: 30-34, 63-71)

Nekateri invalidi so vključeni tudi v 'programe stanovanjskih skupin, dnevnih centrov, centrov za svetovanje in zagovorništvo ter programi individualizirane pomoči za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in njihove svojce' (področje 2) (Vir: dopis MDDZZ z dne 17.3.2006) in tudi v programe z drugih področij.

V Tabeli 9.2., ki so jo pripravili na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, so prikazani podatki o višini sredstev s katerimi je MDDSZ, na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje programov s področja socialnega varstva v letu 2005 sofinanciralo programe, namenjene invalidom. Poleg programov iz točke 4 javnega razpisa, so v višino navedenih sredstev zajeti tudi zneski sofinanciranja nekaterih programov, ki so se sicer uvrstili v druge točke javnega razpisa (predvsem pod točko 12), pa so ravno tako namenjeni invalidom. V letu 2005 je tako Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve za sofinanciranje programov za pomoč invalidom namenilo 60.957.107,00 SIT.

Tabela 9.2.: Podatki o višini sredstev s katerimi je MDDSZ, na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje programov s področja socialnega varstva v letu 2005 sofinanciralo programe, namenjene invalidom

Sofinanciranje vseh programov socialnega varstva v letu 2005	1.220.836.710,00
Sofinanciranje programov za pomoč invalidom	60.957.107,00
Sofinanciranje programov za pomoč invalidom A	3.135.944,00
Sofinanciranje programov za pomoč invalidom B	29.492.698,00
Sofinanciranje programov za pomoč invalidom C	28.328.465,00

Vir: MDDSZ, marec 2006

SKLEP

Analiza predstavlja poskus zbirke socialnih transferjev in ostalih pravic invalidov v Republiki Sloveniji ter finančno ovrednotenje le-teh. Prav to zadnje nam žal ni docela uspelo, saj nismo imeli na voljo vseh informacij. Razloga za to sta vsaj dva:

- na prošnjo Direktorata za invalide MDDSZ in na našo prošnjo za posredovanje informacij o številu upravičencev in obsegu sredstev, namenjenih invalidom, se niso odzvale vse organizacije, ki smo jih prosili;
- v Republiki Sloveniji se sistematično ne zbirajo podatki o invalidih.

Naj oba razloga na kratko obrazložimo. Kot smo že uvodoma razložili smo k sodelovanju povabili kar nekaj organizacij in/ali ministrstev. Na prošnjo za posredovanje pripomb na nabor in opis pravic in transferjev so se odzvali vsi, ki smo jih za to prosili (to nalogo je znotraj Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve prijazno prevzel Direktorat za invalide Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve). Na prošnjo za posredovanju podatkov o številu upravičencev ter obsegu sredstev, namenjenih invalidom pa so se odzvali (po abecednem redu):

- Javni zavod Arnes,
- Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve - Direktorat za invalide ,
- Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve - Sektor za vojne invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja,
- Ministrstvo za finance - Davčna uprava RS,
- Ministrstvo za promet - Direkcija RS za ceste
- Ministrstvo za šolstvo in šport,
- Pošta Slovenije,
- Radiotelevizija Slovenije,
- Stanovanjski sklad RS,
- Študentska organizacija Univerze v Ljubljani (ŠOU),
- Telekom Slovenije
- Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije,
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije,

ki so nam posredovali informacije, s katerimi razpolagajo. Nekatere organizacije pa posebej ne zbirajo informacij o invalidov. Tako so nam npr. na Zavodu za

zdravstveno zavarovanje Slovenije povedali, da Zavod ne razpolaga niti s podatki o številu upravičencev niti o obsegu finančnih sredstev, namenjenih invalidom (niti po posameznih upravičencih niti sumarno za vse invalide), saj invalidi nimajo posebnega statusa zavarovane osebe v sistemu zdravstvenega zavarovanja, niti ne predstavljajo posebne kategorije zavarovancev kot npr. zaposleni, upokojenci, ipd. (vir: dopis Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije z dne 20.3.2006). Nekateri, npr. Davčna uprava RS in Slovensko odškodninsko družbo d.o.o. pa nam do 14.4.2006 niso poslali vseh želenih informacij. V kolikor bomo le-te prejeli, bomo naročniku posredovali popravke analize.

Omenjena situacija nas sili k sklepu, da bi morali v Republiki Sloveniji izpopolniti sistem zbiranja podatkov o invalidih. Smiselno bi bilo, da bi se zagotovilo ločeno zbiranje glede na vrsto oviranosti in glede na status invalida (npr. delovni invalid, vojni invalid ipd.).

Glede na to, da nova zakonodaja uvaja kvotni sistem zaposlovanja invalidov, se pridružujemo mnenju Zavirškove in Urhove (2005: 20), da je potrebno zbirati podatke o tem, koliko oseb je pridobilo zaposlitev zaradi izvajanja novega zakona oz. uvajanja kvotnega sistema, koliko invalidov dela v socialnih podjetjih in koliko jih koristi programe aktiven politike zaposlovanja. Dodajamo pa, da bi bilo tudi na področju zaposlovanja smiselno zbirati omenjene podatke tudi glede na vrsto oviranosti posameznika in njegov status.

Na področju vzgoje in izobraževanja opažamo veliko sistemsko pomanjkljivost, in sicer, da se 'vzgoja in izobraževanje' začneta šele takrat, ko vstopi otrok v vrtec. Menimo, da bi bilo, po vzoru mnogih drugih držav (npr. Nemčija, Avstrija, Švedska, Portugalska itd.), tudi v slovenskem prostoru nujno zakonsko zagotoviti zgodnjo obravnavo (*early childhood intervention*) za otroke s posebnimi potrebami, saj prav prvih 5 let otrokovega življenja usodnega pomena za ves njegov nadaljnji razvoj, tako za biološki, telesni, kognitivni in socialni razvoj kot za razvoj osebnosti (Vasta, Haith, Miller 1995). Domala vse raziskave enoznačno kažejo, kako pomembno je to zgodnje obdobje za otrokovo kvalitetno življenje. Otrok s posebnimi potrebami pa potrebuje celo vrsto dodatnih spodbud, da bo lahko že od rojstva dalje svoj primanjkljaj postopoma kompenziral (Soriano 2005). Nenazadnje pa lahko špekuliramo, da bi se z

učinkovito zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami tudi v Sloveniji zmanjšali stroški specialne vzgoje in sorodnih dejavnosti, ko ti otroci dosežejo starost za vstop v šolo in kasneje morebitno sfero (ne)zaposlovanja, saj se s takšnim pristopom se nenazadnje zmanjšajo tudi stroški vzdrževanja delovnih mest v zaprtih zavodskih institucijah.

Namen analize je torej bil, da na enem mestu zberemo vse socialne transferje in ostale pravice invalidov, jih na kratko opišemo in izpostavimo finančni vidik zagotavljanja le-teh. Socialne transferje in druge pravice za invalide smo povezali v sklope o socialni varnosti, zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, vzgoji in izobraževanju, zaposlovanju, pokojninskem in invalidskem zavarovanju, olajšavah in oprostitvah, vojnih invalidih in na kratko opisali tudi financiranje fundacije FIHO ter socialnovarstvene programe, ki jih sofinancira Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. S tem smo na enem mestu zbrali večino podatkov o socialnih transferjih in ostalih, s tem povezanih pravicah invalidov v RS.

VIRI

- B. Opara (2005): Otroci s posebnimi potrebami v vrtcih in šolah - Vloga in naloga vrtcev in šol pri vzgoji in izobraževanju otrok s posebnimi potrebami. Centerkontura d.o.o. Ljubljana
- D. Zaviršek, Š. Urh (2005): Pravice oseb z intelektualnimi ovirami. Dostopnost izobraževanja in zaposlovanja. Slovenija, Poročilo 2005. Open Society Institute
- Dopis javnega zavoda Arnes
- Dopis Ministrstva za promet - Direkcija RS za ceste
- Dopis Pošte Slovenije
- Dopis RTV Slovenija
- Dopis Telekom Slovenije
- Dopis Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije
- Dopisi Davčne uprave RS
- Dopisi Ministrstva za delo družino in socialne zadeve - Direktorata za socialne zadeve
- Dopisi Ministrstva za delo družino in socialne zadeve - Direktorata za družino
- Dopisi Ministrstva za delo družino in socialne zadeve - Sektorja za vojne invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja.
- Dopisi Ministrstva za šolstvo in šport.
- Dopisi Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.
- Dopisi Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije
- Dopis Stanovanjskega sklada RS
- http://www.zpiz.si/datoteke-doc-pdf/invalidsko_zavarovanje/sklep-kriteriji.pdf
- Kriteriji upravičenosti do povezave v omrežje ARNES. Dostopno preko: www.arnes.si/dostop_kriteriji.htm
- Letno poročilo - splošna matura 2005. RIC
- Nacionalni preizkusi znanja 2005. Letno poročilo o izvedbi v šolskem letu 2004/2005. RIC
- Popusti in ugodnosti za hendikepirane. Dostopno preko: <http://www.handyworld-si.com/slo/article.php?story=20040909181105601>
- Poročilo o poklicni maturi, 2004. RIC

- Pravila o spremembah in dopolnitvah pravil za opravljanje mature za kandidate s posebnimi potrebami. Uradni list 16/99
- Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja. Uradni list RS 79/94, 73/95, 39/96, 70/96 in 47/97, 90/98, 61/2000, 30/03, 35/03, 44/2005
- Pravila za opravljanje mature za kandidate s posebnimi potrebami. Uradni list RS, št. 33/1998, 16/1999, 6/2006
- Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem. Uradni list RS 14/2004
- Pravilnik o izkaznici in vavčerju za uveljavljanje pravice do tolmača za slovenski znakovni jezik (Ur. l. RS, št. 67/03)
- Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja. Uradni list RS 64/2001, 31/2003, 135/2003, 80/2004, 61/2005, 76/2005, 98/2005
- Pravilnik o kriterijih za uveljavljanje pravic za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo. Uradni list RS 105/2002, 107/2004
- Pravilnik o merilih in postopku za določitev višine subvencije plače za invalide. Uradni list RS 117/2005
- Pravilnik o merilih za nadomestitev dela stroškov invalidskim podjetjem. Uradni list RS 54/1997, 63/2004-ZZRZI, 117/2005
- Pravilnik o osnovnošolskem izobraževanju učencev s posebnimi potrebami. Uradni list RS 61/2004
- Pravilnik o osnovnošolskem izobraževanju učencev s posebnimi potrebami na domu (Ur.l.RS 61/2004)
- Pravilnik o postopku usmerjanja otrok s posebnimi potrebami. Uradni list RS 54/2003, 93/2004
- Pravilnik o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v visokem šolstvu. Uradni list 68/96, 100/99
- Pravilnik o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v visokem šolstvu. Uradni list RS 117/2002, 34/2005
- Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Ur.l. RS, št. 52/1995, 2/1998, 61/1998, 19/1999 (28/1999 - popr.), 127/2003, 125/2004, 120/2005 Odl.US: U-I-192/05-29)
- Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov. Uradni list RS 22/2001
- Pravilnik o štipendiranju. Uradni list RS, št. 48/1999, 43/2000, 15/2003, 40/2003

- Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih. Uradni list RS 89/1999, 39/2005
- Razgovor s predstavnikom Študentske organizacije Univerze v Ljubljani (ŠOU).
- S. Smolej, M. Nagode (2005): Spremljanje izvajanja inovacij na področju socialnega varstva in koordiniranje s tem povezanih akcij. Interno gradivo IRSSV.
- Sklep o kriterijih, merilih in postopku za določanje višine sredstev za prilagoditev prostorov in delovnih sredstev za delovne invalide. Uradni list RS, št. 34/2006. Dostopno preko URL:
- Sklep o povračilu potnih stroškov Uradni list RS, št., 113/2002, 49/2005
- Sklep o valorizaciji nadomestila za invalidnost in določitvi višine dodatka za tujo nego in pomoč. Uradni list RS, št. Ur. l. RS 48/2005
- Soriano V., ur. (2005): Eearly Childhood Intervention: Analysis of Situations in Europe, Key Aspects and Recommendations. Summary Report. European Agency for Development in Special Needs Educations.
- Spletno mesto FIHO. Dostopno preko: <http://www.sigov.si/fiho>
- Spletno mesto Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Dostopno preko: <http://www.gov.si/mddsz>
- Spletno mesto Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Dostopno preko: www.zpiz.si
- Stanovanjski zakon. Uradni list RS 69/2003
- Statut Univerze na Primorskem. Uradni list RS 73/2003, 50/2005
- Statut Univerze v Ljubljani. Uradni list RS 8/2005
- Statut Univerze v Mariboru. Uradni list RS 115/2004 – prečiščeno besedilo.
- Tarifa za tolmače slovenskega znakovnega jezika. Uradni list RS, št. 21/04
- Uredba o določitvi letnih povračil za uporabo cest, ki jih plačujejo uporabniki cest za cestna motorna vozila in priklopna vozila. Uradni list RS 48/1998, 89/1998, 55/1999, 14/2000, 67/2000, 74/2000, 62/2001, 93/2001, 68/2002, 86/2002, 59/2003, 45/2004, 67/2004, 138/2004, 39/2005
- Uredba Sveta EGS št. 918/83 z dne 28. marca 1983
- Vasta, R., Haith, M.M., Scott, A.M. (1995). Child Psychology: The modern science. 2nd edition. New York: John Wiley & Sons.
- Vodnik po pravicah invalidov (2003). Vlada RS, Urad za invalide.

- Z. Kolarič s sod. (2003): Evalvacijska raziskava posebnih socialnih programov invalidskih in socialnih programov humanitarnih organizacij, ki jih je v letu 2000 so/financirala FIHO. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Inštitut za družbene vede
- Zakon o davčnem postopku - uradno prečiščeno besedilo (ZDavP-1-UPB1). Uradni list RS 25/2005
- Zakon o davkih na motorna vozila (Ur.l. RS, št. 52/1999, 2/2004-ZPNNVSM, 42/2004)
- Zakon o davku na dodano vrednost-uradno prečiščeno besedilo (ZDDV-UPB3). Uradni list RS 25/2005
- Zakon o davku na izplačane plače. Uradni list RS 34/1996, 31/1997, 109/2001, 83/2004, 108/2005
- Zakon o delovnih razmerjih. Uradni list RS 42/2002
- Zakon o dohodnini. Uradni list RS, št. 54/2004 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 80/2004, 139/2004, 53/2005, 115/2005)
- Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. Uradni list SRS 41/1983
- Zakon o gimnazijah. Uradni list RS 12/96
- Zakon o graditvi objektov (ZGO-1-UPB1) - uradno prečiščeno besedilo. Uradni list RS 102/2004.
- Zakon o osnovni šoli. Uradni list RS, št. 12/96, 33/97, 70/05
- Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju. Uradni list RS, št. 12/96
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, uradno prečiščeno besedilo. Uradni list RS 104/2005 (ZPIZ-1-UPB3).
- Zakon o poštnih storitvah. Uradni list RS št. 42/2002, 37/2004
- Zakon o Radioteleviziji Slovenija. Uradni list RS 96/2005
- Zakon o Skladu za poplačilo odškodnine žrtvam vojnega in poveljnega nasilja Uradni list RS 18/2001, 111/2001, 47/2002 Odl.US: U-I-93/01-10, 67/2002, 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.
- Zakon o socialnem varstvu. Uradni list RS 54/1992 (56/1992 - popr.), 42/1994 Odl.US: U-I-137/93-24, 1/1999-ZNIDC, 41/1999, 60/1999 Odl.US: U-I-273/98, 36/2000-ZPDZC, 54/2000-ZUOPP, 26/2001, 110/2002-ZIRD, 2/2004 (7/2004 - popr.).

- Zakon o spodbujanju razvoja turizma. Uradni list RS 2/2004
- Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Ur.l. RS, št. 97/2001, 76/2003, 56/2005 Odl.US: U-I-137/03-23, 111/2005 Odl.US: U-I-31/04-14).
- Zakon o subvencioniranju študentske prehrane. Uradni list RS 85/2002
- Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika, (Ur.l. RS, št. 96/2002).
- Zakon o upravnih taksah (Ur.l. RS, št. 8/2000, 44/2000, 81/2000, 33/2001-ZVet-1, 45/2001-ZZVR-1, 42/2002, 18/2004, 91/2005)
- Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami. Uradni list RS, št. 54/2000
- Zakon o varnosti cestnega prometa –uradno prečiščeno besedilo (ZVCP-1-UPB1). Uradni list RS 51/2005
- Zakon o visokem šolstvu Uradni list RS, št. 67/1993, 39/1995 Odl.US: U-I-22/94-15, 18/1998 Odl.US: U-I-34/98, 35/1998 Odl.US: U-I-243/95-13, 99/1999, 64/2001, 100/2003, 63/2004)
- Zakon o vojnih invalidih. Uradni list RS 63/1995, 62/1996 Skl.US, 2/1997 Odl.US: U-I-86/96, 19/1997 (21/1997 - popr.), 75/1997, 19/2000 Skl.US: U-I-140/96
- Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Uradni list SRS 15/1976, 30/1986-ZNP (20/1988 - popr.), 1/1989, 14/1989, RS, št. 13/1994-ZN, 82/1994, 29/1995-ZPDF, 26/1999-ZPP, 70/2000-ZZNPOB, 42/2003 Odl.US: U-I-312/00-40, 16/2004
- Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov – uradno prečiščeno besedilo. Uradni list RS 1000/2005
- Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti /ZZZPB/ Uradni list RS, št. 5/1991 (17/1991, 2/1994 - popr.), 12/1992, 12/1993-ZUPDN93, 71/1993, 38/1994, 80/1997 Odl.US: U-I-343/94, 69/1998, 67/2002, 2/2004-ZDSS-1 (10/2004 - popr.), 63/2004-ZZRZI
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Uradni list RS, 20/2004.
- Zakon o žrtvah vojnega nasilja. Uradni list RS 63/1995, 8/1996, 44/1996, 70/1997, 39/1998 Odl.US: U-I-64/97-8, 43/1999, 51/1999 Skl.US: U-I-327/96, 19/2000 Odl.US: U-I-327/96, 28/2000, 64/2001, 32/2002 Odl.US: U-I-221/01-9, 110/2002 (3/2003 - popr.), 54/2004-ZDoh-1 (56/2004, 62/2004, 63/2004 - popr.), 68/2005 Odl.US: U-I-29/04-19

- Zakonom o izvajanju dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004-2005. Uradni list RS 70/2004
- Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Letno poročilo 2004; dostopno preko: <http://www.ess.gov.si/slo/Predstavitev/LetnaPorocila/lp04/Slovenija/index-slo.htm>